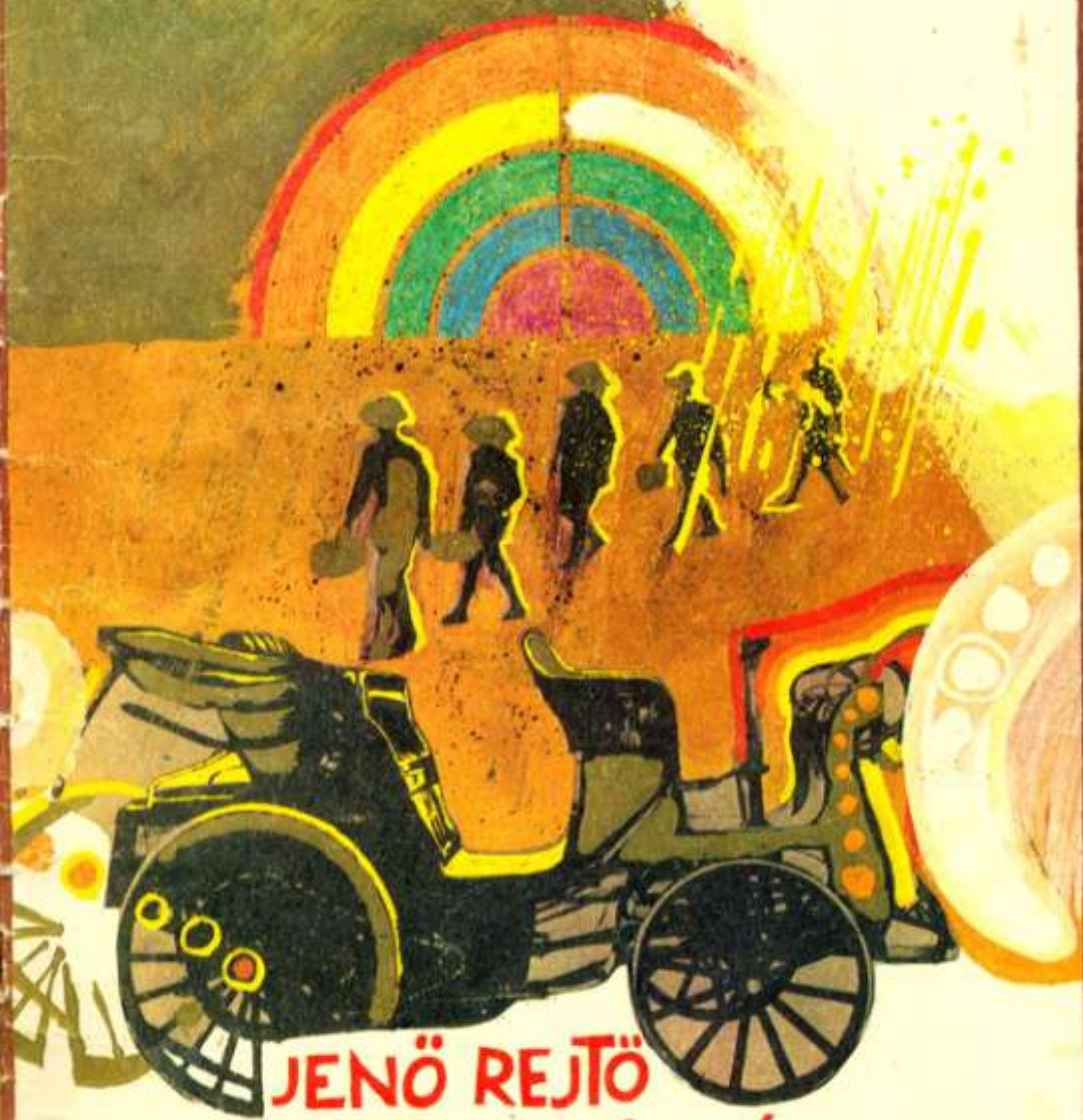

dobrodružné
romány

210 SMENA

Kčs 5,-

JENŐ REJTŐ
NEVIDÍTELNÁ LÉGIA

Jenö Rejtö

Neviditeľná légia

PRVÁ KAPITOLA

1

Počuli ste už o Neviditeľnej légii? Nie? Tak potom ste zrejme nechodili po takých severoafrických mestách, kde sú posádky. Alebo ak ste v takýchto mestách aj boli, navštívili ste prívetivé zábavné podniky, kde prichádzajú skromní nakladači, nezamestnaní artisti a veselí legionári za rozptýlením i ruvačkou, aby takto zabili svoj voľný čas a dobiedzavých priateľov.

V týchto miestnostiach nájdeme iba jednoduché, hrubé, neokrôchané stoly a o nič odchodnejších hostí, lenže ak sme zvedaví na legendu o Neviditeľnej légii, môžeme sa tu veľa dozvedieť. Napríklad vo výčape Abdullah. Hostia si tam vyspevujú, zhovárajú sa a naraz len padne zmienka o Neviditeľnej légii.

Hostinský je demobilizovaný slobodník, istý Dán menom Kvörens; počas päťročnej služby získal chronickú maláriu a francúzsku

štátnu príslušnosť, no neskoršie priviedol k oltáru šesťdesiatdvaročnú ovdovelú hostinskú a dožil sa ako majiteľ výčapu Abdullah veselého kmeťovského veku. Ak mal čas a chuť, posadil sa medzi svojich hosťov. Vtedy sa na želanie niektorého význačnejšieho vreckára alebo starého spolubojovníka rozhovoril aj o Neviditeľnej légii.

Brison demobilizoval ako radový legionár a stal sa hájnikom v Marakeši. Prikyvoval hlavou a vyfukoval dym, kým Kvörens sa o veci zmieňoval iba stroho a hľadel kamsi do diaľav, akoby videl v prachu púšte rozmazané tieň, pochodujúcu légii príznakov...

- Nuž, nech si vravia veľkohubi páni, čo chcú... Neviditeľná légia skutočne jestvovala. Videl som ju týmito, hľa, dvoma očami...

- A je pravda, - spýtal sa nováčik, ktorý o niekoľko dní odpochoduje do púšte, - že ich veliteľom je generál, no chýba mu hlava?

- To som si nevšimol, - odvetil Kvörens, - ale pravdepodobne je to tak... Rota pochoduje z východu na západ už vari päťsto rokov, vždy paralelne s rovníkom... Idú dvadsaťkilometrovým ľahkým pašiovým tempom, a keď v západnej časti Sahary dospejú k prekliatej nížine Ghildi, kolóna sa obráti a pochoduje k egyptskej hranici.

Mlčali. Téma bola v týchto končinách veľmi ťaživá. Ale práve sa začínalo obdobie dažďov, keď ovzdušie, presýtené výparmi stláča lebku nevídanou silou a kosti bolia ako pod kladivom. Bodaj by už dohrmel pekelný orkán, potom by sa to zasa zlepšilo... Lenže táto horúčava, zachmúrené, žlté ovzdušie s mľandravým, uspávajúcim južným vetrom je také, ani keby človeku dýchali do tváre otvorené dvere piecky, takže pichá v uchu, bolí zátylie, lopatky pri každom pohybe praskajú... a to sa vydržať nedá. V takýchto prípadoch vyťahne ničivá zlosť, ukrytá v ľudoch strašidelné historky. A treba nám lepší, strašidelnejší, otriasajúcejší a nepochopiteľnejší príbeh ako tajomstvo Neviditeľnej légie?

Európania strašia svoje deti takto:

- Do postele, Bobby... Počuješ? Vietor duní, akoby bubnovali. Ide Neviditeľná légia... Berie zlé deti.

Ak náhle zmiznú nejakí suroví rotmajstri, každý vojak vie, že museli nastúpiť do Neviditeľnej légie. Stáva sa to tak, že v noci (ale iba začiatkom suchého obdobia, keď sa v noci často blýska, no nikdy nehrmí) zjaví sa u ukrutného poddôstojníka legionár. Tvár má bielu ako krieda a rovnošatu čiernu s ťa uhol. Oči nemá, iba jamky zízajú,

akoby videli. Dlhé, žlté prsty odovzdávajú rozkaz na pergamene, v ktorom sa píše:

„X. Y., rotmajster... -tej roty oblečie si novú rovnošatu, nastúpi funkciu v Neviditeľnej légii, do ktorej sa okamžite odoberie, odovzdá svoje zbrane, predmety osobnej potreby a srdce spojke. Dané o polnoci na hlavnom veliteľstve svetovej armády.

Neviditeľný podpis“

Rotmajster už vie, o čo ide, bez odporu odovzdá bočnú zbraň, vymení blúzu a na tej novej vidieť otvor, ktorý prezrádza, že už nemá srdce, pretože ho odovzdal súčasne so starou, ku ktorej prirástlo. Oblečie si čiernu blúzu, legionár mu vzdá česť, postaví sa podľa predpisu nabok, púšťa vopred rotmajstra a spoločne vychádzajú z pevnosti... V rotmajstrovej hrudi nebúcha už nič... Brána pevnosti sa otvára sama od seba a v nočnej púšti stojí strnulo vo formácii *par fils de guate* légia prízrakov.

A strážny hore na pevnostnom násype pokojne hľadá, akoby nič nevidel... *Nom du nom...* zaspal ten zbojník! A predsa nezaspal, lebo sa práve hýbe. Vari nevidí, že v púšti stojí pochodová kolóna; koniec sa stráca kdesi pod mesačným svitom na spodnej hranici horizontu?

Medzi dvoma pelotónmi stojí poručík. Hlavu síce má, ale o to horšie vyzerá. Na hlave sotva kúsok zotletého mäsa, na hladkej lebke dva-tri vlásky, dlhé, akoby mu v hrobe vyrastali ďalej. Oči ani gombičky: nehýbu sa a nežmúria. Prikladá si k perám písťalku. Zapiska. Zvuk nepočuť, no dioráma sa pohne vojensky presne, jediným pohybom... Meravé kone, mŕtvi kočiši, neživé vojenské figuríny...

Idú mlkvo, rovnomerne a pravdepodobne naveky.

2

Dávnejšie, keď zmizol nejaký ukrutný rotmajster, v légii sa pováralo, že ho zabili a zakopali vojaci. Dnes už vieme, že je to rozprávka pre deti, pretože si prišla poňho Neviditeľná légia.

Jestvovanie Neviditeľnej légie je neuveriteľné jedine pre takých, čo sa nikdy nepohnú z európskych štvrtí veľkomiest. Výpovede ľudí, čo sa navzájom nikdy nepoznali, ba bývajú na opačných koncoch Afriky, sú totiž súhlasné: rozprávajú o istých údajoch na

chlp rovnako. Nie je napríklad diskutabilné, že príslušníci Neviditeľnej légie nosia tmavé okuliare proti slnku.

Prečo toto tvrdí obuvník Ponson v rabatskom prístave takisto ako policajný dôstojnícky zástupca Richett, čo slúži v oáze Murzuk? Ich výpovede sa zhodujú aj v tom, že príznaky nosia v hornom vrecku blúzy rovnaké vreckové zrkadielka a okrem toho všetky strašidlá vlastní osobitný prístroj na holenie. Toto je ešte strašidelnejšie, pretože ak sa vedia zaobísť bez hlavy, prečo sa musia holiť? Bez hlavy smú strašiť, no zarastení nie? A aké príčiny vedú armádu z druhého sveta, aby namiesto plecniaka vláčili v pravej ruke lakované kufríky čiernej farby?

Vypočujme si Kvörensa, ktorý sa rozhovoril pri veľkom stole tichým hlasom. Ostatní ho počúvajú postojáčky, v rukách karty; veru aj zabudli hrať v tejto krčmičke, plnej ťaživého ovzdušia, fajkového dymu a zápachu lacného vína. A keď Dán urobí niekedy prestávku, zízajú naňho tak ticho, že sem doľahne aj hlas muezína z ďalekej mešity Mektub.

- Stalo sa to vtedy, - začína sťažka, - keď sme križovali južne od Beni Abesu, a síce v Tafilalet, čo vtedy pokladali za divoký kraj. Boli nás zo dva pelotóny z druhej roty v Saide... Samí starí vojaci, ako ja... Patrolu viedol mladý poručík... Mladé chlapčisko to bolo, na sto honov z neho páchla čerstvo nadobudnutá vojenská veda... Nuž prekrižovali sme na južnom svahu atlasu kameňolom hammady, kde nám pred očami zmizol gum: vari sto Tuaregov na ťavách, čo predtým zmasakrovali obyvateľov oázy. Naš rotný bol z Brestu, vybojoval v púšti dve poľné ťaženia... Osem rokov chodil po Sahare. Tomu chlapcovi vraví: „Nebude to takto dobré, mon commandant... Vyšli sme prieskumníkov a nechajme tu, za priesmykom čatu s dvoma guľometmi ako zadný voj, pretože nás môžu prepadnúť zozadu alebo obkolesiť.“ Poručík ho škaredo zjazdil. Že takéto množstvo vojakov nemôžu ohroziť arabskí šklbani, ani keby ich obkľúčili. Rotmajster mlčal. Vravím, bol to chlap z Brestu a títo veľa rečí nikdy nenarobia... Ešte sme neboli v polovici tej mizernej kamennej kotliny a naraz vám len začnú odnaproti kašľať dva-tri guľomety. Desiati odpadli. Späť! Lenže z výčnelku na boku začali telegrafovať oheň z ďalšieho guľometu. Nedalo sa preraziť, všetci by tam boli zostali. Obkľúčili nás! Čo urobíme? Kryli sme sa, ako sme vládali. Chudák poručík ležal aj s celou svojou vedou v náručí nášho rotného na zemi.

Dodýchal. „No, chlapci,“ vraví rotný, „ak súhlasíte, mali by sme túto spoločnosť niekde podraziť, pretože sa patrí, aby človek pred smrťou narobil aj nejakú haravaru...“ Takýto to bol chalan! Z Brestu. Všetci sú náramní bitkári. Vytiahol pištoľ a zreval: „Á mois!“ Len čo sme sa zoradili, už sa pohol. A my za ním. Hnali sme sa do paľby a padali sme...

Naraz len zaznie poľnica. Akýmsi čudným, nikdy nepočutým, melodickým, zvonivým a predsa ostrým tónom. A trúbi „Hej, toreador...“ Zarazili sme sa a stáli ako soľné stĺpy. Márne. Jasne počujeme, že ktosi vyhráva na čudnej trúbe túto nôt, a z obidvoch strán hammady zrazu zbadáme prichádzať legionárov v čiernych blúzach a puškami a nasadenými bodákmi. Ak trúba nebola naozajstná, proti ich salvám nemohli byť nijaké námietky. A už sa aj kocka obracala. Tuaregovia sa dostali medzi dva ohne... Hurá!... Hnali sme ich. No domorodci už nestrieľali, usilovali sa zutekať pred vojskom, čo spadlo akoby z neba, zľakli sa mŕtvolných, čiernych rovnošiat... A videl som veru aj trubača a prisahám vám na môj najhojnejší sobotňajší príjem, že trúbu mal z číreho striebra a na tej neustále vyhrával toreadora. A ako sa vám tí vedeli rúbať! Kamaráti! Aj keď nie som chalan z Brestu, zaručene ste dakedy už pocítili, - že mám tvrdé päste. Lenže títo! Rozháňali sa pažbami napravo, naľavo, akoby lámali kričky pri ceste.

Tuaregovia, čo zostali nažive, ukryli sa medzi skaliská. Koniec boja. Veľa dobrých vojakov ležalo na zemi, no strácali sa v množstve burnusov. Chceli sme objasniť našich druhov, pretože nech vyzerali, ako chceli, boli to predsa len legionári.

A čo sa vám nestalo! Ako sme tam stáli, dotrhaní, doráňaní a oni postrieľali a pobili nepriateľa, nezišli k nám. Naopak. Chlap so striebornou trúbkou im zatrúbil nástup. U nich je to akiste nástup. My to poznáme pod názvom „Milujem tanec o polnoci...“

Hudba pomaly doznela, stratila sa v diaľke, až zanikla načisto. Ejha, povedali sme si, takto to nepôjde. Ruky si s nimi potriasť musíme. Vyliezli sme po úbočí hammady. Nuž a ako sa ta vyteperíme, opäť sme z diaľky počuli ten ich čudný pochod, ibaže už kráčali v normálnej kolóne. Pred útvarom dôstojník na koni. Mulice s guľometmi, sanitka, obrnený voz s malorážnym kanónom a napokon drožka. Ako vravím, fiaker s jedným koňom. Na kozlíku sedí parádny kočiš v cylindri, pri lampáši má zastrčený bič a mršina hopká, ani

keby sme boli v Paríži anno čojaviemkedy. Takto vám pochodovala po Sahare rota vojakov a za nimi drožka. Sedel v nej veliaci dôstojník. Poznali sme ho podľa čiapky. Nohy nám zdreveneli. Niektorí naši sa prežehnali. Dôstojník v drožke sa odrazu obrátil. Generál vystúpil z voza. Kočič zdvihol klobúk... a prisahám, že som si nič nevymyslel... postavil taxameter na voľno! Akoby bol generála viezol potiaľto a teraz počká medzi pieskovými dunami na nového pasažiera... Generál čosi zakričal, ale nič nebolo počuť; vojaci sa obrátili a namierili zbrane na nás. Pochopili sme: ak sa pohneme ďalej, salva... Zastali sme. Generál sa vrátil do fiakra, pri ňom obrnené auto, pred nimi rota, mulice s guľometmi, vozidlá. V červenom piesku zapadajúceho slnka sa nám pomaly stratili z očí, vyparili sa. Keby tam neboli ležali mŕtvi legionári a domorodci, neboli by sme uverili...

Hostia ohromene zízali. Zabudli aj zažať lampu.

- A ja zasa, - ozval sa Brison, - stretol som sa s nimi celkom inde, ďaleko na juhu. Slúžil som u sahariánov... Daj mi pohár červeného, Kvörens, ale nie čisté, nech ho rozriedia.

Kvörens zvolal dozadu.

- Dve deci červeného vína, riedeného s tromi decami rumu.

- V tých časoch, - začal Brison pomaličky, pretože medzitým si musel poriadne rozťahať fajku, - zaraďovali najlepších vojakov k sahariánom. Vyžadovali rozum, rozvahu, železné zdravie a niekoľko rokov služby. Dostávali sme dupľovaný žold, lebo celé mesiace sme križovali púšť. Polovica na ťavách, polovica pešo a po tridsiatich kilometroch striedanie. Mali sme šarlátové plášte, dýku, ktorú volajú poňár a šesťranové revolvery. Karabíny sme nenosili... Túlali sme sa v západnej časti Sahary, pretože beduínski a berberskí štriaci zbíjali práve na karavánovej ceste do Timbuktu.

Raz sme sa pustili stíhať aj centrálnu skupinu, pretože zbojnícky gúm pozostával z niekoľkých malých bánd, ale ich jadrom bol kmeň s niekoľkými stovkami príslušníkov. Nevládali sme ho zničiť. Nuž, pošepkal nám jedného krásneho dňa akýsi prastarý púšťový svätec, že hlavná horda pod velením beduínskeho náčelníka Huduloga striehne pri šote Gemla. Vzali sme si vody na štyri dni; pred šotom Gemla je studňa. Tam sme si nabrali znova, aby nám zostalo aj na spiatočnú cestu... Náš poručík bol skutočný púšťový diablok. Nemal vari ani dvadsaťpäť rokov, hoci bol markízom, no vládol pochodovať opreteký s najsilnejšou ťavou. Poriadne nás prehnal. O štyri

dni sme zočili oblaky soľných výparov nad šotom a pred ním dva biele stĺpy: púšťovú studňu. A beduínov tu veru nebolo. Ale ani vody. Nahádzali do studne metrákové kovové valce a vodu zasypali. Ženijný oddiel by si s tým možno poradil, ale ľahko vystrojený saharián sa vie iba biť. Nevie si predstaviť, odkiaľ navláčili toľko železa, no bol to pekný výkon a pekelný nápad. Starý Arab, ktorý sa zahral na donášača, musel byť ich spolupáchatelom. Nuž teda, vravím poručíkovi, náš malý oddiel nebude viacej križovať púšť. Mali sme vody vari na deň. A poručík na mňa, aby som si vraj zavrel hubu, Ináč ma dá vyviazať. Tak som si ju zavrel. Čo si počnem? Podriadiť sa tomu, čo povie dôstojník. A veru dobre rozhodol: silným tempom so štvrtinou dennej dávky vody prebehnúť za tri dni veľkú soľnú púšť a dostať sa do osady Bangavello. Vyrazili sme. Na druhý deň sme mali už niekoľko mŕtvych, dvaja zošaleli... Bolo to príšerné... Túlali sme sa v slaných močarínach. Ak sme zostúpili z úzkej prte, krehká vrstva soli sa pod nami lámala a dorážala ťavám behy, do rán vnikala soľ; museli sme ich rad-radom postrieľať. Vietor sa obrátil a vrážal nám bielu, vražednú soľ do očí... To je koniec... Sme stratení. Nemali sme ani kvapku vody a pred nami ďaleký šot.

Poručík prikázal zastať. „Mládenci,“ vravel, „v brašňách prvej pomoci je niekoľko fliaš liehu, podelíme sa s ním ako bratia. Boli ste dobrí chlapci a nazdávam sa, že ani ja som nebol zlým veliteľom. A keby som bol býval predsa len planý, tak mi teda prepáčte, pretože zostaneme teraz naveky v tejto poslednej garnizone...“

Upokojovali sme ho, že bol dobrý chlapec a že sme ho mali radi. Vojak neľúbi krotkého dôstojníka, lež tvrdého a spravodlivého... Nuž dostali sme všetci po náprstku liehu a utáborili sme sa. Nezaškodilo pospať si trošku pred posledným dlhým spánkom. No sotva sme postavili stany a navršíli vôkol tábora kamennú ohradu, naraz sme len začuli legionársky pochod.

- A nie nejakú pieseň? - zapochyboval ktosi. - Pretože Kvörens vravel, že Neviditeľná légia pochodovala za zvukov striebornej trúby, čo vyhrávala šlágre.

- Nie, pochodovali podľa normálneho pochodu.

- A nebolo na tom nič čudné? - vypytoval sa nováčik, čo dúfal, že počuje niečo strašidelné. - Trúbil normálny pochod?

- Veru akurát! Pochod bol normálny, lenže ho netrúbili, ale hráli na harmonike. Vyhrávali na ťahacej harmonike ani pouliční spevá-

ci. Mysleli sme, že snívame... alebo sme už pomreli. A naraz sa len na prti ukázalo svetielko, ani keby mátožilo. A prichádzala drožka. Lampáš svietil... Poručík ma schmatol za plece, že som takmer zreval a vzrušene mi vravel: „Starý zbojník... aj tebe sa vidí... že tamto je fiaker? A harmoniku... počuješ?“ „Áno, mon commandant...“ habkal som. A zrazu som zbadal na kozlíku livrej so zlatými gombíkmi, cylinder s erbom... Drožka! Za ňou zástup vojakov a vo voze načisto holohlavé strašidlo s monoklom... A pred drožkou ktosi kráčal. Nemusel veľmi šliapať, aby mu tá mršina nestupila na päty. Priatelia, akurát svietil mesiac... Po prti pochodovala aspoň rota. Mulice, obrnený transportér, čierne rovnošaty... boli to legionári a medzi nimi kaprál a na krku mu visí harmonika. Vpredu kráčal chlap akoby vo vreci, v akejsi kombinéze po krk... Bolo to príšerné. Kočíš nás zočil a zastal. Z drožky vyliezol...

- Generál! - vykrikol nováčik rozčúlene.

- Figu borovú! Z drožky vyliezol vyšší hasičský dôstojník s nádherným kordom vojnového loďstva, podal kočišovi niekoľko frankov, tento nastavil taxameter na „voľno“. Hasič s monoklom zavrel dozadu: „Rien ne va plus!“ Na to rota zastala. Počuli ste už takéto povely?... Podišiel s úsmevom k môjmu poručíkovi, just ako by sa stretli pred operou. „Daj bože,“ povedal. „Nemáte náhodou poruke nejaké obrázkové časopisy?“ Poručík bol vtipný mládenec, nuž odvetil: „Žiaľ, nemôžeme vám poslúžiť. My sa totiž práve chystáme zomrieť smädom.“ A šialený hasič, cestujúci mátožnej drožky sa len usmieval a vravel: „Ale, naozaj... ? Púšťové dobrodružstvo, zaujímavé... veľmi zaujímavé... Nechcete si vypiť?“

Stáli sme tam a dychčali, sústredovali všetky sily, aby sme ich neprepadli ako statok pre hlt vody. A ten vám vravel, ani keby sme boli v kasíne: „Čo si želáte: pivo, víno, whisky?... chladené alebo nie?“ Veru priatelia. Keby ktosi neveril, že Neviditeľná légia jestvuje, len mu povedzte, že ja som pil ich pivo a jedol ich konzervy. Rota stála mlkvo, bez pohnutia, hrmel iba obrnený transportér: mali tam zabudovanú obrovskú chladničku. Vyvalili nám súdky, najedli sme sa, aj napili.

Hasič fľochol na hodinky a kývol kočišovi. Ten skrútil taxameter, hasič nasadol a rozkázal: „Faites vous jeux!“ A pohli sa. Náš poručík, čo iba jedol a pil, sa ženie za drožkou. „Kto ste?“ „Nič nero-

bí,“ odvetil hasičský dôstojník hlúpo, „a ani to nie je dôležité.“ A odišli, len taký hrmot.

Nemohli sme ich zadržať. Ani z vďaky, ani preto, lebo niekoľkí sahariáni nemohli bojovať s rotou prízrakov. Tak nám tam pochodovali po päty v čiernom, v rukách lakované cestovné kufriky, na pleciach pušky s bajonetmi, zem len tak hrmela pod nimi... A my sme vám tam stáli, kým sa Neviditeľná légia nestratila v tmavej, slanej noci. Len vietor nám z času na čas privial tichnuce tóny harmoniky.

... Mnohí sa nad týmito príbehmi zasmiali. Ale tí, čo počuli to isté v rozličných kútoch Afriky, krútili hlavou aj vtedy, ak neboli poverčiví. Lenže väčšina tých, čo bývali v maličkých mestách alebo oázach na okraji Sahary, počuli často z diaľky tlmené bubny a ostrý tón harmoniky, o ktorom poverčiví ľudia vraveli, že to vietor otvára a zatvára dolámané dvere horárne kdesi vo viniciach a že tie dvere praskajú a pištia ako bubny a harmonika.

No osvietenejší ľudia vedia veľmi dobre, že v neprívetivých búrlivých tropických nociach kráča púšťou čierny oddiel Neviditeľnej légie so svojím harmonikovým sprievodom, strašidelným fiakrom, mlkvým množstvom vojakov a nik netuší, odkiaľ prišli, kam a ako dlho pôjdu...

DRUHÁ KAPITOLA

1

Hoci v tomto prípade nemajú pravdu povýšenci, čo nad Neviditeľnou légiou mávnu rukou, akoby sa hovorilo o Mikulášovi alebo o bosorkách Walpurginej noci. Nekonajú dobre, ak sa nad touto témou usmejú, pretože Neviditeľná légia naozaj jestvovala. Je to jediná mátožná historka nášho veku, o ktorej boli vyhotovené spisy, ba dokonca aj fotografie.

Historka sa začala na večierku vojenského veliteľstva v Marakeši. Večierok usporiadali vlastne na počesť Štátneho tajomníka. Jeho excelencia prišla z Paríža na krátku návštevu a večierok poslúžil vlastne ako rámec k veľkým rozpravám, aby sa štátny tajomník mohol zaoberať mnohými ľuďmi a mnohými záležitosťami a nemusel sa dlho zdržať.

V kolóniách je recepcia štátneho tajomníka veľkou udalosťou. Rozhodne sa tu o odchodoch do dôchodku, menovaní, detronizácii malých sultánov, kreácii nových panovníkov s úsmevom medzi dvoma kalištekmí koňaku a valčíkom, šeptom v kruhu pánov v rovnošatách a frakoch. A vravia si to s tichučkými úsmevmi, ani keby sa unudene venovali klebetám.

- Nuž, ááno... veď, zišla by sa operačná základňa... Rozhodne netreba násilím, ale akiste by sme akceptovali... keby ste, pán generál, zaujali nekompromisné stanovisko a vstúpili do Gongutu... Ale nepokladajte to za rozkaz... - poznamenal štátny tajomník tíško.

Lenže o mesiac prinútia „nepretržité incidenty“ generála, aby vpochodoval do...

Stotníkovi Durienovi sa vodí akurát opačne. Zamyslene fajčí po boku štátneho tajomníka pod okrasnou palinou v rohu bufetu a vraví:

- Na budúci mesiac idem cvičiť s jednou rotou do blízkosti kráľa Kinibalu... Mal by som ho vari navštíviť... a zanechať tam čatu... ako posádku...

- Anektovať? - pýta sa štátny tajomník a s úsmevom kynie driečnej dáme.

- Áno... Tento chlap sa zamotal do mnohých lotrovín a predvádzal nám v južnom kúte Sahary paródiu samostatného kráľovstva. Chce menovať aj vyslancov a medzitým pod velením jeho veličenstva rabuje na okolí banda zbojníkov. Poznám tie záležitosti, mám nablízku posádku.

- Viem, viem, - vraví štátny tajomník a pozerá na hodinky. - Lenže to by sa dalo iba tak, keby to šlo... naisto, krátko... Bojovať? Podmaniť si černošský kmeň? Ved' viete, aký mávajú tieto záležitosti osud... Nafúknu to... A potom, hodiť ta pluk, delostrelecký oddiel, prisun... je to drahé a hlučné.

- Vaša excelencia, vybavím to jednou vetou, jedinou rotou. Ten štrícák blufuje. Nemá nič, je iba prefikaný.

Štátny tajomník si hľadel na hroty topánok.

- Nazdávate sa, že Kinibalu nemá zbrane a vojenských poradcov?

- S dovolením, vaša excelencia, nemá. Kinibalu je najväčší podvodník na svete. Vypracoval som podrobný plán a všetko som už pripravil. S rotou legionárov postavím cez Ubangi pontónový most a vypochoďujem prekvapivo z pralesa. Dobyjem tú krajinu bez výstrelu. Nemajú jedínú pušku. Kinibalu je podvodník!

- Ešte sa k tejto téme vrátíme. Ak je naozaj tak, ako vravíte, ak potajomky nedostáva podporu z iných európskych štátov, mohli by sme to vybaviť nenápadne. - Vzdychol si. - Neviete si predstaviť, akú službu by ste tým preukázali. Tento malý štátik nám robí náramné starosti. Je to dôležité územie... A okrem toho... hm... Čiže, bolo by to významné. Lenže armáda nesmie riskovať. Vyvolať vojnu s černošským kmeňom, to je blamáž. Vykrikovali by o útlaku. Ak sa to nedá anektovať hladko...

- Zanektujem to hladko, vaša excelencia!

Neskoršie sa štátny tajomník zhováral s istým generálom.

- Naozaj vynikajúci večierok. Počúvam, že samostatnosť Kini-balovej ríše bude ohrozená.

- Skôr či neskôr, - odvetil generál. - Ale musíme byť opatrní. Ten čeroch má zbrane. Podporujú ho. Nemôžeme riskovať blamáž.

- Celkom sa s vami stotožňujem. Jestvuje však aj názor, že iba podvádza a nemá nič.

- To je náhľad stotníka Duriena... Lenže ja sa nazdávam, že pán stotník je trošku temperamentný. Preto to možno vidí inakšie. Rozhodne to však dám spracovať tajnej službe.

- Správne, - súhlasil štátny tajomník. - Nijaké riziko. Ani zdanie násilia. Vojaci smú slúžiť iba na ochranu koloniálnej ríše a umravňujú zbojnícke kmene, no dobývať nechcú... Bolo by to však veľmi dôležité, prv ako Kinibalu nenarafičí záruky inej mocnosti. Pretože potom je pre nás stratený. To by nebolo dobré. Samostatný štát uprostred francúzskych kolónií...

- Pravdu povediac, nemyslím, že by bol podvodníkom. Informovali ma, že vlastní aj zbrane.

Štátny tajomník zvažnel.

- To je chyba. Treba dávať pozor. Stotník má nablízku posádku. Nazdávam sa, že je pritemperamentný.

- Áno, Durien je vojak od kosti, ale má trocha búrlivú náтуру.

Podišla k nim driečna dáma. Primátorova manželka. Jeho excelencia vzala dámu pod pazuchu a odviedla ju k bufetu.

Neskoršie prešla jeho excelencia popri generálovi a s úsmevom mu položila ruku na plece.

- Nie je dobré, ak pušný prach stráži horiaci knôt...

- Áno, áno, aj ja som už na to myslel.

Štátny tajomník sa pobral ďalej. Neskôr vzal generál pod pazuchu stotníka.

- Mal by som pre vás významnú úlohu. Čo by ste povedali, keby som vás poveril, aby ste vykúrili berberských zbojníkov z hôr? Povýšili by sme vás za to mimo poradia.

Durien zvrátil čelo.

- Moja posádka je od Atlasu veľmi ďaleko.

- Môžete požiadať, aby sme vás preložili do Bu Mamlenu. Rád podniknem vo váš prospech čokoľvek.

- Ďakujem, pán generál. Ja by som toho Kinibalu...

- Nemáte tam čo robiť. Nemôžete proti nemu zakročiť ani v prípade provokácie.

- Pán generál, ak nie ste spokojný s mojimi služobnými výsledkami, môžete ma, prirodzene, preložiť, no ja...

- Kdeže, kdeže. Našiel som jednoducho úlohu, čo by vám sedela ale ak chcete zostať...

Durien znechutene postával. Chcel sa so štátnym tajomníkom pohovárať ešte raz, ale už sa mu nenaskytla príležitosť.

Keď sa vrátil do hotela, čakal ho rozkaz, aby okamžite nastúpil na šesťmesačnú dovolenku, pretože sa bez jeho služieb od decembra nemôžu zaobiť. Preto ho teraz, dňom desiateho júna, na šesť mesiacov uvoľňujú zo služby a k pluku sa musí vrátiť desiateho decembra. O vystriedanie v posádke sa vojenské orgány postarali, jeho zástupca je už na ceste.

Durien nervózne zhúžval rozkaz. Toto je odpoveď štátneho tajomníka. V kritickom čase ho z nebezpečného úseku odstránia.

2

Teraz sa teda už nesmieme čudovať, že sir Oliver Yolland, dedičný rytier z Denhamu, predseda dozornej rady Anglickej banky, rytier Podväzkového radu, nositeľ početných najvyšších vyznamenaní, podpredseda prezidiálnej rady londýnskej burzy, jeden z hlavných účastinárov afrických, austrálskych a kanadských železníc a napokon predseda i generálny riaditeľ spojeného anglo-francúzskeho trustu pre výskum a ťažbu minerálnych olejov, požiadal po prvý raz v živote štátneho tajomníka o niečo, v čom mu nevyhoveli. Presnejšie by sa to dalo povedať tak, že sir Oliver Yolland požiadal prvý raz v živote o čosi, čo sa ihneď neuskutočnilo.

Hneď za štátnym tajomníkom bol najdôležitejším hosťom na recepcii sir Oliver Yolland. Vrávi sa, že je to finančný a organizačný génus, ale pre svoj utiahnutý spôsob života je natoľko neinformovaný, až je to smiešne. Nečíta ani noviny. Až po dlhých rokoch vysvitlo, že nemá ani potuchy o jestvovaní zvukového filmu; za celý život nebol ani jediný raz v kine. Tanec, karty, divadlo, každodenná politika, zločiny, škandály, športové výkony a vynálezy mu boli rovnako vzdialené. Dával si referovať iba o tom, čo bezprostredne súviselo s niektorým jeho rozhodnutím. Shakespeara vedel naspamäť, ale keď mu raz predstavili Galsworthyho, vysvitlo, že spisovateľa pokladal za predsedu najvyššieho súdu a ani neskoršie nemal potuchy, s kým sa vlastne zhováral. Spisovateľ? Čiže taký oný... čo robí noviny? Aha! Knihy? Áno, to je výborné... O plukovníkovi Lindberghovi sa dal svojho času informovať, prečo ho nazývajú hrdinom vzdušného mora, veď americké námorné letectvo sa na svetovej vojne sotva zú-

časnilo. Úprimne sa čudoval, keď mu tajomník oznámil, že tento človek preletel ako prvý ponad oceán.

Hlavu mal načisto lysú a trošku podlhovastú. Vôkol červenka-vo-plavého obočia mu vyskakovali veľké pehy. Na pravom oku nosil hrubý monokel, pretože ináč na toto oko sotva videl. Nos mal pridlhý a siahal mu až po hornú peru, čo prepožičiavalo jeho tvári osobitú formu, pripomínajúcu kone z ušľachtilej fajty. Mal kostnaté, široké plecia a dlhé, chudé stehná. Aj najužšie nohavice sa na ňom plantali. Hovoril unaveným, tichým, chriplavým hlasom, večne vyzeral ospalý a neustále si hladkal bradu. Okrem toho často nechal vypadnúť monokel a potom si ho opäť nasadzoval.

No to sa stávalo zriedkakedy, pretože ruky sira Yollanda neboli dlhé iba v reálnom živote, lež aj v prenesenom slova zmysle. Siahali cez kráľovské komnaty až po generálne štáby. Železnice, kanále, moria, banky, vzduch, obloha, voda, aj cement a guma, čiže vlastne všetko na tomto svete bolo čiastočne majetkom sira Yollanda. Lenže on sa predovšetkým zaujímal o naftu. Hľadanie nafty bolo jeho koníčkom. Nájdu sa ľudia, čo poľujú, hoci nie sú odkázaní na mäso alebo kožu zastrelenej zveriny. Tak to bolo aj so sirom Yollandom a naftou. Peniaze, moc a meno už nepotreboval. Jedného aj druhého mal nadostač. Ale zriadiť nové nálezisko, založiť spoločnosť, hodiť na trh nové účastiny, to bola jeho vášeň, to ho zaujímalo nadovšetko...

Guvernér, štátny tajomník a generál Pelliér sedeli so sirom Yollandom v salóniku a pretože lord neznášal diplomatické kľúčkovanie a táraniny, začal hneď z mosta do prosta.

- Poprosil by som vás o istú láskavosť.

- Sir, - odvetil Štátny tajomník, - vaše spoločnosti poskytli Francúzsku takú obetavú pomoc v časoch, keď kurz franku klesal, že s radosťou podnikneme čokoľvek, pokiaľ to bude v našej moci.

- Áno, áno... nuž ľudia si sem-tam pomáhajú... Čiže prosil by som vás o láskavosť. Informovali ma, že v južnej časti Sudánu, pri pralesoch, kde sa na území Urungi končí púšť... je nafta...

Štátny tajomník sa začudoval.

- Znie to dosť nepravdepodobne. Nik by si nebol pomyslel, že v tejto časti Afriky sa nájde nafta. Poslal som ta svojich ľudí a získal som na tie územia opciu. Nuž a teraz, vaša excelencia, viete veľmi

dobre, že pred zročnosťou opcie musím dokázať, že som naftu našiel, ináč strácam výskumné výsady.

- Je to tak. Neúspešný prieskum nezabezpečuje práva.

- Viem, viem. Všetko, čo súvisí s naftou, ovládam, s vašim láskavým dovolením, dokonale. Nuž a teraz prosím... Moja opcia stráca platnosť o niekoľko týždňov. Naftu som našiel. Dal som urobiť úspešné pokusné vrty... A nato príde domorodý zbojník, náčelník Urungi, so svojimi bojovníkmi, povraždí väčšinu mojich ľudí a odkáže mi, že pýta za pozemky päťdesiat tisíc libier.

- Prosím, sir, - ozval sa generál. - Urungi je naozaj náčelníkom zbojníkov a takéto práva nemá. Jestvujú síce ešte nezávislé kmene a územia. Práve pred chvíľou sme o takomto prípade rokovali. Ale v južnej časti Sudánu žijú iba černošské pralesné kmene.

- A čím by sme mohli poslúžiť my? - spýtal sa štátny tajomník trocha neisto.

- Požičajte mi menšiu armádu. Zájdem ta, obesím toho darebáka a uplatním si práva, ktoré mi zaručuje opcia. Je to napokon zmluva, ktorú som uzavrel s Francúzskom, a tam povraždili belochoch, okrem toho vydierajú. Čiže, nazdávam sa, že niet prekážok, aby sme ta vyslali trestnú výpravu.

- Milý sir Yolland, - začal štátny tajomník a vzdychol si. - Pred chvíľou sme sa zhovárali o obsadení maličkého, no významného územia, o ríši kráľa Kinibala, ktorá by bola z hľadiska Francúzska veľmi vzácna, a predsa to nesmieme urobiť. O to skôr sa to nesmie robiť tam, kde násilie nie je štátnou nevyhnutnosťou.

- Prečo nie? Veď je to koloniálna armáda! A tá je na to, aby naučila darebákov...

- Nuž ale k rovníku, - zamiešal sa guvernér. - Vyslať ta vojenskú expedíciu je neuveriteľne nákladné, nebezpečné a ťažké. Musíme zabezpečiť prísun, spoje, transport, ľahké delostrelectvo. Francúzska armáda ta smie ísť iba v absolútnej prevahe, my vlastne ani nesmieme bojovať, iba trestať a aj na to treba na takúto vzdialenosť horibilný aparát.

- Okrem toho, - vraví štátny tajomník, - viete veľmi dobre, sir, aké osočovanie by sa rozhrmelo, že sme vyslali trestnú expedíciu pre naftu... Žiaľ, v tých končinách sa dejú mnohé zločiny; nemáme tam dostatok posádok a potrvá roky, kým sa tam koloniálna armáda zbuduje. Dovtedy si musí vybojovať svoju pravdu každý na vlastnú

päť. Buď si tých zbojníkov kúpi, alebo si zorganizuje zbojnícku bandu sám. Tieto záležitosti rozhodne diplomacia a násilie, trpezlivosť, rozumný postoj a boj. Koloniálna branná moc rozširuje svoju sféru iba bezpečnou, rovnou cestou, podľa toho, ako to práve dovoľujú financie štátu.

- Týmto ma neuchlácholíte! Nemôžete mi požičať spáhijcov? A oných... legionárov?

- Žiaľ, nie. Bolo by najrozumnejšie, sir, keby ste ta niekoho poslali a ten by sa dohodol s náčelníkom. Čo keby sa uspokojil aj s menším obnosom?

- To... toto mi radíte? Aby som sa dohadoval s vydierajúcimi vrahmi? To mi radíte vy, jeden z najvyšších štátnych úradníkov? - Pustil monokel z oka a nervózne ho čistil.

- Radím vám to ako súkromná osoba. Ako štátny tajomník vám, žiaľ, nemôžem poskytnúť legionárov; musíte si zabezpečiť individuálne riešenie.

Lord z Denhamu sa s roztrpčeným úsmevom zdvihol.

- Mal by som teda zorganizovať zbojnícku bandu a takto si zabezpečiť zákonné práva?

- To nie je zlý nápad, - odvetil štátny tajomník zamyslene.

Na čele jeho lordstva sa od rozhorčenia rozhoreli všetky pehy.

- Nápad nie je zlý. Lenže my, Angličania, zabezpečujeme zákon a platnosť zmlúv, uzatvorených s impériom iba za pomoci armády. Nie zbojníkov! Ráďte vziať toto láskavé na vedomie. Lord Oliver Yolland rokuje v mene pravdy a štátu iba za podpory zákonnej moci. V Anglicku je taký zvyk.

Štátny tajomník sa zdvihol, očividne schladol.

- Obávam sa, sir, že ma pokladáte za neinformovaného. Inakšie by ste si ušetrili školenie. V Anglicku azda môžete dostať bajonety na hladké vybavenie finančných a priemyselných transakcií. Ale je isté, že francúzsky bajonet sa nepohne, ani keby išlo o najmohutnejšie naftové nálezisko. Zožeňte si bajonety a choďte sa biť o svoje vlastníctvo na vlastné riziko.

- Ako mám tomu rozumieť, vaša excelencia? - spýtal sa rovnako chladne Yolland.

- Nik nemôže zakázať vašim ľuďom, aby sa proti zbojníkom bránili so zbraňou v ruke, sir. Ten, čo je zbabelý alebo slabý, nech nekokuje s pomocou štátu, ale nech si hľadá iné povolanie. Hľada-

nie nafty znamená vždy aj boj. No nestretajú sa v ňom regulárne armády, lež odvážni, odhodlaní chlapi.

- Vy ma, vy ma teda... - jachtal rozhorčený lord, - pokladáte za zbabelého?

- Bránil som sa iba obvineniu, ktoré ste pripisovali Francúzom. Musíte vedieť, sir, že armáda podporuje súkromné spoločnosti iba v prípade krajnej nevyhnutnosti. Bajonet, sir, stáva sa veľkým bubnom, ak je za ním rovnošata, no v súkromných rukách odvážnych chlapov je obranným prostriedkom.

- Ďakujem za pripomienku, - odvetil lord červený ani moriak. - Zapamätal som si ju. Možno ste však zabudli, že Oliver Yolland nie je vodcom nijakej expedície. Lord Oliver Yolland môže ísť trestať iba na čele armády.

- Ale nie francúzskej, sir; tá bojuje iba za republiku.

- Tak potom si nejakú armádu... hm, objednáam. Pretože za mojím chrbtom smie stáť iba rovnošata, symbol zákona, práva a moci! Ráčte si to zapamätať!

Nozdry štátneho tajomníka sa zachveli, potom tíško a chladne odvetil:

- V rámci dosahu brannej moci radi vyhovíme sťažnostiam každého poškodeného. Ale civilný občan môže mimo Sahary cestovať iba na vlastnú zodpovednosť.

- No ja nie som občan ako ostatní. Azda si môžem nárokovať na inakšie zaobchádzanie?

- Máte pravdu, sir Nie ste taký ako ostatní občania, lež oveľa nervóznejší. Preto som aj ja, francúzsky štátny úradník, postupoval voči vám oveľa ohľadupľnejšie, ako ste si zaslúžili... - a ešte kým Yolland, červený ako pivonka, mohol čokoľvek odseknúť, kývol chladne hlavou a odišiel.

Lord vopchal obidve ruky do vrecák, v jednej hrsti natriasal kľúče, v druhej niekoľko penny a jedovato hundral:

- V poriadku. Veď si zoženiem armádu aj sám. Veď ja dokážem pánu štátnemu tajomníkovi, že sa nelíšim iba nervozitou... Dobre, no... Do videnia, páni... Ešte budeme mať príležitosť stretnúť sa.

Kývol hlavou a zbehol k svojmu autu. Skočil do voza, čo stál pred bránou, naštartoval ho, ale podišiel k nemu šofér a úctivo lorda upozornil, že toto vozidlo je jeho taxík. Nato lord presadol do vlastného auta a v divokom tempe sa hnal k hotelu Mammunia.

TRETIA KAPITOLA

1

Gróf obsadil celé druhé poschodie hotela Mammunia. Vždy si tak počíнал. Na svetovej výstave v Chicagu, kde iní nemohli dostať ani lôžko, zabezpečili sirovi Yollandovi apartmán na takom poschodí, kde už bývali dvaja hostia: maharadža a americký senátor. Gróf zaraz opustil hotel, a keďže v celom meste nebolo miesta, odkúpil za neuveriteľný obnos parník paroplavebnej spoločnosti, dal vyložiť náklad, v danom prípade hovädzie konzervy, nechal ich rozdať mestskej chudobe a nastáhoval sa so svojím sprievodom na loď.

Kým sa dostal do svojej izby, upokojil sa. Dlhé roky ho nič natoľko nevzrušilo ako tento rozhovor. Dobré teda... Ale veď on im ukáže! Myslia si, že mu skrížia plány.

- Nejaký alkohol, Andreas, - prikázal lokajovi. - Veľa sódy a oné... koňak a whisky. Kto ma hľadal? Napokon, to ani nie je zaujímavé.

Po prvom poháriku videl záležitosť v inom svetle. Nedajú armádu? Prosím! Veď on si ju zoženie. Ale nie zbojníkov a nie kadejakých otrhaných boxerov z pralesa, lež normálnu, riadnu armádu. Áno, prosím. Za peniaze sa dá všetko. Kúpi si menšiu kompletnú armádu. Vojaci s bajonetmi, zbraňami a žoldom, ktorí poslúchnu jeho rozkazy. A ešte za pohárik. Andreas! Ďakujem.

Už po treťom poháriku bol štátnemu tajomníkovi vďačný. Ukázal mu správnu cestu. Ešte by ho nedajbože pokladali za zbabelca, že sa chce schovávať za sukne republiky len preto, že nejaký čierny zbojník je nekorektný a oné... Potrebuje niekoľko bajonetov. Budú. Dlhý čas dodával zbrane kde-komu, podajedni sú mu ešte stále za ne dlžní. A on sa tu správal ako misionár. Pravdaže treba armádu, uniformy a oné, čo je hodné Angličana... nuž, ale za peniaze sa dá všetko.

Pán Wilkie bol maličký, tučný, usmievavý, trošku plešivý a nosil okuliare ako sova. V tomto popise je obsiahnuté všetko: minulosť, prítomnosť, ba aj budúcnosť. Pretože z tohto badáme, že pán Wilkie nemôže podľahnúť skaze, kým na tomto svete jestvuje čo len jediná, mäkko ustlatá posteľ. Z hľadiska povolania nebol pán Wilkie v nijakom pracovnom pomere. Prácou sa nedá zarobiť maximum občianskeho blahobytu, ktoré bolo nevyhnutnou podmienkou existencie tohto chlapa. Nijaký prepych, no veľa pohodlia. Dobré jedlá, slušné šaty, výborné kluby a jemné cigarety... A teraz vstupuje dverami, ani čo by čakal najpríjemnejší pohľad. Hoci sir Yolland si práve škrabkal nohu.

- Dobrý večer, sir.

- Posad'te sa, mister Wilkie. - A keď sa hosť hodil spiatočkou do veľkého kresla a hľadal vo vreckách cigaru, doložil s dvojzmyselnou prívetivosťou: - Akoby ste boli u mňa. Nijaká nútenosť... Oné, povedzte mi, ste šikovný chlap a či nie?

- Áno, nazdávam sa.

- Jestvuje čosi, čo by ste nevedeli zohnať?

Wilkie sa zamyslel. - Nie, - odvetil napokon jednoducho.

- Vedeli by ste napríklad zohnať armádu?

Tučniak sa usmial a hodil rukou.

- Maličkosť. Želáte si motorizovanú, s tankovou divíziou alebo bez?

- Ste naozaj šikovný človek. A kde ste vzali takýto bohatý sortiment?

- Výber síce nemám, ale zožením takú, akú si budete želať. Nie je to také hrozné. Ľudia, rovnošaty, zbrane a žold; všetko sa dá zohnať.

- Áno, áno... Vyhotovte mi teda rozpočet, koľko by stál takýto oný...

Wilkie medzitým horúčkovito uvažoval. O čo tu ide? Načo potrebuje Yolland armádu a čo treba podniknúť, ak náhodou zošalel? Vypracoval si plán, v zmysle ktorého sa spolčí s Andreasom a zataja duševnú poruchu svojho chleboдаря. Pretože ak zatvoria lorda do ústavu, môžu sa ísť pást.

- Teda? - ozval sa sir Yolland. - O čom hútate?

- Hútam, čo to asi bude stáť. Kým sa však dotknem svojich predbežných výloh, dovoľte mi referovať...

- Á... ozaj, nech sa páči!
- Livingstone je tu.
- Livingstone? Kto je to?

Wilkie zavše pozabudol na lordovu slabú stránku. O Livingstonovi totiž lord tvrdil, že ho nepozná. Hoci ho musel poznať napriek všetkej svojej neinformovanosti. Livingstone bol predsa v službách najväčšej americkej naftárskej spoločnosti. Ani milionár, ani bankár. Bezmála dobrodruh. Túlal sa po svete a objavoval naftové ložiská. Tu i tam príležitostne zorganizoval i menšie revolty. Kto bol vlastne Livingstone, ktorého sir Yolland napriek uvedeným skutočnostiam údajne ani z počutia nepoznal?... Pred dvadsiatimi-tridsiatimi rokmi strávili spolu niekoľko rokov v konzervatívnych múroch Oxfordu a v tých časoch boli najlepšimi priateľmi. Spojili ich protikladné povahy. Livingstone bol nízky, územčistý chlap nápadnej tváre, no veľmi ve-selej náture. Neporiadny, lajdácky, kamarátil sa s kýmkoľvek, čiže študent, čo kašle na rodovú šľachtu. Kartoval do rána a vyfajčil aj sto cigariet; po čase mu zmenili hlas na čudesne chriplavý a prepitý. V živote večne uhladeného a uzavretého, mimoriadne citlivého a namysleného lorda Yollanda bol Livingstone jediným človekom, ku ktorému ho viazalo úprimné, hlboké priateľstvo. Pretože napriek Livingstonovmu šlendriánstvu a povrchnosti bol tento človek geniálnou a jedinečnou, osobnosťou. Delilo ich desať rokov. Sir Yolland mal šesťnásť, keď sa zoznámili. Livingstone dvadsaťpäť rokov, keď sa dal do služby nafty. Hľadal naftu v džungliach povodia Amazonky. Neskôršie zašiel do arabských štátov i na Sumatru a potúlal sa po Austrálii.

Nafta sa stala neskôr vášňou aj lorda Olivera. Lenže on bojoval o ropu v prezidentských pracovniach, bankových konferenčných sieňach a súkromných komnatách panovníkov.

Nech to už. znie akokoľvek čudne, ale lord Yolland sa zaľúbil. Chcel sa oženit' s mimoriadne rozumnou, jemnou a vznešenou dcérou lorda Dillinga. Čo sa stalo, to už dnes nikto presne nevie. Iba toľko je isté, že keď sa Livingstone vrátil z Nového Zélandu, lord Yolland ho predstavil u lorda Dillinga. Priateľovi sa zveril, že je do dievčaťa zaľúbený a chce sa s ňou oženit'. Dievčaťu to ešte neoznámil, takže rozhodnutie bolo naozaj dost' jednostranné, no lord Oliver ani len nepredpokladal, že ho niektorá žena odmietne.

Hlúposti! Medzitým odcestoval do New Yorku zlikvidovať skrachovanú svetovú firmu a záležitosť sa pretiahla na plné tri mesiace.

Dosť na tom, keď sa vrátil, Johannes Livingstone bol zasnúbený s dcérou lorda Dillinga a určili už aj deň sobáša. Stal sa zázrak. Jemné magnátske dievča sa zaľúbilo do pľuhavého, krikľavého, bohémkeho Livingstona, ktorý, okrem iného, bol aj o desať rokov starší ako sir Yolland. Naftár pochádzal z prvotriednej prastarej rodiny a jeho čudná, veselá osobnosť očarila aj lorda Dillinga. Sir Yolland sa zdržal v Londýne týždeň. Potom odcestoval do Denhamu. Nik nevedel, čo si o tom myslí. Do Denhamu mu doručili pozvanie na svadbu. Nešiel.

Deň pred sobášom bol práve vo svojom londýnskom byte. Ohlásil sa Livingstone.

Gróf mu odkázal po lokajovi, že návštevy svojho priateľa neprijíma. Livingstone odstrčil vtedy ešte mladého Andreasa a Yollanda jednoducho prepadol.

- Zbesnel si? Vari sa na mňa hneváš, že ľúbim miss Dillingovú? Veď nebola tvojou verenicou! A sama mi povedala, že sa nechcela za teba vydať.

Yolland odtrhol zrak od rozčítanej knihy a upravil ti monokel.

- Nepoznám vás, mister oný. A ani si neželám, aby ste... trepali dve na tri. Nazdávam sa, že mám právo... bez akéhokoľvek vysvetľovania...

- Počúvaj, ty blázon! Protestujem, aby si to chápal tak, akoby som sa prehrešil proti nášmu priateľstvu. Chápeš? Ty si sa rozhodol jednostranne, že sa oženíš s miss Dillingovou. A to ešte nič neznačí.

Yolland hľadel ponad neho.

- Odíd'te, prosím... - povedal znudene. - Nepoznám vás... čo tu chcete?

- Obes sa! - zlostne zreval Livingstone a odbehol. Ako svadobný dar skúpil Yolland všetky pozemky, ktoré viedli k novému Livingstonovmu nálezisku nafty a odrezal prístupové cesty k vyťaženej ropě. Spoločnosť, pozostávajúca z Yollandových ľudí a hľadajúca naftu v Perzii, sa dostala najbližšie zasa do arabského zajatia a Livingstone im schmatol ropu pred nosom. Od tých čias prebieha boj medzi Livingstonom a Yollandom so striedavým šťastím. Yolland znehodnocuje na burze a svetovom trhu všetko, čoho sa Livingsto-

nov podnik dotkne, tento zase bojuje v púšti a pralesoch, znemožňujúc cestu a prácu Yollandovým kutačom a inžinierom. Livingstone zahorel neskoršie ešte väčším bojovým zápalom, pretože po narodení prvého dieťaťa mu mladá manželka zomrela. Naftár zasvätil svoj život boju proti Yollandovi.

Mister Wilkie si aj teraz vypočul otázku, kto je Livingstone.

- Dotyčný je expertom inej firmy, - poučal tučniak, akoby bolo naozaj potrebné čosi vysvetľovať, - a teraz mi vaši vyzvedáči hlásia, že sa zdržiava tu, v Marakeši. Neverím, že by proti nám niečo nepripravoval.

- Možno, no nehnevajte sa, ak ma to nezaujíma. Ja si svoje plány dohováram s vami a s ostatnými svojimi ľuďmi tu. Sem sa votrieť nemôže, čiže nemá ani potuchy, čo plánujem. Wilkie! Potrebujem cudzineckú légiiu.

- Hm... jedna tu už bola a celkom sa osvedčila.

- Ja však potrebujem osobitnú, vlastnú armádu. Pretože ja sa nepôjdem dohadovať so zbojníkmi. Uplatním si zákon pomocou armády. Ja, Oliver Yolland, dedičný lord z Denhamu, pôjdem do Sudánu a dobyjem územie Urungi, k čomu ma oprávňuje moja zmluva, uzavretá s Francúzskom. Keďže tu uplatním francúzsky zákon, nech je teda aj uniforma francúzska. Tento cudzinecký zákon...

- Légia...

- Všetko jedno, všetko jedno. Zaobstarajte mi takú armádu. O hodinu vás očakávam. Hláste mi, že ste ju zohnali. Do videnia.

Mister Wilkie sa o hodinu vrátil a hlásil, že vojsko je pripravené.

2

Ani lord, ani Wilkie by vlastne nevedeli povedať, v akom vzájomnom vzťahu nažívajú. Často sa nevideli celé týždne. Wilkie sa večne motal za päťami lorda, ktorý ho nevolával a ani nevedel, kedy sa tučniak dostal do jeho blízkosti. Vypadlo mu akosi z pamäti, že to bol Wilkie, čo mu vtedy v Chicagu, na svetovej výstave kúpil loď, aby sa mal kde vyspať...

Rokuje s colníkmi a z času na čas oznámi sirovi Yollandovi, že zaradil jeho koňa na Veľkú cenu v Austrálii; raz za dva-tri mesiace mu pošle doporučený list, ku ktorému priloží dlhý zoznam výdavkov.

Zoznam nebýva premrštený, no obnos je dosť vysoký a lord ho preplatí. Pre seba peniaze nikdy nepýta a zúčtuje iba výdaje, ktoré mu vznikli v lordových službách. Záhadné je, z čoho ten chlap žije. A ako si žije!

Keďže lord mal aj lokaja, aj tajomníka a mister Wilkie mu predsa nemohol byť priateľom, neboli vlastne v nijakom vzťahu. Z času na čas sa o niečom pohovárali a mister Wilkie mal potom v tejto súvislosti výdavky.

Aj teraz mu vznikli výdavky v súvislosti s armádou. V takýchto veciach sa vari najlepšie vyznajú ľudia, čo sami nosia rovnošatu. Nadviazal preto kontakt s liftboyom.

- Povedzte, synku, - a dal mu mincu. - Akí dôstojníci bývajú v tomto hoteli? Mám na mysli predovšetkým takých, čo sú v dôchodku a dovolenkárov.

- Máme aj takých, aj onakých. Pán stotník Durien nastupuje dovolenku zajtra, už som mu zaobstaral cestovný lístok do Nizzy. A je tu ešte maršal Podvinec.

- Pozrime si najsamprv stotníka. Kde ho nájdeme?

- Odcestoval do Oranu. Vráti sa zajtra.

- A jeho excelencia, pán maršal? Je na dôchodku?

- Nie.

- Aktívne slúži?

- Ani to nie.

- Tak potom z čoho žije?

- Je alkoholik, - odvetil liftboy po krátkej úvahe.

- To je ono! Zaveďte ma k nemu.

Boy iba ťažko skrýval rozpaký.

- Ráďte chvíľku počkať. Musím sa najprv pozrieť, či je maršal v kufri... - a odbehol.

Čože?! Čo to má znamenať, že maršal je v kufri? Je to azda nejaká bronzová figurína alebo keramika? To je dosť nepravdepodobné, pretože ozdobné predmety neslopú a maršal je alkoholik. Liftboy sa vrátil.

- Jeho excelencia vás očakáva, pane.

- Povedzte, priateľu, - ozval sa mister Wilkie. - Čo ste to vraveli pred chvíľou o kufri?

- Ja? - čudoval sa. - Kufor? Aký kufor?

- Akoby som bol počul, že maršal je v kufri...

- Ale, mister Wilkie! Ako si to predstavujete? Čo by hľadal v kufri?

- To, čo si tam zabalil.

- Vravel som, že zájdem nahor, či je maršal doma.

Aha! Takto to našinec už chápe. Nahor a kufor znie dost' podobne.

Kráčal liftboyovi v päťách.

Maršal ho očakával v salóne svojho nádherného dvojizbového apartmánu. Oblečený bol v bielej rovnošate, plnej zlatých šnúr a nespočetných vyznamenaní, z pravého pleca až k rukoväti šable mu splyvala široká ružová stuha. Pod srdcom obrovská hviezda s hlavou orla. Veľkokríž burmského Orientálneho radu s orlom. Na stole dôstojnícky čakov s ružou, na zlatom bohato zdobenej rovnošate zlaté šnurovanie a na nohaviciach zlatom obrúbené zelené lampasy. Snehobiele vlasy, sivá brada a jednoduché okuliare v drôtenom ráme pripomínali konzervatívneho panovníka. Ponúkol svojho návštevníka gestom veľmoža.

- Ráčte sa posadiť. Na stolíku máte cigary, cigarety, koňak.

- Ďakujem, nič si neprosím.

Maršal si zapálil a posadil sa do kresla.

- Čím vám môžem poslúžiť, pane?

- Potreboval by som armádu.

Maršala neprekvapil. Hľadel na dym z cigary.

- Drahá záležitosť. Najmä ak je motorizovaná.

- O to nejde. Peniaze, a to zdôrazňujem, nehrajú rolu. Vaša excelencia, ako francúzsky dôstojník v dôchodku...

- Momentík, priateľu. Nie som francúzskym dôstojníkom. Bol som maršalom honduraskej armády, po potlačení revolty som bol diktátorom a potom istý čas prezidentom.

- Ako dlho bola vaša excelencia prezidentom?

- Asi pol hodiny. Od tých čias žijem vo vyhnanstve.

- Ja som, prosím, Wilkie a sir Yolland, lord z Denhamu je môj starý priateľ. Ide o to, že sir Yolland chce dobyť územie, kde ho chce akýsi náčelník menom Urungi neoprávnene vydierať. Pretože koloniálna armáda v tých končinách nie je, sir Yolland chce zorganizovať malú vzorkovú armádu.

- Kedy by to malo byť?

- O hodinu.

- Bude.
- A vojská potrebujú, prirodzene, skúseného veliteľ'a.
- Azda sa uvoľním, aby som bol k dispozícii sirovi Yollandovi.
- Počúvam, že v hoteli býva aj akýsi stotník na dovolenke, istý Durien. Keby ho vaša excelencia mohla nahovoriť, aby nám pomohol...

- Aj to by sa dalo, - uvažoval maršal. - Ale to už bude drahá záležitosť. Napokon, polročnú dovolenku dostávajú dôstojníci iba raz za desať rokov. Nik sa jej lacno nevzdá.

- Nazdávam sa, že z finančného hľadiska by nemali byť prekážky. Ráčite byť zadobre so stotníkom?

- Stotník je môj najlepší priateľ. Ja som ho vychovával. Ste v našom spoločnom apartmáne. Ráčte si ho prezrieť. Tam na stene je jeho vojnová medaila, ktorú mu dali Američania za Verdun.

Pán Wilkie podišiel k stene akoby zo zvedavosti. Dokument ho však zaujímal. Musel si diktátora preveriť. Naozaj: bola to pamätná listina, vyhotovená Američanmi o prepožičaní vojnového vyznamenania práporčíkovi Durienovi. Hm... Zdá sa, že maršal je predsa len zadobre s dôstojníkmi.

- Prosím, - povedal pán Wilkie, - dohovorme sa teda, že vaša excelencia i ja sa predovšetkým postaráme o ľudí. Potom, ak sa pán stotník podujme veliť útvaru, dohodneme sa podrobnejšie. Hoci akokoľvek dôverujem vašim schopnostiam, pán maršal, sira Yollanda upokojím iba vtedy, ak získame aj stotníka z Afriky. Pokiaľ sa stotník Durien podujme, že nás povedie, budete vy, pán maršal, najvyšším veliteľ'om expedície a ja sa postarám o zásobovanie.

Z toho maršal pochopil, že jeho zmluva závisí od Durienovho súhlasu. Povstal ako veľkí páni, keď ukončia audienciu.

- Za stotníka sa zaručujem, - vyhlásil vzrušene. - Okamžite ho zavolám a je pravdepodobné, že ak ho o to požiadam, ihneď sa vráti z Oranu. Môžete zaraz ohlásiť sirovi Yollandovi, že armáda pod stotníkovým velením je mu k dispozícii...

Tak sa stalo, že mister Wilkie skutočne ohlásil sirovi Yollandovi, že vojsko je na svete.

ŠTVRTÁ KAPITOLA

1

Na druhý deň sa mister Wilkie zoznámil so stotníkom, ktorý mu oznámil, že zasvätil svoju šesťmesačnú dovolenku veleniu „divízie Yolland“. Zarátal si dost' slušnú sumičku a osobitne žiadal, aby mister Wilkie udržal záležitosť v tajnosti, pretože on, dôstojník z povolania, nesmie za takéto služby prijímať plat od súkromných osôb. Maršal si takéto výhrady nestanovil, ale ako prvostupňový odborný poradca a „duša celej veci“ určil si päťtisíc frankov platu mesačne, stravu, zásobovanie a doživotnú rentu pre prípad, že by sa v dôsledku nepredvídaných udalostí po ceste jeho schopnosti akýmkoľvek spôsobom znížili. Radovým vojakom určili stravu a päť frankov žoldu na deň, v poddôstojníckych hodnostiach denne dvanásť, dôstojníkom päťdesiat frankov. Stotník predpíše potrebnú výzbroj a mister Wilkie ju zaobstará.

- Neverím dodávateľom, - poznamenal stotník, - preto by som rád vybavoval nákupy...

- Nebude od vecí, - zamiešal sa maršal, - ak tí chlapíci pocítia silnú ruku, a preto je aj moja prítomnosť pri nákupoch nevyhnutná.

- Nazdávam sa, že si poradím sám, - odvetil pán Wilkie. - Spofahnite sa, že viem zaobchádzať s dodávateľmi.

- Ani za svet vás nezaťažím takouto zodpovednosťou, - zdráhal sa stotník. - Každý kus výzbroja preverím osobne.

- Tak je, - prisviedčal maršal. - A ja ako organizátor expedície sa chcem podieľať na každom riziku. Objednávky výzbroje vybavím sám...

- Takto je to správne, - upokojil sa stotník.

- Nedovolíme, aby vás okradli, - dodal maršal.

Mister Wilkie sa po chvíľkovej úvahe, dojatý toľkou dobrotou, zachmúril. Potom povedal smutne iba toľko:

- Dobre teda. Zárobok z nákupu si rozdelíme na tri diely.

Predovšetkým kúpili ďaleko na juh od Marakešu, v Zirzine, starý nepoužívaný letecký hangár a výzbroj dali zasielať sem.

Nábor mužstva vykonávali traja a mister Wilkie zakúpil v Tangeri od pašeráckej bandy výzbroj, ktorá tu zostala po španielskej občianskej vojne. Úplnú výzbroj jednej rotы s guľometmi, puškami, strelivom a všetkým ostatným.

Peniaze robia zázraky. O rýchle vybavovanie sa postarali telefóny, telegrafy a lietadlá. Všetko mali k dispozícii: úplatky i mnohé šikovné ruky. O dva týždne po prvej rozprave dostal sir Yolland telegram:

„Vojská vás očakávajú. Vyrazia na váš rozkaz. Okrem mojej maličkosti. Wilkie.“

- Andreas! Balíť! Ideme! - prikázal gróf.
- Kam ideme?
- Dobývať!

2

Sir Yolland bol prichystaný na veľkú cestu. Musel sa ešte zúčastniť na menšej záhradnej slávnosti, ktorú usporiadal anglický pridelenec na jeho počesť. Príšerné záväzky! Ale vyhnúť sa im nemôže. Tajomníka poslal predpoludním do mesta. Podarilo sa mu predĺžiť opciu o štyri mesiace. Potom uložil tajomník výkresy, vyhotovené na základe náčrtov inžiniera Garyho spolu so skicami a osvedčeniami svedkov, potvrdzujúcimi vzorky ropy, verejno notárskymi dokumentmi a fotokópiami do obrovskej červenej aktovky.

- V tejto taške, sir, - informoval tajomník Pidgin sira Yollanda pred odchodom z hotela, - je pohromade všetko, čo dokazuje vaše prednostné práva. Okrem toho je tam podrobná mapa. Miesto, kde sme našli naftu, leží medzi púšťou a pralesmi. Mister Gary, jediný chlap, čo to miesto pozná, ochorel a nemôže vás ta odprevadiť, sir. Táto taška znamená vlastníctvo ropy a takto bez náčrtov a máp, uschovaných v taške by sa stratila aj ropa, pretože, pravdu povediac, niet nádeji, že sa mister Gary ešte zotaví.

- Dohliadnem na tašku osobne. Oné... nazdávate sa, že sme pre toho merajúceho chlapa Garyho urobili všetko, čo bolo v našich silách? Nepoznáte nejakého vynikajúceho profesora alebo vedca, čo by vedel čosi vykonať... Na zamedzenie úmrtia alebo čo...

- Inžinierov organizmus je veľmi zoslabnutý a zápasí teraz s maláriou, sir. Nazdávam sa, že toto je jeden z typických prípadov, keď príroda vytrhla rozhodnutie z ľudských rúk.

- Dost' nesprávne. Nuž potom je všetko v poriadku. Splnomocňujem vás na všetko, čo by mohlo mistrovi Garymu pomôcť. Môžete dať priviezť lietadlom profesorov a podobné oné, čo mu pomôže... To je všetko, čo ste mi chceli oznámiť?

- Livingstone...

- Počul som už, že neznáme individuum takéhoto mena sa tu potuluje. Nerobte si starosti, pán Pidgin. Som ostražitý. Sem na poschodie sa nemôže nepozorovane vkradnúť a odpočúvať naše rozhovory; nemá možnosť dozvedieť sa, čo tu plánujeme.

Keď obaja odišli, otvorili sa dvere na skrini a vystúpil z nej Livingstone. Vyzeral trošku uťahaný, čo ani nie je čudné, ak uvážime, že strávil v tejto skrini niekoľko hodín denne.

3

Na záhradnej recepcii sa zúčastnil aj štátny tajomník. Isté kruhy si želali, aby sa napätie medzi ním a sirom Yollandom zmiernilo. Podarilo sa to pomerne ľahko, pretože len čo sir zočil štátneho tajomníka, náhlil sa rovno k nemu a podal mu ruku.

- Prosím vás, - začal otvorene, - minule... Nemal som pravdu. Ba stala sa ešte poľutovaniahodnejšia vec: pravdu ste mali vy... Nazdávam sa, že oné, prijmete toto priznanie ako zadost'učinenie.

- Veľmi ma teší, sir, že nepochybujete o našej benevolencii voči takým vynikajúcim priateľom, ako ste vy. Verte mi, veľmi by sa zaradovali, keby v našich končinách vznikol obrovský priemyselný podnik. Aj pre nás je to dôležité.

Neskoršie podišiel k Yollandovi hrubonosý chlap s chlpatým obočím. Pripomínal jarmočných fenoménov a z malej, zavalitej postavy mu frak takmer spadol; bol taký široký a vyťahaný.

- Sir Yolland, dovoľíte na slovíčko?

- Neviem, - zvažoval, - len ak mi prezradíte, s kým mám česť.

- Som policajný prefekt Hugedin. Mám pre vás veľmi vážne správy.

- Ale?! Ozaj? Čujme teda. Zasadli pod vzdialenou palmou.

- Sir, - začal policajný prefekt a zvrátil obočie. - Už celé dni vás obchádzajú najväčší lotri Afriky.

- Zaujímavé, nezbadal som ich.

- A predsa je to tak. Z povinnosti vás pozorujú dvaja moji chlapi od tých čias, čo ste sem prišli. Vznešených hostí stráži osobitná garda politickej polície. Moje informácie sú presné. Hľadáte akési naftové zdroje. Tieto žriedla zháňa aj iný obchodník...

- Akože? Mám to chápať tak, že dotýčny je taký istý obchodník s naftou ako povedzme ja?

- Áno.

- Hm... Ďakujem, pokračujte.

- Isté je, že dotýčny je v kontakte s Biskrovou bandou. Tento obávaný bandita je nepredstihnuteľný, počnúc intelektuálnymi podvodmi až po prepady arabskými bandami. A domorodci ho podporujú.

- Neprekáža vám; milý pán oný, ak vás nepočúvam? Kriminálne prípady ma totiž vonkoncom nezaujímajú.

- Ale sir, prosím vás... Tak teda poviem iba toľko, čo sa vzťahuje bezprostredne na vás. Biskra urobí všetka, aby vám skrížil cesty. Náš donášač hlási, že Biskra vydal príkaz: za každú cenu dostať od vás červenú aktovku. Ubezpečujem vás, sir, ak túto tašku nebude ochraňovať armáda, Biskra ju dostane.

- Naozaj? Že by bol taký šikovný? - Čo môže vedieť taký policajný oný, že jeho tašku naozaj bude strážiť celá armáda. - Nuž teda... Táto starostlivosť je veľmi milá. Ale nemáte príčiny znepokojovať sa, pán hlavný policajt, pretože ja som dostatočne obozretný.

- Sir, dovoľte mi ešte upozorniť, že musíte každého podozrievať. Biskrov popredný bandita a náčelník je Sokolov, zbojník ruského pôvodu, najvynikajúcejší podvodník nášho veku. Vyzerá ako vzdelaný gentleman, no rovnako úspešne vystupuje aj v úlohe arabského šejka. Biskra a Sokolov disponujú neobmedzenými financiami. Ktosi vydáva proti vám veľa peňazí, sir, pousiluje sa za každú cenu dostať do vašej blízkosti. Vystríhajte sa, prosím, všetkých nových známostí, najkrajších žien i najúctyhodnejších mužov.

- Za vojny som na francúzskom fronte prečítal román. V zákopoch sa môže prihodiť čosi podobné. V tom románe boli také oné. O krásnych vyzvedačkách a panských kasároch. Lenže neverím, že by to takto vyzeralo aj v živote. No keby predsa, dôverujte môjmu

bystrozraku. Bol by som rád, keby vás moja záležitosť... neodťahovala priveľmi od vašich povinností. Svoje veci si zvyčajne vybavujem sám. Za láskavosť vám však ďakujem. Do videnia. Tešilo ma...

A vzdialil sa. Policajti vidia v každom obeť alebo lotra. Ako by sa dostal do jeho blízkosti nejaký podvodník? Čo som ja? Maloobchodník, čo sa zoznamuje v kaviarni a chodí do spoločnosti? Kto sa môže so mnou vlastne zoznámiť?

- Dobrý večer, sir. Prepáčte mi, že sa vám predstavujem iba takto. Som Anna Morgensternová.

Stála pred ním najkrajšia žena sveta...

4

Sir Yolland sa zháčil. Prihodilo sa mu čosi, na čo nenachádzal príklad v celom doterajšom živote. Neuveriteľná príhoda, že iba stál a začudovane hľadel; nechýbalo veľa a bol by mu vypadol monokel.

Neznáma žena osloví neznámeho muža! A predstaví sa! Nik ju nepredstavil, nikdy predtým sa nevideli a na večierku zájde k Yollandovi a jednoducho sa predstaví, akoby boli na nejakej kaviarenskej terase.

- Dúfam, že sa nehneváte...

Gróf si utrel monokel a stroho odsekol:

- Teší ma!

- Viem, že moje správanie je z hľadiska anglickej spoločnosti nezvyčajné, lenže ja som už o vás toľko počula, sir, a ktovie, kedy vás zasa uvidím. Preto som využila príležitosť.

- Áno, to je chvályhodné. A každopádne...

Táto ženská je rozhodne veľmi pekná. Azda trošku privysoká, no predsa len driečna, s detsky plnou, usmievavou tváričkou, veľké, úprimné, belasé oči a zázračne bohaté plavé vlasy.

- Prosím vás, zaveďte ma do bufetu, nechcem tu postávať uprostred záhrady, - požiadala dáma dosť rozhodne.

Gróf sa pohlol a Anna Morgensternová ho vzala pod pazuchu. Jednoducho a pokojne, akoby to bolo bohvieako prirodzené.

- Ste veľmi pohoršený, sir?

- Nuž, božemôj, ak uvážime... - habkal.

Dievča smutne kývlo hlavou, ako človek, čo ja presvedčený, že ho chcú iba chlácholiť, zatiaľ čo sa dostal vlastne do tragickej situácie. S hlbokým povzdychom zjedla tri obložené chlebičky.

- Teší ma, slečna, že sa splnilo vaše bezvýznamné želanie zoznámiť sa so mnou a ak sa nenahneváte... - povedal gróf Yolland.

- Chcete ma opustiť? - zachvela sa dáma a takmer pudovo sa privinula ku grófovmu ramenu. - Och, nerobte to. Ešte by som si pomyslela, že som bola naozaj nevychovaná. Verte mi, uzatvárate sa pred ľuďmi natoľko, že som bola nútená...

Isté je, že to bola mimoriadne pekná a milá dáma. Chyba, že sa správala akosi čudne.

- Prečo vás nezaujíma tlač a verejnosť, sir? Ste predsa zaujímavá osobnosť, ľudia by radi čítali o vašich geniálnych činoch; také veci imponujú, - pokračovala oduševnene a hľadela na lorda ako naivný zbožňovateľ na slávneho básnika.

- Oné, - sir Yolland si poopravil monokel. - Verejnosť nie je príjemná. Je to surová záležitosť pre filmových hercov a zázračné balzamy. Meno anglického gentlemana nie je na to, aby ho čítali. A vôbec... Práve myslím na tú pijavicu... Božemôj, keby som tak mal jeho účastiny!

Pijavica, ktorej účastiny si sir Yolland toľme želal, bol Forster, šéfredaktor týždenníka Sunday Morning Post, ktorý skúsil už všetko, aby vymámil od lorda nejaký materiál, súci na uverejnenie. Márne. Lord bol neoblomný.

- Nie som pajác, prosím pekne, ako Carusso alebo Emil Zola, o ktorých sa toľko vypisuje... - protestoval energicky.

A darmo uňho ministri a magnáti protežovali významného šéfredaktora. Oliver Yolland nedal žurnalistom zarobiť ani na slánú vodu.

Na večierku sa vari štyri razy vyhol Forsterovi, ktorý bol kedysi už aj ministrom, lenže dnes ako šéfredaktor Sunday Morning Postu znamenal v anglickom verejnom živote neporovnateľne viac.

- Nemôžete mi predsa zazlievať, že som sa prehrešila proti spoločenským pravidlám, - ospravedlňovala sa miss Morgensternová. - Šepká sa o vás toľko zaujímavých klebiet a ste taká osobitná, tajuplná osobnosť, že anglická lady ako ja, je na vás právom zvedavá.

- Miss Morgensternová, ak som dobre rozumel, ste nešťastná?

Dievča sklonilo hlavu a mihalnice sa jej zachveli.

- Tak je, sir. Videla som vás dnes večer. Toľko som už počula o vašej moci. Nemal ma kto predstaviť. Nikoho nepoznám...

- A ako ste sa dostali na recepciu? Neznámych nepozývajú.

- Som sestrou tajomníka anglického vyslanectva v Marakeši a brat, ktorý tu dnes večer mal byť, neprišiel. Je chorý. Nikoho tu nepoznám, čo ma mohol predstaviť, a predsa som sa chcela s vami zhovárať, sir.

Nuž to aspoň vysvetľuje jej konanie, hoci neospravedľuje, pomyslel si Oliver Yolland.

- A čo by ste si želali odo mňa, miss Morgensternová?

- Nie je to maličkosť, sir. Iba vy mi môžete pomôcť. Azda ste počul! o mojom otcovi doktorovi Morgensternovi?

- Okamih, prosím. To je ten pravotár, čo skrachoval na bondovej špekulácii v Amerike a obvinil z toho mňa?

Dievča sa pozrelo naňho so zopätými rukami.

- Sir Yolland, vráťte mi otca! Ak mu nepomôžete, väznica ho neminie.

- Že by sa bol do tej veci tak hlboko zamotal? Zariadim milá slečna, len mi tu nespínajte ruky, lebo každý sem hľadá. Prosím pekne, zariadim.

- Ďakujem! - zvolalo dievča vrúcne. - Keby sme neboli tu, bozkala by som vám ruky.

- Dobre, že sme tu, - odvetil gróf zhrozene. - Prosím pekne, zariadim, aby doktor dostal moratórium a prevzmem aj záruku.

- Dovoľte, sir, aby som všetko zariadila sama. Vy mi len odovzdajte príslušný doklad.

- Prosím. Aj takto veľmi rád. Len sa už neráňte toľko oduševňovať, - zajakával sa od rozčúlenia.

- Idem. Nechcem sa tu zdržiavať sama. Je to neslušné. Iba situácia ma k tomu donútila. Ďakujem, sir. A zajtra popoludní o šiestej vás čakám v Café Royal. Do videnia.

A náhlila sa preč. Nepýtala sa grófa, či je ochotný stretnúť sa, neposkytla mu príležitosť, aby ju poslal za tajomníkom. Vyslovila miesto a termín stretnutia, odbehla a postavila tým Olivera Yollanda pred hotovú vec.

Noc bola dusná. Na sparnej, ligotavej, akoby spotenej zeleni paliem žiarili svetlá. V malých skupinách sa tu nudili vznešení ľudia a viedli znudené, ľahostajná diskusie. Tichučké hemženie a jemná, ľahučká, vznešená, no nekonečná nuda. Jednotvárna salónna hudba.

- Sir Yolland, ak dovoľíte, Upravila sa záležitosť s vašou nafiťou? - spýtal sa ataše a podišiel ku grófovi; on sa pousiloval uzmierniť štátneho tajomníka.

- Áno. Predpokladám. A veď to akosi zariadim. Povedzte, čo je s tajomníkom vyslanectva?

- S kým?...

- Tajomník nášho vyslanectva v Marakeši.

Pridelenec pokrčil plecami a zvrátil obočie.

- V Marakeši niet anglického vyslanectva. Je tu iba konzulát. A tam zasa niet tajomníka.

Sir Yolland sa zháčil. Naozaj. Veď anglické vyslanectvo je v Paríži!

- Akiste nejaký omyl, - habkal lord. - Myslel som toho Morgensterna, čo je tu akýmsi oficiálnym anglickým funkcionárom.
 - V Marakeši niet anglického úradníka menom Morgenstern.
 - Tak potom prečo pozvali na dnešný večierok miss Annu Morgensternovú?
- Pridelenec vytiahol z vrecka zoznam pozvaných hostí a prebehol po ňom očami.
- Dáma menom Anna Morgensternová medzi pozvanými nefiguruje.

PIATA KAPITOLA

1

Lordovi sa na druhý deň ohlásil kuriér. Chlap akoby z oka vypadol gorile: hrdzavé vlasy, ryšavá brada, bez fúzov, nožiská krivé a tvár taká plochá, akoby mal na krku namiesto hlavy knihu.

Prišelec zrazil opätky.

- Poručík Polchon sa poslušne hlási.

- Ach, ach. A kde ste poručíkom?

- Vo vojsku sira Yollanda. Vyslali ma zo štábu ako kuriéra. Všetko je hotové. Čakáme, kedy sa ohlásite na slávnostnú prehliadku. Všetky ksichty sú už pokope. Ukrutne chutné vojačiská! Oficiéri aj manšaft.

Z poručíka Polchona sa valil ozón pálenky a cibule, že gróf sa zatackal ako postrelený.

- A boli ste niekedy poručíkom?

- Z légie som odišiel do civilu ako poručík. Mám odznak Čestnej légie, medailu za chrabrosť prvej triedy a priestrel brucha. Bol som výborným vojakom a republika sa vzdala mojich služieb iba na moju vlastnú žiadosť. Generálmajor Wilkie vám odkazuje...

- Kto, prosím?

- Pán generálmajor Wilkie.

- Hm... a ako vyzerá ten generálmajor?

- Malý, tučný, plešivý a neveľmi vie, kde prebýva pánboh, ale je to milé decko. A vám odkazuje, že ja a ešte jeden dôstojník môžeme odviezť zajtra vaše veci. Obrnencom.

- Ako prosím? - spýtal sa sir Yolland ešte tichšie.

- Generálmajor, totiž ten tučný ksicht, kúpil pod rukou nejaké obrnené auto s kanónom; zmesti sa doň veľa veci a dá sa na tom fajnovovo presúšať po púšti.

Dedičný pán z Denhamu pomaličky privykal čudným vojenským záležitostiam.

- Večer spíšem veci, ktoré máte odviezť, - odvetil. - Želám si, aby Sahara nezapríčinila mimoriadne zmeny v mojich zvyklostiach. Tajomník sa postará, aby ste naložili do toho pancieraka víno, whisky, čaj, cigarety a obrázkové časopisy...

- Ponížene: odvezieme. A onen pán vás ešte prosí, aby ste ráčili určiť dopravný prostriedok, ktorým sa poveziete. Nechcel o tom rozhodovať sám. Odkazuje, sir, že ak si želáte, môže to byť ľava alebo kôň, či akékoľvek iné zviera.

- Najlepšie by sa azda hodila nejaká brička alebo podobné. Čiže obstarajte mi voz...

- A odkiaľ rozkážete odštartovať, sir? Pretože z Marakešu môžete cestovať železnicou. Táboríme v prázdnom hangáre vedľa akéhosi zapadákov, ktorému nadávajú Zirzin.

- Čakajte ma s tým vozom zajtra na poslednej železničnej stanici. Ako ďaleko môžem cestovať vlakom?

- Do Ain-Sefry. Tam vás počkám aj s dopravným prostriedkom. Čiže voz alebo kôň?

- Ech... Mne je to jedno. Kočiar, či trojkolka, len aby to bolo pohodlné. A povedzte im, že menovanie, čiže dôstojníkov, aby... to sa nedá len tak, že ktokoľvek...

- Moja reč, sir. Niektoré ksichty teda vonkoncom nevyzerajú na pánov.

Sir Yolland hľadel niekoľko sekúnd do plochej tváre poručíka Polchona s ryšavou bradou, v ktorej hniezdil tupý a hrubý nos.

- Áno, aj mne sa tak vidí. Nuž, do videnia a veľmi ma tešilo. Môj tajomník vám dá nejaké liehoviny, pán poručík. Cibuľu, žiaľ, nemáme.

Polchon sa vzdialil.

Lord sa pre svoje vojsko trochu znepokojil. Polchon je typický námorník. Ale čo sa dá vedieť? V légii môže byť dôstojník ešte aj z námorníka.

Vyšiel do ulíc. Ani sám nevedel, čo ho tak rozčúlilo. Kúpil si škatuľku cigariet, postával pod mešitou Kutubia. Pol šiestej. Pozriemeže, to je Café Royal. Tu by sa mal stretnúť s tou Morgensternovou. Ešte šťastie, že ju odhalil. Teraz ta aspoň nevojde a dáma ho už nebude podvádzať.

Ale prečo by nevošiel? Smiešne. Nezlakne sa nejakej dámy, ani keby to bola Mata Hari osobne. A bude to napokon aj rozumná takti-

ka, ak vojde. Áno, vojde ta v dôsledku rozumnej taktiky. Pretože ak prezradí tejto ženskej, že odhalil jej falošné meno a prišiel na jej podvod, pošle mu Harlington na krk nového podvodníka. Nech je teda radšej nablízku táto, ktorá už nie je nebezpečná, pretože jej nazrel do kariet.

Vošiel do kaviarne. Nikde ju nevidel. Z okolitých veží sa zlieval chriplavý spev muezínov. Kdesi neďaleko nariekala ťava a štyri slony rozvírili kúdole prachu. Uch, ale je horúco! Nič to. Počká. Nech si tá ženská nemyslí, že je odhalená.

Sadol si a čakal. Plné dve hodiny. Ale neprišla a sir Yolland sa vrátil domov veľmi nazlostný.

2

Polchon sa medzitým poobzeral po nejakom dopravnom prostriedku. Vonku, v Mellahu, v arabskej štvrti mesta je akurát dosť povozníkov a furmanov.

Polchon bol naozaj námorníkom. Ale prihlásil sa celkom pokojne, keď sa dopočul, že expedícia zháňa demobilizovaných legionárskych dôstojníkov. Zohnal si falošné papiere. Maršal Podvinec ho ani veľmi nepreveroval. Prijal ho za dôstojníka. Polchon vedel, že si svoju funkciu zastane. Pochodovať a komandovať vie, no čo sa týka znalostí o Sahare, veď tam budú mať aj ozajstného dôstojníka, čo sa bude do toho rozumieť a on ho bude vo všetkom nasledovať, kopírovať a súhlasiť s tým, čo povie.

V takej spare si človek rád zájde na hlt nápoja. A akurát je tu prvotriedne miestečko; čo keby sa pritrafila aj nejaká bitka? Zašiel na hlt. Bitka sa síce nepritrafila, no ponúkla sa mu iná jedinečná príležitosť. V miestnosti sa práve zdržiaval arabský príštipkár, vrah z povolania a dvaja zázrační lekári, všetci štyria momentálne bez zamestnania. Pozývali ho, aby si s nimi zahral. Polchon sa vykašlal na dôstojnícku autoritu a sadol si medzi nich. Lordov tajomník Pidgin mu dal tisíc frankov, aby kúpil nejaký dopravný prostriedok. Ale kto to kedy videl? Že jeho partneri boli falošní hráči, ho nevzrušovalo, aspoň sa navzájom vyrovnali. No zdá sa, že sa proti nemu postavil sám osud, pretože za štvrt' hodiny prehral všetky peniaze.

- Môžem sa ísť obesiť, - povedal zlostne. - Čerstvá hodnosť je v pekle.

- Čo ťa nemá? - čudoval sa starší zázračný lekár.
- Spreneveril som cudzie peniaze.
- No a? Vari ťa to škrie?
- Neškrelo by ma, lenže som dostal celkom fajnové zamestnanie. Dlhodobá práca a panská. Pre mňa ako stvorená. Ľúto mi je tej práce, na moju oficiersku česť!
- Čo si mal podniknúť s tými peniazmi? - vyzvedal sa dobromyselne vrah z povolania.

- Dopravný prostriedok. Akýkoľvek. Pre môjho šéfa, streleného Anglána; chce sa v ňom presúšať po púšti.

Príštipkár chvíľu uvažoval a hladkal si bradu.

- Výborne! - zaradoval sa. - Poďme k pánu Strudlovi. Jemu urobíš radosť a ty sa zachrániš! Ľutoval by som, keby si mal stratiť okrem tej tisícky aj česť. Si dobrý a šikovný falošný hráč, možno by sme ani neboli vyhrali, keby si poznal naše značky na kartách. Pomôžeme ti.

- Správne! - potvrdil mladší zázračný lekár. - Vyhrali sme tisíc frankov, patrí sa nám odvdáčiť. Vyplatíme ti pálenku, zložíme sa na menšiu hotovosť a pán Strudl ťa vytiahne z kaše.

Polchon sa od dojatia takmer rozplakal. Akí milí chlapani! Cestou vysvitlo, že pán Strudl sem prišiel po vojne z Viedne. Stával tam s drožkou a sivým cylindrom s erbom na krásnej triede menom Graben. Kedysi bol kočišom u cisárskeho panstva. Do Afriky sa dostal nešťastnou náhodou. Akýsi opitý burzián sa stavil, že zájde z Viedne do Alžíra fiakrom. Legendárna, bohatá postava Viedne. Pri opere ležérne nasadol do drožky pána Strudla a stroho mu prikázal:

„Odvezte ma do Alžíra k hotelu Európa!“

Pán Strudl vyrazil a šiel, hnal svojho koňa a bohatý chlap sa dostal na prvé stránky novín. Pán Strudl rozčúlene rátal kilometre. Taká furmanka sa pritrafi zriedka. Cez more ich previezli parníkom a napokon zastali pred hotelom Európa. Burzián nazrel do novín, zistil, že na viedenskej burze vypukla panika a že je žobrákom. A pasažier, ako ktorýkoľvek iný viedenský štricák, vošiel do hotela a druhými dverami sa vzdialil. Na druhý deň bolo pánu Strudlovi nápadné, že pasažier ešte z hotela nevyšiel. Vošiel dnu a dozvedel sa, že ho podviedli. Mal pri sebe dokopy desať rakúskych šilingov. Azda by sa bol s nejakou podporou dostal aj domov, no hanba a rozhorčenie ho nepustili preč. Od tých čias býva tu. Časom sa dostal iba do Marakešu.

Stal sa „trénerom“ u Araba, čo požičiava ťavy. Škriabe, umýva a bije dromedárov. Jeho niekdajšia drožka stojí vedľa smetiska a na koženom sedadle skladujú seno. Jeho mršina spreď pätnástich rokov stojí ošúchaná a utáhaná v stajni. Sníva o Prátri a Augartene a žerie mizernú slamu, ktorej v Afrike nadávajú seno. Vedľa nej visí sivý kabát a cylinder s kokardou, bič, pantalóny a široký drožkársky plášť, ktorý si obliekal pán Strudl v zime, aby vietor od Ríšskeho mosta nevháňal kočišovi do tváre mrazivé vločky. Akiste o tom sníva aj Diendl, rakúska Rosinanta s vychudnutými bokmi.

Pán Strudl návštevníkov vypočul. Sedel práve na smetisku a stružlikal dlhú palicu do ťavieho sedla.

- A kam treba odviesť ten bláznivý pán? - spýtal sa mimoriadne mizernou výslovnosťou.

- Cez Saharu, kamsi k Sudánu. Pokrčil plecom.

- Sudan?... Ostatne, šecker jedno, kde to je. Mir ist déz wurst. Veliký furmanka, dobrý furmanka, lén jedno prosím na fix. Néch mi záplaty pri každem haltování, než budeme kučírovať dál...

- Ale veď to je taký bláznivý boháč, - vysvetľoval Polchon.

- Nix bohatý. Ja sem robil jeden furmanka od Wienu do Afrika a pasažír utekal. A to bôl bohatý. Börziáner.

Napokon sa predsa len dohodli a pán Strudl sa pustil pripravovať drožku.

3

- Lord Issex of Harlington, - ohlásil lokaj.

- Že prosím, - prikývol Yolland.

Harlington, finančný magnát číslo dva, majiteľ účastín železníc, baní, morí, vzduchu, uhlia a paroplavby bol oveľa starší ako Yolland a aj prívetivejší.

- Sir Yolland, - pozdravil ho strohým kývnutím hlavy.

- Teší ma, sir, sadnite si, - odvetil lord. Pauza.

- Nazdávam sa, že bude najlepšie, ak si teraz úprimne pohovoríme. Vy, dedičný lord z Denhamu, zháňate naftové záujmy na africkom území. A v Afrike doposiaľ nik neskrižil cesty našej Oil Company. Napriek tomu vám nechcem prekaziť plány a zbaviť vás právoplatného vlastníctva. Navrhujem preto, aby sme v súvislosti s vaším africkým náleziskom založili spoločnosť.

Pauza.

- Žiaľ, nuž, ako by som to povedal, - začal dedičný pán Denhamu. - Váš úctyhodný návrh je v súčasnej situácii nevýhodný. Vaše vysokovážené monopolné postavenie nie je právne podložené a ja sám nechcem... Vašu zriedkavú príležitosť nemôžem uplatniť.

Pauza.

- V tom prípade vám zabránim, sir, aby ste sa usadili v Afrike.

- Neverím, sir, že sa vám to podarí.

Pauza.

Harlington vstal a uklonil sa.

- Do videnia, sir Yolland. Veľmi ma tešilo.

- Cítim sa poctený, sir Harlington.

Odprevadil host'a až po schody.

Harlington býval o poschodie nižšie a len čo vošiel do svojej izby, prikázal tajomníkovi:

- Nadviažte kontakt so Sokolovom a udržujte ho.

4

Po večeri sa lord chystal do svojej izby. Ovzdušie svojho apartmánu pokladal za tiesnivé, preto stoloval v krásnej palmovej záhrade hotela, hoci tu vyhrával džez, ktorý neznášal. Chystal sa práve odísť, keď si k jeho stolu bleskurýchle prisadla dáma.

- Prosím vás, premôžte svoje prekvapenie, pozorujú nás.

Bola to údajná miss Morgensternová, falošná sestra vybájeného tajomníka nejestvujúceho vyslanectva. A aj v tejto chvíli bola nepredstaviteľne krásna! Červené pery trošku pootvorené a dychčala od rozčúlenia.

- Ráčte sa posadiť, - ozval sa lord oneskorene.

Hudobníci v bielych frakoch začali hrať tango. Na začiatku suchého obdobia sa veľmi často vracia neznesiteľný južný vietor, ľudia zhlboka vzdychajú, elegantné žiarivkové lustre sú obkolesené pavučinovou hmlou a na tvárach sa usadzujú ligotavé, lepkavé kvapky spary. Možno to bola príčina, že si lord tak zhlboka vzdychol, možno i to, že vopred cítil, akým nezvyčajným spôsobom zruinuje táto nepravdepodobná sestra vybájeného tajomníka, ktorý pracuje na nikdy nezaloženom vyslanectve, jeho dávny, solídne založený, vznešený, mystický, anglický panský pokoj...

- Usmievajte sa, prosím, pokiaľ je to možné, lebo nás sledujú, - vyzvala ho a usmiala sa ako dobrý príklad v odraze elektrických svetiel sa jej zablykli dva rady nádherných zubov, až sa sir Yolland zháčil.

- Schôdzku v Café Royal som zmeškala, lebo ma sledovali.

- Veľmi zaujímavé, ale má to... oné... nejaký zmysel?

- Vás takisto pozorujú. Už vedia, že sme uzavreli spojenectvo.

Dedičného pána Denhamn pochytil kašeľ a nielen monokel, ale aj cigara mu padla na stôl.

- Prosím?

- Nechápete, sir? Sme spojenci. Pomôžem vám pohľadať tú naftu. Nájdeme ju! Rozhodla som sa, že vás podporím.

- Naozaj, ste veľmi milá, ale mýlite si ma s hľadačom či kutačom nafty, milá miss... miss, ako ste to vraveli...

- Ak dovolíte, sir, objednám si kávu.

- Ak vás sledujú, bolo by predsa bezpečnejšie, keby ste si vypili kávu vo vlastnej izbe.

- Oj, nebojím sa. Garson! Kávu!

Sir Yolland bol bezradný. Utieral si monokel a šokovaný s meravým pohľadom sa vyvalil v kresielku, aby ešte aj takto zväčšil vzdialenosť; na tvári sa mu zračilo odmietnutie. Zdalo sa však, že nejestvujúcej sestre vymysleného tajomníka mesačného vyslanectva to vôbec neprekáža, lebo si veselo zapálila.

- Nezašla som do Café Royal; boli nám za päťami. Teraz si však môžeme pokojne pohovoriť.

- Pred chvíľkou ste vraveli, že nás pozorujú.

- Ja? Ale, sir! Vari som to naozaj povedala? Áno, nie je to vylúčené, pred chvíľkou nás ešte pozorovali. Skutočne. Ale teraz už nie.

- Už nie?

- Nie. - Musela cítiť, že už toho bolo priveľa, lebo s úsmevom podotkla: - Verte mi, prosím vás, som iba hlúpe žienka, ale neklamem. Urobili ste už čosi v záležitosti môjho otca, sir?

Sir Yolland sa začervenal namiesto nej.

- Prosím vás... ja som sa medzičasom dozvedel, miss... Že oné... nepovedali ste mi pravdu. Aby som sa vyjadril... Neboli ste pozvaná na recepciu, váš brat nie je tajomníkom vyslanectva...

Právom predpokladal, že dievča zbledne, očervenie a potom sa rýchlo, v rozpakoch vzdiali. Čakal však márne. Dievča sa usmialo a začalo si miešať kávu, ktorú jej čašník medzičasom položil na stôl.

- Naozaj? Zistili ste to? Mohla som si myslieť. Ved' ste taký múdry... - A hľadela naňho zasa tak, ako mladý obdivovateľ na veľkého básnika.

- Čím vám môžem ešte poslúžiť? - spýtal sa ľadovo a dievča mu oduševnene odpovedalo:

- Všeličím!

Lord sa opäť zarazil. Ako len klame! Je to trápne.

- Volám sa Anna Elsworthová. - A zložila ruky. - Prosím vás, zachráňte môjho otca!

- Miss Elsworthová... aby som oné... akceptoval vaše najnovšie dočasné priezvisko... Nemôžem podniknúť nič, zajtra sa vydávam na cestu. Napokon viem, keby som sa informoval ďalej, vymysleli by ste si ďalšie vyslanectvo, prípadne aj celý štát. Ale zbavím vás starostí a oznamujem vám, že poznám celú záležitosť. Vás, miss Elsworthová, pokiaľ toto priezvisko akceptujeme, teda poverili, aby ste vyzvedali v mojom prostredí, získali moju dôveru a potom... oné... povedzme, aby ste ma podviedli, ak vás to neuráža... O opaku ma aj tak nepresvedčíte a už aj ľutujem, že to budete nútená poprieť.

Dievča si vzdychlo.

- Máte pravdu. Mala by som zapierať. Ale nechcem. Je to tak, ako ste povedali.

Lord užasol.

- Čože?

- Naozaj som chcela konať takto. Získať si vašu dôveru. A podviest' vás. Nazdala som sa, že postačí, ak sa vám budem líškať. Ved' väčšina mužov sú namyslení hlupáci a uveria každému komplimentu. A sklamala som sa. Sir, ste veľmi rozumný a geniálny chlap!

- Želáte si ešte niečo? - spýtal sa lord už načisto chladne, lebo teraz sa začínal tejto ženskej báb.

- Áno. Iba toľko, aby ste mi verili. Nemám vo zvyku klamať. Prosím vás, nechod'te nikam, preboha. Sadnite si. Pozorujú nás. Už som vás na to raz upozornila.

Ľahostajne vstal.

- Nevylučujem, že nás naozaj pozorujú. V takom prípade teda riskujem, že zistia, ako sa odoberám do svojho apartmánu. Dovoľte, aby som skončil našu konverzáciu. Zavčas ráno odchádzam.

- Vezmite ma so sebou, sir. Som chudobné dievča a chcela by som na Sahare vyhľadať svojho otca, ktorého beduíni zajali.

Sir Yolland zmeravel. Nehorázna bezočivosť tejto dámy ho naočividne zdrvila.

- Miss Elsworthová, ak predpokladáme... Srdečná sústrasť s ukrutným osudom vášho otca, lenže ja mám prácu, nemôžem nič podniknúť.

- Otec sa stal obeťou svojich povinností. Ako tajomník vyslanectva...

Oliver Yolland sa zhlboka nadýchol.

- Tajomníkom je váš ctený brat.

- Zastupoval otca po jeho zmiznutí; vyslaneckým tajomníkom v Marakeši bol otec!

- V Marakeši nemáme vyslanectvo.

- Ale vyslaneckého tajomníka hej. A či tajomník parížskeho anglického vyslanectva nemôže odcestovať do Marakeša?

- Čo si želáte? - spýtal sa lord beznádejne.

- Vaša cesta, sir, povedie popri oáze Mukhtar, beduínskom hniezde, kde väznia môjho otca. Vezmite ma so sebou! Nemám peňazí na cestu. A sama sa ani neodvážim... Ved' som veľmi bojzlivá.

- Táto vaša črta sa dosiaľ neprejavila. Ľutujem, že vás nemôžem vziať so sebou.

- Máte pravdu, - odvetila s tragickou ľahostajnosťou a zafňukala. - Idete s celou armádou, a predsa mi nepomôžete.

- Odkiaľ viete, že idem s armádou? - spýtal sa trošku nervózne.

- Nuž a či som vám nepovedala, že ktosi vás už po sedem dní, deň čo deň, počúval cez kľúčovú dierku?

- Kto?

- Ja, - vzdychla ranene. - A pomyslela som si, že by pre vás bolo maličkosťou oslobodiť môjho otca. Aj Július Cézar ľahko vyšiel do viníc, ak už raz prekročil Alpy.

- To bol Hanibal.

- Všetko jedno. Bol to však muž a Angličan.

Lord vyčerpane zašepkal:

- Nebol to Angličan... pekne vás prosím...

- Ale muž! - A pretože lord neodvetil, pokračovala: - Vidíte, napokon každá škriepka sa končí mojou pravdou, a predsa mi odporujete. Dobre, no... Nemusíte ma vziať so sebou. Prečo by čakal človek v dnešných dňoch vďaku...

- Čože? - žasol sir Yolland. - Som vám azda zaviazaný nejakou vďakou?

- A vari nie? Úprimne som vám rozpovedala, že ma chceli použiť proti vám. Upozornila som vás, že vás sledujú a odpočúvajú podlí ľudia. Uzavrela som spojenectvo, čestne a statočne, pripojila som sa k vášmu hnutiu, ktoré ste vyvolali pre naftu. A žiadala som iba toľko, aby ste vyslobodili môjho brata...

Lord vyskočil, ani keby ho poštípala kobra. Z otca sa vykľul odrazu brat.

- Milá slečna. Nemienim objasňovať vaše tajomné vyjadrenia. Poverím môjho tajomníka, aby vám dal k dispozícii primeraný obnos na cestu. Týmto som demonštroval svoju vďačnosť a verím, že z príležitosti rodinných tragédií... ma láskavo obídete... ako možného záchrancu...

- Ďakujem! - odmietla prudko. - Nereflektujem na vaše peniaze. Ani na podporu. Berte to tak, akoby sme sa vôbec neboli stretli.

Premerala si sira Yollanda zlostnými, blýskavými očami a náhlila sa preč.

Lord dlho ležal v posteli s otvorenými očami.

Po rokoch, strávených v boji o naftu, stalo sa mu prvý raz, že sa púšťa do práce, ktorú pokladá za podradnú: nájsť a zhodnotiť výskyt. Podaktorí vravia, že je namyslený a trpí veľikáštvom. Ale nestará sa o to. Pretože všetko, čo títo nazývali veľikáštvom a césaromániou, skončilo sa napokon v každom prípade porážkou Harlingtonu Oil Company, a tým aj Livingstona. Livingstonov veľký naftový nález v Mezopotámii nemá totiž ani byťku ceny. Darmo je tam bohaté nálezisko, ak nemôžu položiť ropovod. A prečo nemôžu? Pretože sir Oliver Yolland skúpil okolitú pôdu.

A tento oný... Livingstone na tom skrachuje; vrazil do toho celý svoj majetok.

Zaspal.

Snívало sa mu, že jeho vojaci rozniesli na bodákoch celú oázu a medzi dymiacimi zrúcaninami stála iba jediná neporušená budova:

anglické vyslanectvo v Marakeši; sedel tam sivovlasý, starší pán v okuliaroch a vstupujúcemu Yollandovi povedal:

„Vidíte, sir, moja dcéra a sestra, Anna Morgensternová-Elsworthová predsa neklamala. V Marakeši nemôže byť anglické vyslanectvo, lebo ho ukradli spolu so mnou. Čo pijete?“

- Sedem hodín, sir. - Našťastie ho lokaj zobudil.

ŠIESTA KAPITOLA

1

Na stanici ho čakalo čudné dobrodružstvo. Pred pullmanom (k vlaku pripojili jeho osobitný vozeň) mu skrížil cestu plecnatý chlap. Strapaté sivé vlasy mu viseli neporiadne do čela, hrubé črty tváre sa posmievali a žartovali súčasne. V kútiku úst mu dymila cigara.

- Oliver, kým sa pustíš na cestu, ešte slovo...

- Kto ste? - zastal Yolland.

- Volám sa Livingstone, ty komediant a papagáj, ak si zabudol. Počúvaj, nezaujíma ma tvoje naduté vyskakovanie. Tomu sa rehocem. Ale daj ruky preč od územia, cez ktoré má viesť môj ropovod. Prosím ťa o to. Odpláva mi celý majetok, ak to nebudem môcť exploatovať.

- Neodpovedám neznámym a nevychovaným ľuďom. Ale keďže ide o váš majetok, ak sa dobre pamätám, ponúkol som vám, že odkúpim náleziská ropy.

- O to nejde. Daj ruky preč od toho, čo je moje, lebo po nich dostaneš, že ma budeš po celý život spomínať. Jasný? - zahrnel Livingstone. - Ešte naostatok ti čestne ponúkam: nechaj moje záležitosti na pokoji a ani ja sa nebudem starať o teba. Hnevať sa môžeš, koľko chceš, ale...

- Ste ochotný uvoľniť mi, ako by som to povedal... schody? Nepoznám vás. Odíďte, prosím!

- Už aj. A choď aj ty, Oliver Yolland! Ale bude sa ti rehotáť celý svet! A nezabudni: upozornil som ťa!

Odišiel.

Lord Yolland nastúpil do svojho vozňa a o niekoľko minút sa vlak rozbehol smerom na východ, dychčiac hore úbočím Atlasu k Sahare.

Sir Yolland študoval mapu. Je to kusisko cesty, len čo je pravda. Ale na čele armády, navyše natoľko dobre vystrojenej a s neobmedzeným kapitálom je to iba prechádzka. Medzi dôstojníkmi sa možno tu i tam nájde nejaký ten Polchon, dôležité však je, že získali stotníka Durienu. Toto teda Wilkie zariadil skvele. Pod velením legionárskeho stotníka pôjde všetko hladko.

Výborná vojenská mapa označovala jeho trasu červenou farbou. Najsamprv odmaširujú do El Goley, čo je zhruba dvesto kilometrov polopúšťovým víškovitým terénom. Potom ich čaká dlhší úsek po oázu Ideles. Tu si ešte môžu zabezpečiť dostatok prísunu, ale na ďalšej ceste budú iba menšie oázy: Air Asben, Bilma a Mao, kde si môžu zabezpečiť nanajvýš vodu a nejaké potraviny. Je to okolo dvetisíc kilometrov. Aj v prípade nepredvídaných okolností najviac tri mesiace.

Zaznamenal si údaje. Pokreslenú mapu vložil do celofánového puzdra, čo viselo na farebnej šnúrke, aby si ho mohol zavesiť na krk.

Sledoval z okna preteky maličkého auta farby pečatného vosku. Drobné vozidlo zvyšovalo rýchlosť a pomaličky dostihovalo vlak. Keby bol vystrel ruku, možno ho aj dočiahne. Zrazu sa vodič obrátil. Napriek čiapke a veľkým motoristickým okuliárom spoznal miss Elsworthovú (ak prijmete toto priezvisko). Pozrela sa naňho a zasmiala, takže sa jej všetky zuby zaligotali, potom jednou rukou pustila volant, veselo zakývala lordovi, ktorý hľadel z okna, a opäť sa chytila volantu, pridala plyn, preradila rýchlosť a otvorený výfuk prehlušil hrmot vlaku; maličké červené auto začalo požíerať diaľnicu, takže o niekoľko, sekúnd sa za ním kúdolil iba prach ako dlhý, pospletaný závoj.

Znova sa zjavila!

V prvej sekunde narušila jeho vojvodcovskú sebaistotu nepokojná triaška. Čo vlastne chce táto dáma? Pozrel si na mapu, kde je oáza Mukhtar. Nenašiel ju. Zalistoval v zozname oáz svetového atlasu. Niet jej. Aj to si vymyslela. Rozprávkoví beduíni zavliekli jej vysneného otca do nejstvejúcej oázy.

Na najbližšej stanici stál vlak pol hodiny. Zosadol, aby si kúpil noviny. Pri búde, ktorá nahradzovala stanicu, bolo benzínové čerpadlo, pri ňom tankovalo červené auto. Aj jeho známa sa opierala v plášti proti prachu o voz, v jednej ruke čiapka, okuliare, v druhej cigareta a keď zočila lorda, skríkla naňho veselo a zvonivo, ani keby videla starého, obľúbeného známeho:

- Haló, sir! Aké prekvapenie! Aj vy sa uberáte tadeto?

Čo jej má odvetiť?

- Áno... Nazdávam sa, že tadeto...

- Oj, ste vy ale suchár... Nebojte sa, nezavesím sa vám na krk.

- Ja sa nebojím... A teší ma, že vás stretávam v dobrom zdraví.

Toto podnebie dámam veľmi slúži.

- No ja som silná. Pôjdem hoci aj na okraj púšte a neochoriem.

- Včera... hm... akoby ste boli spomenuli, že sa sama neopováži-
te...

- To som nepovedala, - odtajila.

- Prepáčte, - zajachtal sir Yolland bledý ani stena. - Azda len nechcete tvrdiť, že klamem?

Pokrčila plec, zo stisnutých pier vyfúkla náhle čudný zvuk a potom jednoducho odvetila:

- Prečo nie?

- Preto, lebo Oliver Yolland nemôže klamať! Prosím, miss Elsworthová, ak zostaneme pri tomto mene... To o mne nesmiete tvrdiť. Veľmi by ste ma urazili.

- Áno? Tak som to teda netvrdila. Kam idete?

- Do vlaku. Aj vaše najaté auto už natankovalo.

- Nie je prenajaté. Vlastné. Najnovšia séria bugatti.

Oliver Yolland očervenel.

- To každopádne dosvedčuje šporovlivý spôsob života. Chudobné dievča, čo kupuje bugatti.

- Kto vám povedal, sir, že som chudobná?

- Vy ste to povedali, prosím, včera večer, - odvetil lord, mierne podráždený, lebo toho bolo už priveľa.

Miss Elsworthová vytreštila oči, ruky si pritisla k hrudi a začudovane sa obzrela napravo aj naľavo.

- Ale ja?! Čo vás nemá? Som bohatá. Otec mi posielal mesačne desaťtisíc frankov.

- Väzni zarábajú u beduínov pomerne slušne, - zavtipkoval lord a keďže sa jeho priateľka konečne zľakla, využil situáciu a rýchle kývol hlavou: - Veľmi ma tešilo.

A náhlil sa preč.

Do vozňa nasadol natoľko rozčúlený, že keď vytiahol z vrecka monokel, začal si omylom čistiť hodvábnou šatkou horiacu cigaru. Takéto bezočivé stvorenie! Bez mihnutia okom odtají ešte aj hviezdy na nebi. Pravdu ani nedýchne. A zhovára sa s ním, akoby trávievali spoločné víkendy kdesi pri Londýne a vo všedný deň obsluhovali v tom istom obchodnom dome.

Vlak sa opäť rozbehol a auto sa s ním pustilo zasa do pretekov. Dievčina veselo kývala, hoci teraz ju už lord pozoroval opatrne, spoza záclony. Ako vie táto malá beštia, že ju vidí? Prečo si to myslí, ak ho nevidí pri okne? A just za ňou nebude hľadiet! Napokon, prečo by nie? Môže sa dívať aj po krajine. Vyklonil sa z okna, no ušlo sa mu iba hltat' prach. V diaľke bezočivo vrčal vzd'afujúci sa výfuk.

Večer dospeli do Ain-Sefry, konečnej stanice na kraji púšte. Lord mal iba jediný kufor, ostatné veci vypravil tajomník už včera prostredníctvom „poručíka“ Polchona vozidlom.

Celý deň husto lialo a horúcou nocou znel bzukot miliónov komárov. Yolland si spomenul na nápisy, ktoré sa vyskytovali často na železničných staniaciach a ktoré maľuje v každom kúte africký Pasteurov ústav:

Zaobstarajte si pred dlhšou cestou dostatočnú zásobu chinínu a denne ho užívajte!

- Hlásim sa úctivo, - pristavil sa pred ním muž s červenou bradou.

- Ach! Vy ste ten oný! Nuž?

- Všetko v poriadku, - odvetil Polchon a takmer sa vyvalil, pretože bol spitý na smrť.

- Toto je z vášho hľadiska v poriadku? Všetko jedno... Dopravný prostriedok?

- Pristavený.

Vyšli pred staničnú budovu a lord takmer odpadol.

Na púšťovej diaľnici stála drožka, taxameter na voľno, na kozlíku v sivej peleríne, s cylindrom, na ktorom sa skvela kokarda, tučný

kočič červenej tváre; sivé bokombrady mu trčali v okolí brady ako štetky. Vozová lampa svieti a vedľa nej sa strašidelné kýva bič.

- Čo je toto? - zmohol sa na otázku lord.

- Prenajatý konský poťah. Vraví sa mu aj fiaker. Toto je, prosím, najpohodlnejšia, najlepšia cestovná príležitosť. Kolesá sme dali obiť železom a potiahnuť gumou a kôň je zasa čudesne mocný púšťový ťahúň. Preto je taký chudý.

- Nuž ale... na fiakri po Sahare?

- Poslušne hlásim, že po Sahare premávajú aj fúriky, čo ťahajú osly. Ráčte sa len pozrieť na marockom trhu, na akých haraburdách sa vláčia černosi a Arabi z Timbuktu do Marakešu.

Čosi na tom bude. Toho, čo si Saharu rozhneval, zasype aj s obrneným vlakom i so všetkým tak, že po ňom neostane ani pamiatka, ale ten, koho sámum obíde, prejde púšť aj na oslíku.

Yolland si obzrel drožku. Kočič s erbom vyzdobeným cylindrom mu pripomínal staré, milé časy. Július Cézár a Napoleon by si však do nej nesadli.

- Saharu prešli už ľudia pešky, lietadlom, na bicykloch i v tanke. Vy budete prvý, čo použije dopravný prostriedok zašlých, veľkých čias. Fiaker! Sláva!

Pán Strudl sa zobudil a zdvihol klobúk.

- Dobrý večer!

Čo si počne? Má sa vrátiť? Cúvnuť na samom začiatku cesty pre drožku? Nehovoriac o tom, že v podstate ide o pohodlné a konzervatívne vozidlo. Nasadol, Polchon ku kočičovi, pán Strudl skrútil taxameter, ktorý začal tikať.

- Kam vás mám zaviezť, vaša milosť?

- Do južného Sudánu, - odvetil lord zlostne.

- Áno, prosím, - súhlasil pokojne pán Strudl, zamľaskal jazykom, potiahol opraty a švihol bičom. - Vie, hó! Diendl!

A vykotúlal sa na diaľnicu.

3

Vysušenú, skúpo porastenú pôdu vystriedala púšť.

Sir Yolland sa oprel o kožené sedadlo, ktoré ešte stále udržiavalo teplotu, nabranú cez deň. Vystreté rameno oprel o kovový rám

sklopnej krytiny voza a zahľadel sa na bohaté záhyby kočišovej pele-
riny, s ktorými sa stretol naposledy v Dumasových románoch.

Kopytá chudej, slepej kobyly, vystrojenej clonou proti slnku
nahlas klopkali; okované, gumou potiahnuté starodávne kolesá vřz-
gali a mizerná, stará barabizňa sa rytmicky kolísala. Naozaj príjem-
né. V tomto dopravnom prostriedku je čosi upokojujúce. A nie je vy-
stavený nebezpečenstvu, že ho dobehne červené auto.

Zaraz ho dobehlo. Za prvou zákrutou. Dievčina stála pri otvore-
nej kapote.

Najprv sa začudovala, nechala motor motorom, pretože sa jej
pred očami zamarila drožka, kymácajúca sa Saharou. Potom sa rozo-
smiala a napokon postavila sa s rozpriahnutými ramenami pred ňu.

- Nee! Diendl... Herrgotnoamol!

Zaškripali kolesá, keď pritáhoval brzdy.

- Dostala som defekt, - oznámila dramatickým hlasom. - Nemá-
te náhodou náhradné koleso, sir?

- Ľutujem, nenosievam ho so sebou, - ospravedlňoval sa lord. -
No vy ste si azda vzali?

- Zabudla som. Som príšerne roztržitá.

- Zbadal som... Ak si želáte, môj voz vás zavezie späť do Ain-
Sefry, sme ešte blízko.

- Chápem. Vy by ste sa so mnou nevrátili?

- Počkal by som tu.

- Ďakujem, - odvetila zlostne. - Nedajte sa vyrušovať, sir. Mám
tu hever, zalepím koleso a nafúkam ho.

- Lepené gummy nie sú trvanlivé.

- O to sa nestarajte, - a ukázala mu chrbát.

Čo zháňa pod kapotou, ak jej praskla guma? Hm... ani jedno ko-
leso nevyzerá mäkké.

- Odchod, - zavelil Oliver Yolland.

Zo svojej strany urobil všetko. Ponúkol vlastné vozidlo. Ako
gentleman si splnil povinnosť.

- V poriadku. Môžeme ísť. Ale je po dvanástej. Odteraz do rána
do šiestej platí tarifa číslo dve, - upozornil pán Strudl a skrútil taxa-
meter ešte raz.

Potom zahral na brzde s mosadzným gombíkom, ako na verklí-
ku, aby brzdy povolili a povedal:

- Hóóó!... Du zau géma!

Na svitaní uzreli púšť. Všade samé pieskové kopce, až po najvzdialenejší okraj horizontu. Lord síce zaspal, no zobudilo ho divoké trúbenie a zunenie motora. Červené auto ich dostihlo a prefrčalo popri nich. Z okna sa vystrčila maličká ruka, akoby kývala...

Čo nás tu toľko obchádza?

- Mister Polchon, - oslovil muža, čo sedel pred ním na kozlíku.
- Kedy prideme k hangáru?

- Okolo obeda. Zirzin je už blízko.

- Diaľnica vedie až ta?

- Až, sir. Rozkážete pálenku? Osviežila by vás.

- Ďakujem.

Spal asi pol hodiny, keď ho znovu zobudilo škripanie brzdy.

Cesta sa mierne zvažovala a ostro krútila medzi niekoľkými obrovskými kopcami. Pán Strudl zrazu len prekvapene skríkol a potiahol opraty oboma rukami, celou silou.

- Panebože... Hóóó... Diendl! Du verfluchte!

Lord vyskočil z voza, skôr ako zastal. Príšerný pohľad!

Maličké červené auto akiste zbehlo z diaľnice a vrazilo do kopy kamenia. Prevrátilo sa a poriadne dodrúzgalo. Trošku ďalej, na pieskovej dune, leží dokmásané dievča v bezvedomí.

Odniesli ju do voza a položili na sedadlo. Nebola ťažko ranená. Očakávali, že tu i tam sa spod dotrhaných šiat ukáže zlomenina, lenže nič také. Mäkký piesok púšte očividne stlmil pád.

Pomaličky otvorila oči, ale potom si vzdychla a opäť ich zatvorila.

- Odvezieme ju do Zirzinu, - povedal sir Yolland. - Máme tam lekára, aj lieky a môžeme ju dať odviezť kamkoľvek nákladným autom.

A sami sa pustili za drožkou peši. O chvíľu sa posadila. Pretrela si čelo.

- Kde som? - spýtala sa lorda, ktorý sa zaraz náhlil ku koču.

- Prevrátilo sa vám auto. Nič vás nebolí?

- Božemôj! - spamätávala sa. - Som malátna!

- Len si, prosím, pokojne poležte, pretože ak ste utrpeli vnútorné poranenie, nesmiete sa hýbať.

- Máte pravdu. Aký ste múdry... - ľahla si späť a zavrela oči.

Yolland sa obrátil k Polchonovi.

- Vy, pán dôstojník, sa odoberte do Ain-Sefry. Zariad'te, aby rozbité auto odťahli z diaľnice.

- Na rozkaz. Ako sa mám vrátiť?

- Koňom, lietadlom, na t'ave, ako sa vám páči, len sa ponáhľajte.

Polchon sa obrátil a rýchle vykročil. Sir Yolland sa uberal v pripekajúcom slnku zamyslený za drožkou. Dáma vyvolala mnohé nepríjemnosti. Ale ak neutrpela vnútorné poranenie a prežila túto nehodu šťastlivo, dá ju zo Zirzinu dopraviť naspäť. Ej, či je nepríjemné takto hopkať za vozom, nuž ale poranená ženská... Čo je, z drožky sa dymí?

Hnal sa za svojím vozidlom.

Údajná miss Elsworthová sa pohodlne vyvalila na žltej koži sedadla, ako ju ta položili a pofajčievala si. Z Olivera Yollanda cícerkom tiekol pot.

- Hm... Cítite sa lepšie?

- Trošku, - odvetila s povzdychom. - Vidíte, sir, - pokračovala žalostne. - Vy ste tomu na vine...

- Ja???

- Áno. Darmo na mňa hľadáte, akoby ste ma chceli zjesť. Povedala som vám, že som slabá, opustená stvora, aby ste ma vzali so sebou. Neurobili ste to. Preto som si musela najat' auto. A čo môže vedieť o vedení bugatky chudobná deva?!

Lord si zhlboka vzdychol. Ustavičné odhaľovanie ho už unavilo. Čiže opäť je chudobná a slabá, a auto nepatrí jej, ale prenajala si ho. Dáma je načisto roztržitá a jednodaj klame. Z toho vznikajú komplikácie.

- Zasa ste vraveli čosi iné ako pravdu.

- Opäť ma obviňujete z klamstva. To je váš koníček. Keby som bola cestovala s vami, nestane sa katastrofa.

- To je pravda.

- Vidíte. A pred chvíľou ste tvrdili, že klamem. Jedným slovom dementujete druhé, a ja tu ležím možno ťažko zranená.

A unavene privrela oči. Lord preglgol, no neopovážil sa vyriečiť ani slovo.

- Teraz si pekne oddýchnite, prosím, a keď dorazíme do Zirzinu, odvezieme vás nákladným autom naspäť.

Dáma vyskočila na sedadle ako tigrica, oprela sa o rám plachty a zlostne sa mu zahľadela do očí.

- Vyprosím si, aby ste mi čokoľvek predpisovali! - skríkla. - Nemôžete ma poslať nikam! Máte právo zabrať do voza dámu, čo utrpela nehodu, ale ak ste gentleman, nezneužijete svoju výhodu len preto, že som utrpela vnútorné poranenie. Ráďte to vziať na vedomie.

Sir Yolland pozbieral všetky sily a ozval sa krotko sťa apoštol:

- Nazdával som sa, že je mojou povinnosťou dať vás odviezť domov, ak ste chorá.

- Ďakujem. Už som vám neraz povedala, že som mocná. A budem iba napredovať. Pretože nemám auto, ba utrpela som aj nehodu, môžete mi nanajvýš pomôcť, no odoslať ma naspäť nesmiete!

- A kam sa uberáte, miss Elsworthová, ak akceptujem...

- Vravela som vám už, že môjho otca väznia v oáze Gondar.

- Tvrдили ste, že v oáze Mukhtar.

- Kde strážia môjho otca, to teda, s vašim láskavým dovolením, viem predsa len lepšie ako vy. Oáza Gondar leží na hranici Sudánu; ak chcete byť milý, odveziete ma ta drožkou, ak nie, pustím sa na cestu sama.

Lord sa takmer rozosmial. Aký priezračný, naivný úskok!

- Ak rozkážete, môžem vám najatť karavánu. Ja vás, žiaľ, nemôžem vziať so sebou.

- Na to ani nereflektujem, - zošpúlila pery a opäť sa pohodlne usadila.

A sir Yolland len kráčaľ v pote tváre, dychčiac za drožkou. Slnko pripekalo a pán Strudl z času na čas zamľaskal.

O hodinu ich dobehol Polchon.

- Čo je? - pýtal sa gróf - Vedť ste sa ešte nemohli dostať do Ain-Sefry.

Polchon trochu spomalil, aby sa drožka vzdialila z dosľuchu a potom smutne ohľásil:

- Nemusel som chodiť do Ain-Sefry. Keď som sa vrátil na miesto nehody, bolo tam už veľké nákladné auto a práve brali to maličké na reťaz.

- Náhodou?

- Ani trochu. Šofér mi vravel, že včera večer bola u nich v garáži nejaká miss Elsworthová a prikázala im, aby dnes predpoludním o

jedenástej odtiahli od kilometrovníka číslo štyridsaťsedem rozbitý športový voz.

Crrr... monokel sira Yollanda spadol na diaľnicu a rozbil sa na márne kúsky.

SIEDMA KAPITOLA

1

V hangáre pri Zirzine pulzoval náramne čulý život. V obrovskej drevenej budove sa zhromaždila elita najpodozrivejších živlov severnej Afriky. Našli sa tu nezamestnaní námorníci, nakladači, vykopnutý colník, vlamači, obilný agent, filmoví štatisti, šarha aj advokátsky koncipient. Napospol vystupovali ako demobilizovaní alebo zbehnutí legionári. Všetci dúfali, že ostatní sú naozajstní legionári a oni budú iba pozorovať a napodobňovať tých skutočných. Pretože nech to vzerá akokoľvek čudne, v Afrike ťažko nájdeš skutočného zbehnutého legionára. Ten, čo odišiel do civilu, založí si obchodík alebo sa stane krčmárom, prípadne odíde do rodnej krajiny, no bol by blázon, aby sa ešte raz vrátil.

Ešte šťastie, že dôstojnícky zbor je navidomoči lepšie zastúpený, je tu napríklad stotník Durien. Veselý chlap príjemnej tváre, panských spôsobov; jeho dobrý výzor, belasé oči a prešedivené vlasy predelené pútcou, ktoré mu tvoria nad ľavým okom efektnú vlnu, mohli by prepožičať zriedkavo príťažlivý výzor aj veľkému činohernému umelcovi.

Potom je tu maršal Podvinecz so zlatými a zelenými lampasmi, vyznamenaniami a sebavedomým vystupovaním. Ďalej nadporučík Renoir, jemný dôstojník útlej postavy, milý, tichého správania, jedno oko zakryté čiernou páskou. Poručík Polchon s ryšavou námorníckou bradou nepatrí práve k dôstojníckym zjavom, lenže jeho papiere sú bez jedinej chybičky: má za sebou desaťročnú službu v púšti. A taký život veruže zovňajšok pozmení! Rotmajster Bayonne sa prihlásil z akejsi rozprášenej pašeráckej bandy. Kedysi slúžil v légii ako poddôstojník.

Mužstvu v tom zhone ani neprezreli osobné spisy. Tak sa stalo, že trubač vie hrať iba na trúbku. Napokon, oba nástroje sú zhruba rovnaké a dôležité je iba to, že útvar má trubača. Muž, čo bude voja-

kov obveseľovať na pochode striebřistými tónmi poľnice, bol dirigentom súboru Keep Smiling Jazz. Oni dvaja, trubač Houben a Jordan, členovia orchestra, boli akurát bez zamestnania. Už celé dva mesiace. Napokon, hudba im aj v armáde dopomôže k chlebíku! Prihlásili sa teda aj oni.

Lenže na to, aby sa hlásil aj King Roswang, čiže Kráľ Levov s celým svojím ansámblom, potrebovali aj doklady. King Roswang sa preukázal demobilizačnými listinami kaprála légie talianskeho pôvodu menom Cavelotti a na jeho záruku prijali celý cirkus: Kingovho syna i manželku. Tak ako počujete! Jeho manželku Izabellu. V mužských šatách ako slobodníka Marcela Cavelottiho. Ak by sa ktosi nazdával, že o slobodníka Izabellu sa treba v súvislosti s takýmto pochodom obávať, je naivný. Slobodníčka má štyridsaťšesť rokov, vráskavá až strach, no jej alt znie strašidelnejšie ako hlasový orgán vyslúžilého rotmajstra a hneď v prvý deň strelila akémusi papuľnatému legionárovi takú po hube, že dotýčnému sa rozkýval chrup. Treba totiž vedieť, že manželka Kinga Roswanga, slobodníčka Izabella, vystupovala v cirkuse ako fenomenálna vzpieračka. V stanoch budú bývať vojaci po troch, milostivá sa teda neprehreší proti puritánskym mravným zvyklostiam ani najmenej, lebo bude spávať s manželom a synom ako doposiaľ. A pokiaľ ide o hovorový jazyk vojska, ešte vždy je neporovnateľne jemnejší ako jazyk v menších putovných cirkusoch. Súbor malého cirkusu utiekol vlastne do „légie“ preto, lebo berberská levica Pipi sa v nestráženej chvíli vyslobodila z klietky a skonzumovala niekoľkých návštevníkov. Pred políciou ušli s papiermi priateľa Cavelottiho a Bayonne, ktorý verboval vojakov podľa príkazu Durienu a Podvinecza, prijal cirkusanta aj s rodinou.

Vojsko pozbierali v čase ukončenia plavebnej sezóny, nečudo teda, že jadro „légie“ tvorili námorníci, rybári-pytliaci, pašeráci a kompletne mužstvo škunera Lucretia, na čele s pivným poručikom Fleur de Bacom. Áno! Toto je hodnosť, ktorou sa pýši Fleur de Bac. Pivný poručík. Škuner Lucretia pašoval totiž z prístavov Port Said a Port Sudan do Oranu anglické pivo.

Okolnosti, za akých zanikla pivná loď Lucretia, sem nepatria. Všetky parníky sú každudký deň vystavené úkladom vlhkého hrobu vo vlnách alebo vražedných hurikánoch. Aj osud Lucretie spečatila búrlivá noc.

Prehrali ju!

... Orkán nad Červeným morom zatisol južné prúdy a kanál sa nadul. Pivný poručík Fleur de Bac nevyplával podľa plánu a vyhl'adal v spoločnosti svojho mužstva varieté „U siedmich otcovrahov“, kde sa pustili so svojim pašeráckym kolegom Divokým Tulákom do živej partie kariet. Nadránom sa toto mierové zápolenie zvrhlo a majiteľ Lucretie prehral všetko, loď aj náklad, ba kormidelník Toutain prehral aj polovicu tváre v divokej bitke, ktorá zavŕšila boj za zeleným stolom.

Aj ostatní chlapi neboli odchodnejší; výnimku tvoril čalúnnik Kratochvíl, ktorý sa dal naverbovať iba preto že pracoval na svojom románe a deti domáceho mu nedali pokoja. Boli natoľko živé a neposedné, že najstaršie si odsedelo v dôsledku rozsudku senátu pre mladistvých dva razy po roku v nápravnovýchovnom zariadení.

Všetky nákupy navšili v obrovskom hangáre. Pán Wilkie (ustavične chodil iba v civile), Podvinec a Durien vykonali kus práce. Iba sedemsto párov gumených rukavíc im narobilo starostí. Lakované kufriky a okuliare proti slnku mužstvo akosi využije, ale čo s gumenými rukavicami? Tenisových rakiet museli kúpiť, našťastie, iba štyridsať.

Výstroj vojakov predpísal Durien. No nežiadal pre vojsko ani gumené rukavice, ani tenisové rakety, ba ani len tých sedemdesiat tuctov patentných ihlíc „Macwulf-Gruber“, ktoré vybalili z debien naposledy. To bola záhada a nik sa jej zatiaľ nesmel dotknúť. Stotník iba spísal veci, ktoré sú v légii nevyhnutné. Zhruba takto:

Inventár najpotrebnejších vecí, ktoré treba pre útvar zaobstarat':

1. Každému chlapovi kompletná rovnošata, s príslušnými gemašami a šesťranovými pištoľami.
2. Vzhľadom na silné slnko v púšti po jedných okuliaroch proti slnku, čutoru, čiapku a peňaženku, bočnú zbraň.
3. Každému chlapovi prístroj na holenie, dve mydlá, aby sa povinné holenie obdeň mohlo vykonávať aj na Sahare. Šálka, pohár na pitnú vodu, čutoru, šesť vreckoviek a potrebné strelivo (náboje do pušiek a revolverov a tak ďalej.)
4. Tri garnitúry bielizne, pol tucta ponožiek, francúzska zástava, balíček obvázov (na osobu).

Neskoršie vysvitlo, že sa pozabudlo na nejaké nezávažnejšie drobnosti, napríklad aspoň pár bagančí pre každého, ale odhliadnuc od toho bol výstroj vynikajúci.

Vojenská výzbroj, zakúpená od pašerákov, bola kompletná. Guľomety, pušky a pištole s príslušnou muníciou. Museli zaobstarať iba mulice. Aj obrnený transportér, ktorý má rýchlopalný kanón, môže sa za vojny zísť. Najali k nemu vodiča a mechanika. Na voze bola kopa miesta pre mužstvo, ktoré ta neposadili. Zato však uskladnili vo voľnom priestore sudy s vínom i rumom, fľaše, mäsové výrobky podliehajúce skaze a k motoru zapojili chladiace zariadenie. Naozaj, výstroj bol výborný, ibaže obchodníci nechceli tie veci dosť draho fakturovať.

Pán Wilkie chcel však zarobiť. A preto museli urobiť kde-tu i nejaké ústupky. Napríklad obchodník s kozmetikou bol ochotný účtovať holiace potreby iba vtedy dosť vysoko, ak pán Wilkie kúpi aj sedemsto párov gumených rukavíc, ktoré mu trčia na sklade; objednal ich istého horúceho dňa v chvíľkovej nepríčetnosti. Majiteľ obchodu so športovými potrebami bol ochotný výhodne odmanipulovať čutory a turistické poháre iba v takom prípade, ak zoberú aj štyridsať tenisových raket. Baganče zaobstaral istý známy maršala Podvinec-za, ale nik nevie, ako sa stalo, že súčasne s obuvou doviezli aj sedemdesiat tuctov patentných ihlíc typu „Macwuiif-Gruber“. Podľa maršalovho názoru môžu sa tieto veci v púšti veľmi zísť, a keď Wilkie žiadal bližšie vysvetlenie, povedal, že príležitostne môžu patentnými ihlicami pripnúť gumené rukavice k tenisovým raketám; keby sa raz stalo, že niekto nadhodí otázku patentných ihlíc. Nik ju viacej nenastolil.

Odev sa od legionárskej rovnošaty trochu líšil. Z ďaleka ani veľmi nie, pretože strih, gombíky a označenia boli dokonalé. Iba farba látky... Nuž áno, bola tu istá predohra. Látku doviezol stotník Durien. Jeho známy, takto pohrebný podnikateľ, chystal sa presťahovať do iných kolónií, a tam vraj je smútočnou farbou belasá. Musel sa teda zbaviť svojho tmavého tovaru a prirodzené úmrtie neposkytvalo dostatok príležitostí na výpredaj skladových ležiakov. Durien sa zľutoval (takto to vysvetľoval) nad úbožiakom a povedal si, že vojaci tejto légie sa napokon môžu obliekať aj do tmavej rovnošaty. Aj sudánski pešiaci chodia v tmavom súkne. Ozdobné drapérie, smútočné

záclony, prikrývky na truhly, ba aj čierne prikrývky na kone sa dostali k majstrovi Duboisovi, ktorý, ako vyšlo najavo, bol vzdialeným príbuzným pána Wilkieho a bol ochotný ušiť z čierneho súkna blúzy a plášte, ale iba vtedy, ak si dajú zhotoviť fialové nohavice. V úpadkových zásobách revuálneho divadla, ktoré dostal namiesto podľžnosti, našli sa totiž v pomerne veľkom množstve takéto kusy odevu. Napokon čierna a fialová tvoria celkom imponantnú farebnú harmóniu.

Čiapky dostali veľmi lacno, lenže ku každej museli prikúpiť po jednom lakovanom kufriku, aby aj tu išli veci hladko. Takto ponosú vojaci namiesto plecniaka v ľavej ruke apartné čierne kufriky. Na pravom pleci pušku. Je to celkom pohodlné, bojovné, a predsa moderné. Kde je napísané alebo do mramoru vykresané, že vojak musí vliecť plecniak?

Pán Wilkie ešte zaobstaral krátkovlnný rozhlasový prijímač aj vysieláč, lekársky výstroj, nemocničný voz a plukovného lekára v osobe Jeremiáša Oblatha. Štábny lekár Jeremiáš Oblath bol holandského pôvodu; pre opilstvo ho vyhodili z Pasteurovho ústavu v Meknese a odvtedy sa udržiaval veľmi biedne pri živote ako falšovateľ verejných listín. Bol to muž tučný, dobre vychovaný, tichučký; fúzy mal ako mrož; výzor trocha smutný, čo zapríčinila omámená zádumčivosť očí, plávajúcich v červenej tekutine, v tomto poetickom počiatočnom štádiu delíria tremens. Používal veľa latinských výrazov, pretože ak mu aj zakázali vykonávať lekárske povinnosti, zostal naveky poníženým milencom Esculapa v konkubináte a na expedíciu sa dal nahovoriť iba preto, lebo veľmi dúfal, že bude smieť cestou aj operovať.

Takto zhruba vyzerala lordova improvizovaná cudzinecká légia.

2

Keď Polchona vyslali k lordovi Yollandovi, začali sa horúčkavité prípravy.

King Roswang, ktorý tu slúžil pod menom Cavelotti ako poddôstojník, vyzval v mene mužstva dôstojníkov, aby im oznámili trasu a cieľ cesty.

- Trasa nie je vašou vecou, - poučil ich mister Wilkie. - Vaším cieľom je čím viacej zarobiť.

- Mali by sme však predsa vedieť, kam ideme, - zahrnela hlbokým hlasom slobodníčka Izabella.

- Vojak, - povedal maršal ostro, - sa nevypytuje, lež ide! Zapamätajte si to! To je veľký výrok!

- Veľká volovina je to! - odvetil slobodník. - Vojak sa nepýta, lež ide, ak slúži vlasti. Ale my sme v Afrike ako vojaci z povolania!

- Slobodník! - okríkol ju maršal ostro. - Ak sa ešte raz pozabudnete v súvislosti s povinnou úctou, degradujem vás!

- A veď má pravdu, - pridal sa čalúnnik Kratochvíl. - Povedzte nám, kam ideme! Tak sa patrí, - a jedovato tresol rukopisom svojho románu; jeho degradovať nemôžu, je iba radový vojak.

Nablízku bol práve krotký Renoir, ktorého si mužstvo obľúbilo.

- Treba poslúchať, detičky, - napomínal ich. - Veď sa dozviete včas, kam ideme.

- Haló! - skríkol stotník Durien. - Urobíme si teraz skúšku slávnostného nástupu a prehliadky. Onedlho je tu veliteľ. Príde sem v sprievode poručíka Polchona a nerád by som sa zahanbil. Dôstojníci, poddôstojníci a vojaci, oblečte sa, pomôžu vám dvaja krajčír, zadení k šatstvu a vozatajci, poverení dozorom nad výstrojom. Ostré náboje si vezme každý z debny, ale mydlá na holenie nechajte zatiaľ na pokoji.

Poznámku o mydle pokladal za potrebnú, lebo vedel o svojich ľuďoch, že náboje nekradnú.

A strhlo sa bezhlavie prenáramné. Nadávky, sem-tam i zauchálen tak lietali.

Poddôstojník Izabella vliezla v kúte hangára do búdky na akumulátory a pred ňou stáli na stráži dvaja: King Roswang a jeho syn, korunný princ Duke of Roswang, ináč „Diabol trapézy“. Tvár Duka Roswanga vyzerala ako vlastná karikatúra. Veľká, okrúhla a hrubá. Ustavične sa vyškieral a odkedy spadol v Toulouse z trapézy, trochu aj osprostel.

Renoir bol natoľko driečny s tou jeho smutnou, detskou tvárou a útlou chlapčenskou postavou, že vyzeral ako subreta oblečená do nohavíc. Z debny, nabitej medailami, vybral vari dvadsať či tridsať vyznamenaní, medzi nimi aj obrovskú zlatú hviezdu v bielom poli, ktorú upevnil pod vreckom na svojej blúze. Neskoršie si ju odopol, pretože mister Wilkie mu oznámil, že medaila zdobila nedávno naj-

krajšieho žrebca v birminghamskej chovateľskej súťaži. Napokon sa poobliekali, schmatli kufriky a náhlili sa z hangára von.

Iba pivný poručík Fleur de Bac vyzeral čudne, pretože vzhľadom na veľkosť jeho hlavy (šesťdesiatosem) nenašli preňho vhodnú čiapku a musel si dať na hlavu civilný klobúk, veď pod africkým slnkom nemožno pochodovať prostovlasý.

Medzitým plukovný trubač Houben si živo vymieňal názory s Bayonnom, mistrom Wilkiem a Durienom.

- Viete zatrúbiť nástup? - spýtal sa stotník.

- V repertoáre nášho súboru nebol ani jeden nástup. Ale keby sa hodil Radetzkého marš... - a chytil trúbku.

- Nie, nie, - zadržal ho mister Wilkie. - To nebude dobré. Musíte predsa poznať trubačské signály.

- Žiaľ, v programe orchestra Keep Smiling sa trubačské signály nevyskytovali.

Bezradne stáli. Houben zvolal kolegovi Jordanovi:

- Nepoznáš nejaký nástup?

- Čožeby nie!

- Výborne! - potešil sa mister Wilkie.

- Už aj letím po harmoniku, - povedal Jordán. - Som totiž basista a harmonikár. Trúbiť vie iba Houben.

Zasa len boli bezradní. Harmonikou predsa nemôžu zaveliť nástup! Ani basou.

- Prepáčte, - znova sa ozval Houben. - A čo keby som zahral niečo z Aidy? Je tam veľa partií pre trúbku a ovládam to, lebo sme to v Palerme často hrávali. Striedavo Aidu a Wilhelma Tella.

Čo si počnú? Dohodli sa na Aide. Pri scéne triumfálneho nástupu vojsk je výborný, vojensky znejúci pochod, a keď rotmajster po vojensky zvolal do hangára:

- Čo bude, no!? Poďme! - zaznel pred budovou pochod a rota vykročila do terénu ani zbor hrdinských tenorov. Renoir prebehol na čelo šíku a velil:

- Haló, páni moji, nastúpte už konečne! Takto sa vojenčiť nedá, pre božie zmilovanie!

- Dobre, no, - odvetil Fleur de Bac. - Dajte mi klobúk.

- Nevládzem dopnúť opasok, - ťažkal si ktosi iný.

Napokon stáli predsa len vedľa seba a keď nadporučík prešiel pred ich radom, slobodník Izabella zrúkla hrubým hlasom:

- Dúfam, že už ste konečne spokojný!
- Ale furt len dobiedzajú, - hundral čalúnnik Kratochvíl. (Ten, čo písal román).

- V pozore sa nerozpráva! - zrúkol stotník Durien a poobzeral si ich.

Blúzy, ušité z drapérie obradnej siene a katafalkov, vynímali sa trošku čudne popri živých farbách nohavíc.

- Čo poviete? - spýtal sa v obavách ticho pána Wilkieho.

- Pozrite sa, - povedal Američan a mykol plecom. - Rota je po pás pohrebný sprievod prvej triedy, ale od pása dolu je to vojsko. Napokon, voľáčim sa predsa treba odlišovať a čierna farba... hm... Dúfam, že to dobre dopadne.

Nedá sa však povedať, že by mu z hlasu zaznievalo bohvieaké presvedčenie.

- Nuž teda, - usúdil Durien po krátkej, rozpačitej pauze, nepokojne sa pozerajúc na mrvenie medzi vojakmi. - Nazdávam sa, že treba vydať povely. Poťážne...

- Treba sa ihneď pustiť do výcviku roty, - pokračoval maršal rozhodne.

- Ale, prosím vás, - ozval sa z radu Duke of Roswang, „Diabol trapézy“. - Akýže tam výcvik? Povedzte nám, kam ideme, koľko sa treba biť, alebo koho treba odvliecť a hotovka... Nie je tak?

- To si myslím, - ozval sa Toutain, ktorému jednej búrlivej noci odstrapili polovičku tváre.

Pán Wilkie si vzdychol. Nadporučík Renoir sa škrabkal na temene a maršal začudovane hľadel na stotníka Durienu, akoby očakával, že túto nedisciplinovanú čvargu pokarhá.

Durien vykročil odhodlane pred vojsko.

- Vojaci! - začal tvrdo. - Dali ste sa najat' za žoldnierov, a tým ste sa zaviazali, že budete poslúchať, bojovať, pochodovať, pracovať...

- Prepáčte, - ozval sa tíško, no rozhodne pivný poručík Fleur de Bac. - O práci ste sa predtým nezmenili.

- Jedno je isté, - vyhol sa stotník Durien priamej odpovedi. - Potrebujeme poriadok a disciplínu. Povely a výcvik...

- Priznajte úprimne, že sa chcete hrať na vojakov, - zamiešal sa rušňovodič Wolfram.

Maršal si udrel nervózne a zlostne po šabli. Stotník si uvoľnil prstom golier a nadporučík Renoir vyfúkol dym z cigarety cez rozochvené nozdry. Slnko pripekalo a podajedni už hundrali, ako dlho tu vraj budú postávať.

Upečieme sa...

Vtedy vykročil pred nich jediný civil, pán Wilkie, s tou svojou usmievavou, čerstvo vyholenou papuľkou, v úsmevnej žiari prívetejvej holej lebky a prehovoril:

- Prepáčte, že sa miešam do vašich záležitostí ako občianska osoba, no pokladám za potrebné zdôrazniť, že predošlá poznámka je na mieste. Musím vám úprimne povedať: budeme sa hrať na vojakov. Platí vás sir Yolland, dedičný pán Denhamu, a síce za to, aby ste sa hrali na vojakov. Komu sa táto podmienka nepáči, môže si dať vyplatiť jednodenný žold, vystúpiť z radu, vyzliecť sa a odísť.

To už hej!

To chápali, jasné ako facka. Nik nevystúpil. Tichučko čakali.

- Pán stotník, - končil Wilkie, - vydajte povely.

- Podvoľujem sa príkazom pána maršala.

- Nuž... bože môj... Takto o tom ťažko rozhodovať, - zahundral diktátor, poťahujúc sa za sivé fúzy. - Najmúdrejšie by bolo, keby si výcvik vzal na starosť nadporučík Renoir.

- Prepáčte, - poznamenal nadporučík chladne, - toto je vlastne povinnosťou výcvikového poddôstojníka.

- Veľmi správne! Veľmi správne! - zavrčal Durien a už aj velil:

- Rotmajster Bayonne!

Menovaný vykročil neveľmi oduševnene.

- No, čo je? - zaujímal sa.

- Nariaďujem výcvik mužstva...

Pauza.

Mister Wilkie pozoroval povznášajúce masové zhromaždenie privretými očami. Hlavou mu preletelo hmlisté poznanie. Musí tu byť nejaká chyba. Čosi vari nebude v poriadku... Ale ak vznikne chyba, koniec účtom u sira Yollanda.

Medzitým, trošku ťahavo, odznel takýto rozhovor:

- Hlásim vám takto, - začal rotmajster disciplinovane, - že kapráli pod mojím velením môžu vykonať výcvik.

- Vy len nikoho neprotežujte, - poznamenal King Roswang jedovato.

- Všetko jedno, - znepokojil sa Podvinecz. - Dôležité je, aby sme čím skôr začali.

- To je síce pravda, no netreba sa prenáhliť, - naprával svojmu predstavenému hlavu vojak Kratochvíl.

Pán Wilkie si uvedomil, že nastal čas, keď musí znova zakročiť.

- Dohodnime sa na vlastnej vojenskej terminológii, ktorú iné vojenské útvary nepoužívajú, veď toho veľa nepotrebujeme, iba... Pochodom... Zastaviť, stáť!... Pozor!... No a takéto...

- Výborne! - skríkol Durien. - Vynikajúci nápad! Povedzme si teda nejaké vhodné povely.

Všetci si vydýchli. Aspoň dôstojníci a poddôstojník Bayonne v každom prípade.

A potom už všetko bežalo pomerne hladko.

Povely si zvolili trošku nezvyčajne, no šikovne. Maršal sa opýtal mužstva, či vedia hrať karty. Zborovo sa priznali.

- Ale ja nehrám, - prehlásil Fleur de Bac. - O práci a o kartách sa nehovorilo.

- Ani vás nik nenúti. Nazdávam sa však, že hráčske výrazy sú všeobecne známe a sú krátke ako aj povely veď aj krupiér riadi hru povelmi, - školil maršal svoje mužstvo odborne a rozumne.

Načo toľko rečí? Výcvik sa začal okamžite, a kým sa Diendel s kočom prihnal pred zirzinský hangár, priväzajúc lorda Yollanda v spoločnosti nápadne otrhanej, no nemenej nápadne driečnej dámy, maršal zahrnel:

- Ružnoár!

Vojsko sa postavilo do pozoru.

- Fetvožö!

Vykročili rovnakým krokom a zaznela Aida.

Keď prepochovali pred drožkou, po celom šíku sa niesol tiahly maršalov hlas:

- Rien... Nova plü!

Rota zastala a odznel ďalší povel, ktorý by v kartárskej reči znamenal, že maršal Podvinecz drží bank.

- Bankuver!

Jedným vrzom trhli všetci pravicami pod nosy, k štítkom kloúk, ani keby hľadeli do diaľky.

Lord sa zdesene stiahol naspäť do koča a pán Strudl zjašene zašepkal:

- Déz ganze gsindl is náriš gvoán...

3

Pán Wilkie stál pred osudovou záhadou: Kto je táto ženská?

Dáma sa stratila v hangáre a z neceséru (aj ten jej vytiahli z trosiek havarovaného auta) vybalila akýsi domáci plášť, upravila si vlasy, napudrovala si tvár a pochodovala, pofajčievajúc pred škeriacimi sa vojakmi.

Medzitým sa sir Yolland zoznámil s dôstojníckym zborom, vypočul hlásenie nadporučika Renoira a odobral sa potom v spoločnosti pána Wilkieho na poradu.

- Vyzerajú na čudnú spoločnosť. Pokladáte ich za schopných zhostiť sa takejto úlohy?

- Sir, všetko zariadoval stotník Cudzineckej légie. Zodpovednosť teda nesie on, - odvetil tučniak diplomaticky. - Nazdávam sa však, že stotník Durien, ak vyhovuje Francúzsku, osvedčí sa aj u nás.

- Hm... Nemám rád, ak sa o mne zmieňujete v množnom čísle. Nechajme to tak. Teda o hodinu vyrazíme.

- Musíte si obliecť rovnošatu, sir.

Lord sa zľakol.

- Sir, ak vedie rotu vojakov krížom cez Saharu civilista, je to nápadné. Uniforma je navyše potrebná aj pre disciplínu. Aj tak dalo veľa námahy urobiť z nich aký-taký vojenský útvar a teraz si predstavte, sir, aké nemožné by bolo požadovať od nich vojenskú poslušnosť voči civilnej osobe.

Presvedčil lorda a zaviedol ho do hangára, kde mu ukázal nádhernú bielu rovnošatu so zlatými ozdobami. Lord si ju obliekol a netušil, že donedávna to bola vychádzková rovnošata hasičského dôstojníka.

Lord s holou lebkou a monoklom vyzeral v nej trošku čudne, no len čo si nasadil korkovú helmu, výsledok sa zlepšil. Iba lakované čižmy s vysokými sárkami pokladal za priteplé na Saharu, no napokon, veď sa povezie v drožke. A keďže hasiči nemajú šable, mister Wilkie zohnal pod rukou kord námorného dôstojníka s pozláteným čiernym puzdrom z minulého storočia.

Medzitým zapriahli vozy, pokryté plachtami. King Roswang a jeho rodina, Duke of Roswang aj slobodník Izabella, ukázali sa v tejto disciplíne ako vynikajúci odborníci. Dvadsať rokov brádzili svet na vozoch, kým len vrtošivá Pipi nezožrala časť obecnstva.

Podaktorí jednotlivci, čo už boli vojakmi, horko-tážko vystrojili mulice, mechanik natočil motor obrneného auta i s chladiacim zariadením a o hodinu bola rota pripravená na odchod. Predtým im ešte lord Yolland na maršalov popud povedal niekoľko slov:

- Vážení páni vojaci! Budete pochodovať a bojovať za pravdu anglického gentlemana. Tých, čo spomedzi vás zomrú alebo sa stanú invalidmi, ubezpečujem, že sa postarám o nich, prípadne o ich rodinných príslušníkov. A zatiaľ všetkých pozdravujem, ďakujem za spolupúčinkovanie a dôverujem vašim vodcom, maršalovi Podvineczovi a stotníkovi Durienovi, ktorí tvoria vaše jadro.

- Sláva! - zahrnel pán Wilkie a všetci prevolávali na slávu.

Po tomto predslove sa priblížil lord k miss Elsworthovej, ktorá sa slastne vyvaľovala na mínomete.

- Želáte si ešte niečo, miss Elsworthová? Urobím všetko, čo je v mojej moci, no ďalej už s nami nemôžete ísť.

Neodpovedala. Bezočivo si písкала.

Medzitým vyviedli maršalovho koňa. Zvieratá narobili fúru neplechy. Privykli si už na stály oddych a nechcelo sa im hýbať. Najmä muliciam sa ušlo veľa nadávok a bitky.

- Čiže? - spýtal sa lord. - Čo môžem urobiť vo váš prospech, miss Elsworthová, kým vyrazíme?

- Nič, sir, - povedala s posmešným úsmevom, ktorý urážal Olivera Yollanda. - Vonkoncom nič. Vidím, že strach otriasol vami do základov.

- Strach? Ako to mám chápať?

Dievča sa schuti a nahlas zasmialo, kým lord, sama nevedela prečo, sa na ňu hrozne napajedí!

- Povedzte teda... ale ako... čomu mám pripísať túto... veselosť?

- Milý sir Yolland, odkedy vás poznám, konštatujem jednoducho iba to, že ste sa ma zľakli. Dobre teda. Už vás nebudem strašiť. Nebojte sa, milý Július Cézar, dievčatko vás nezje.

A opäť sa nahlas rozosmiala. Lorda to načisto vykoľajilo. Posmievať sa mu ako nejakému šašovi.

- Mýlite si strach so zdržanlivosťou. Nemám to šťastie, aby som vás poznal, miss Elsworthová alebo Morgensternová; vaše údaje sú mierne protirečivé.

Lord si napravil monokel. Dievča zívlo a kývlo rukou, potom sa postavilo.

- Tak teda do videnia, sir, ďakujem vám za prívetivosť a teraz sa pustím do púšte pešo.

Och, aká nehoráznosť! Vyhrážať sa, že vykročí do púšte pešo. Bez vody a potravín. Dobre teda...

- Naozaj? V takom prípade vás nemôžem zdržiavať, miss Elsworthová...

Dáma chladne prikývla, akoby sa lúčila niekde na rohu ulice a odišla... Smerom k púšti. Pešo!

V kúpacom plášti. Prešla azda desať krokov, potom sa vrátila.

- Je teplo. Nazdávam sa, že bude rozumnejšie, ak si ešte trochu odpočiniem. - A zlostne si sadla na mínomet. Zapálila si.

Lord ju poľutoval.

- Ak mi úprimne poviete, kam chcete ísť, vezmem vás so sebou.

- Iba po najbližšiu oázu. Toľkoto môžete urobiť. Aj tak by som nemohla ísť ďalej s vami, chystala som sa iba na kratší výlet autom a nemám so sebou nijakú batožinu. Z najbližšej oázy zatelegrafujem známym, aby ju poslali za mnou, takisto i moju karavánu.

- Máte vlastnú karavánu? - úprimne sa začudoval lord.

- Áno! Pochybuje azda o tom, čo vám vravím? Vari som vás niekedy oklamala?

Sir Yolland sa zapýril a sklopil oči. Neodvetil. Neskôr, keď odchádzal, videl, že dievča si maličkým pilníčkom upravuje nechty.

4

Mister Wilkie podišiel k lordovi a upozornil ho, že červená aktovka zostala vo voze bez dozoru.

Sir Yolland sa totiž rozhodol, že ju nenechá v kufri, ale bude ju mať vo dne v noci pri sebe. Toto rozhodnutie zosilnelo v ňom v okamihu, keď sa definitívne rozhodlo, že miss Elsworthová pôjde s ním. Vo voze je síce dáma bližšie k taške, ale pred lordovými očami sa jej zmocniť aj tak nemôže.

- Zostavili ste túto čudnú rotu pomerne rýchle a šikovne, - poznamenal sir Yolland uznanlivo. - Cestou uvidíme, ako sa osvedčia.

- Odpusťte, sir, ale práve vy ustavične protestujete proti množnému číslu. Prečo teda vravíte uvidíme?

- Nazdal som sa, že sa chcete na tomto podujatí zúčastniť. Alebo som sa mýlil?

- Chcel by som byť dušou tohto podujatia, - odvetil tučniačik. - Toto maličké vojsko je dokonalé, chýba mu už iba jediná zložka. Viete si predstaviť modernú armádu bez vlastnej Intelligence Service?

- Ako to mám chápať? - spýtal sa sir Yolland a pozorne hľadel organizátorovi do očí.

- Kým vy pochodujete krížom cez Saharu, budem sedieť neochvejne v hoteli Mammunia pri krátkovlnnom vysielacom a informovať rotu. Budem pozorovať, získavať tajné informácie, čiže, vykonám sám celú prácu tajnej služby, pretože nepoznám únavu, sir, ak ide o vaše záujmy.

- Srdečne ďakujem, lenže toľkú obeť si neželám. Nemusíte sa nivočiť v hoteli. Pôjdete len pekne pohodlne s nami do Sudánu... Ale keby ste chceli zostať radšej v hoteli, nenútim vás.

- Radšej by som sa podobral...

- Neprijmem takú láskavosť. Smiem prijať iba také služby, ktoré vládzem honorovať. A tento pobyt v Marakeši... ako by som to povedal... oné... nie je krytý mojím rozpočtom... Nazdávam sa, že mi rozumiete, mister Wilkie?

Pán Wilkie porozumel. Rozhodol sa už na samom začiatku, že bude vykonávať nejakú funkciu v hoteli, hoci aj únavnú, ale aby sa pri nej dalo raňajkovať v posteli. Toto rozhodnutie v ňom postupne silnelo, keď spoznával dôstojnícky a poddôstojnícky zbor... Nuž ale výdaje... Vystať z tejto veci nehodno, a...

- Nazdávam sa, - odvetil napokon, - že vás budem nasledovať, sir, hoci neviem, v akej hodnosti.

- Čím ste boli za vojny?

Mister Wilkie sklopil oči.

- Účtovný poddôstojník. - Po krátkej, trápnej odmlke pokračoval. - Funkcia podvojného účtovníctva je v modernom spôsobe vedenia vojny veľmi významná.

- Dobre, teda... oné... menujem vás... účtovníkom v zálohe.

- Pokladali by ste ma za dotieravého, sir, keby som sa spýtal, v akej funkcii ide s nami táto dáma?

- Za dotieravého by som vás síce nepokladal, ale vašu zvedavosť nemožno ničím ospravedlniť. - Po krátkom uvažovaní doložil: - Dáma je miss Elsworthová, stihla ju autonehoda a obáva sa o svojich príbuzných... Viacej o nej neviem ani ja.

Podišiel k nim poručík Polchon, ktorému sa ušla akurát posledná dôstojnícka rovnošata, čudným riadením osudu nádherná uniforma vojvodu z operety Sybilla, doplnená vrátnickou brigádírkou.

- Ráďte nastúpiť, sir, - hlásil úctivo. - Odchádzame.

- Čože? - čudoval sa lord. - Kto vám dal rozkaz?

- Miss Elsworthová, - odvetil muž s ryšavou bradou.

5

Miss Elsworthová kývala z drožky a veselo kričala:

- Ponáhľajte sa, sir, lebo vás tu necháme. Niet kedy vyčkávať!

Pochodová kolóna už nastúpila. Krivo a neporiadne, ale stála. Aspoň toľko sa už naučili. Vojaci sa hlučne zhovárali a kone sa z času na čas rozkývali.

Rotmajster si všimol, že maršal vpredu dvíha šabl'u, iba ostatní komando nezbadali. Bayonne zareval:

- Haló! Zavelili odchod!

- Čo je? Čo sa stalo? - náhlilo sa k nemu päť-šesť záujemcov vyrušených revom a obkolesili ho.

- Každý na svoje miesto! - ryčal Bayonne zlostne. Viacerí sa vrátili, ale na ich miesta sa nahrnuli noví záujemci, krik, vreskot, Bayonne prekričal všetkých.

Medzitým niektorí zbadali vysoko zdvihnutú šabl'u a vykročili. Ale ďalší, a tých bolo takisto dosť, zízali na drožku, v ktorej sedela pekná dáma, takže prvá čata padla na zem a strhla sa zúrivá bitka.

Nadporučík Renoir okolo nich pobehával, kašlal, vykrikoval:

- Prečo sa nehýbate, pán vojak Kratochvíl? Pohnite sa už pre božie zmilovanie, nepočujete, že vám velia odchod?

Po mnohom posocovaní a reve konečne vyrazili. Rota pochodovala v maličkých zoskupeniach a mnohí sa v bojovej nálade pustili do spevu. Žiaľ, bez akéhokoľvek predbežného dohovoru, čiže koľkí spievali, toľko nôt sa ozývalo do sveta. A trubač ustavične vytruboval Aidu.

ÔSMA KAPITOLA

1

Muža s autom zbadali pri kilometrovníku číslo 200.

Bol to človek príjemnej tváre, tmavej pleti a mal anglické fúzi-ky. Sedel na stúpadle auta, čítal knihu a na zemi pri ňom ležala termoska. Mal oblečený overal, čo je spolovice pilotské, spolovice robotnicke oblečenie a nosia ho zväčša kúpeľní hostia. Tropická prilba s okuliarami proti prachu ležala na zemi a na slnku sa ligotali iba husté, vzorne sčesané čierne vlasy. Voz bol nový renault, upravený na saharské túry.

Rota a vozidlo sa na širokú cestu celkom pohodlne zmestili. Muž s autom odtrhol zrak od knihy, hrkol si z termosky a zadíval sa im v ústrety. Bola pekelná horúčava. Vojaci si hnevľivo premeriavali chlapa sediaceho pri vozidle, pretože tento si tu čítal a uprostred Sahary popíjal z termosky chladený nápoj... Čo môže vedieť o tvrdej vojenčine?

- Len nech skúsi jeden deň legionárčiť, - zahundral King Roswang.

- Čo sa sťažujete? Aj vy to ťaháte ešte iba deň, - odvetil rušno-vodič.

Muž s autom sa za nimi zvedavo zadíval.

Za rotou sa knísala drožka.

Teraz už zavrtel hlavou, hoci si jednoducho pískal a ani tentoraz neprestal. Stará mrcina v horúčave rytmicky kráčala a z času na čas pohladkala chvostom muchy sprava aj zľava. Pán Strudl zamľaskal jazykom a vytiahol uzlami zdobený bič z koženého držiaka, priklin-covaného pri lampe.

- Neee... Diendl, du olda Hex... no voát!

Mládenec s autom kýval s takým uznaním hlavou, akoby vra-vel:

„To hej, to je už čosi...“

Keď zočil dámu v kúpacom plášti po boku hasičského dôstojníka, usmial sa a kývol hlavou.

- Kto je to? - spýtala sa začudovane miss Elsworthová.

- Neviem, - odvetil sir Yolland. - Nazdal som sa, že pozdravil vás.

Dievča sa zvedavo obrátilo. Do jej zvedavosti sa zamiešal aj kúsok obáv.

- Je to akýsi čudný chlap, - zdôverila sa lordovi. - Vôbec ho toto nezvyčajné vojsko neprekvapilo. Nezdá sa vám, že o nás vedel? Možno nás už dávnejšie pozoruje a teraz si nás počkal. Dajte si pozor. Buďte ostražitý.

- Hm... a prečo, prosím pekne?

- Upozorňujem vás, - povedalo dievča výstražne, - že sa vás pokúsia obliehať podvodníci.

Lord sa na ňu zhrozene zahľadel a nevládal ani odpovedať.

2

A potom sa už tragédia prihnala rýchlou expresu. O pol piatej Durien rozhodol, že sa utáboria olovrantovať. Chlapi pohadzovali výstroj a postavili rozgajdané stany.

Drožka zastala.

- Nechcel som doteraz nič hovoriť, herr gráf, - oslovil pán Strudl sira Yollanda, - ale dohodol som sa s tým ožratým pretspevákom s tú ryšavú bradu, - ukázal na Polchona, - že každá túra treba platyt ekstra.

- Nuž ale priateľ môj... ja, ja som dostatočne bohatý, aby ste mi mohli... nuž, úverovať?

- Déz könt a jéda zágn. Poznám takýto. A potom vléze do jeden hottöl a vyléze na ten druhý oáza...

Lord sa zamyslel. Tento človek ho nepozná. A vôbec, prečo by mal byť odkázaný na to, aby mu nejaký kočiš poskytoval úver? Vopchal ruku do vrecka, pozrel na taxameter, zaplatil a pridal ešte dva franky prepitné.

- Tankšén, - povedal kočiš a zdvihol cylinder. - Neráňte to brat jako uráška, ale ja sám som už vézol jeden pána z Ringu bis zum Severný Afrika a tam mi tén zdúchol s céchom... Tak nechcem väcej podvod, ty hovádo, ja ty dám... Prepáčte, ale ten kuõň mi nechce

stát... Možno je smadný... Hé... Diend! Ferfluchte Šimi... No voát, du Blédián! Voát!

Vôbec sa v tej ťažkej peleríne a cylindri nepotil. Jeho červená tvár hľadela na túto, podľa jeho mienky čudesne pozháňanú spoločnosť s nadutosťou panských lokajov; ani sa medzi nich nemiešal, lež posadil sa na stupienok koča a zložitým spôsobom si zapálil dlhú, tenkú cigaru. Z prostriedku cigary vytiahol slamku, tú zapálil, potom pri nej pridržal cigaru a rýchle, chriplavo zakašlal. Napokon si nasadil na oduševnelú, pokojnú tvár drôtený cviker, ktorý upevnil k hornému vrecku šnúrkou od topánok a čítal noviny.

Sirovi Yollandovi postavili stan a sem pozval miss Elsworthovú na čaj.

Táborisko bolo o chvíľu plné smetí, odpadkov, papierikov a plechových škatúl.

A práve tu sa stalo, že pivný poručík Fleur de Bac pocítil horúčku a vyhľadal vo voze s červeným krížom štábného lekára Jeremiáša Oblatha.

- Hej! Štábny lekárko! Dajú mi chinín. Tuším sa mi obnovuje malária.

Štábny lekár sa obzrel, chvíľku hľadel a potom začudovane odvetil:

- Hm... Chinín... teda nemáme... Azda ho nevybalili? Zavolajte sem toho tučného domovníka, čo všetko zariaduje.

I prišiel pán Wilkie.

- Prosím pekne... Nemáme chinín. Hoci, nazdávam sa, že vojaci ho musia ustavične užívať, ba dokonca aj vy. Bez chinínu môže byť v tropických podmienkach osudný čo i len jediný deň.

- Prečo to vravíte mne? - vybuchol pán Wilkie. - Ja som štábny lekár?

- Štábny lekár som ja, ale nákupy obstarávali, žiaľ, iní, - ohradzoval sa.

Fleur de Bac prípad zverejnil a mužstvo sa hlučne zhrčilo okolo dôstojníkov.

- Hej! - skríkol Durien energicky. - Vy ste mužstvo, máte teda mlčať!

- Ako si to predstavujete? - skríkol slobodník Izabella. - V Afrike bez chinínu! O týždeň sme všetci chorí...

Sir Yolland medzitým popíjal čaj v spoločnosti miss Elsworthovej.

- Nepočujete, sir, aký je vonku krik? Voľačo sa strhlo.
- Nevylučujem.
- Mali by sme sa prezvedieť, čo to je.
- Načo?

Miss Elsworthová neodpovedala, len vybehla von. Vrátila sa o niekoľko minút. Vyzerala veľmi rozčúlená.

- Sir Yolland! Niet chinínu! Mužstvo sa zlostí. Dúfam, že vám je jasné, čo na Sahare znamená, ak je pokope toľko ľudí bez chinínu.

Lord potriasol šálkou a vypil zvyšok čaju.

- Nuž, veď sa... mister Wilkie postará.
- V púšti sa nemá ako postarať. Domyslíte si, sir, aká je to katastrofa!

- Isteže je to neprijemné... - a vzdychol si. Dievča ho rozčúlene pozorovalo.

- Nechápem vaše správanie, sir.
- Chcel som vám práve oznámiť čosi podobné, - odvetil lord pomaly.

- Máte pravdu. Čo ma po tom! - a sadla si. A zaraz aj vyskočila.

- Musíte čosi podniknúť, ak chcete pokračovať v ceste.

- Pripúšťam... Iba nechápem, prečo sa unúvate... Pretože... hm...
- Nič ma do toho! Len to vyslovte. Len ma urážajte! - vykrikla takmer plačky a rozčúlene premeriavala stan hore-dolu.

Lord si ju začudovane obzeral.

Vošiel mister Wilkie v spoločnosti stotníka Durienu, za nimi maršal Podvinec a štábny lekár Oblath. Okamžite začali všetci odrazu rozprávať.

- Ja som to povedal... Prosím, to mal na starosti on... Nič ste nepovedali... Totižto, sir, dostal som do rúk zoznam. Na tom nemali byť vyznačené liečivá... Dajte mi dohovoriť...

Vôkol šiatra hučala celá rota.

- Mlčte! - skríkla miss Elsworthová ostro. - Teraz tu nejde o to, kto je vinný, ale čo treba urobiť.

- Správne konštatované, - vyslovil lord nevdojak. Do stanu vstúpili Fleur de Bac a vojak Kratochvíl.

- Nuž teda, prosím pekne, takto sa vojenčiť nedá, - ťažkal si Kratochvíl. - Dohodli sme sa, že sa vrátíme a že vy budete zodpo-

vedný, ak ochorieme, pretože vás zažalujeme, - a ukázal prstom na Olivera Yollanda.

Ten pozrel na vojakov a potom na svojich dôstojníkov.

- Disciplína nie je na žiadúcej úrovni...

- Čo sú to za móresy, - rozkričala sa miss Elsworthová. - Mužstvo predsa nesmie len tak, mne nič, tebe nič, vliezť do dôstojníckeho šiatra. Hanbite sa a zmiznite. My budeme rozhodovať o tom, čo sa stane. A komu sa nepáči, môže sa vrátiť!

Obaja vojaci hundrajúc odišli. Dôstojníci, sir Yolland, aj hlavný účtovník v zálohe pán Wilkie, hľadeli na ňu s obdivom.

- Blahoželám! - povedala miss Elsworthová Podvineczovi a Durienovi. - Velíte naozaj výborne. A teraz, prosím, zariad'te, aby voľakto zašiel vozom po chinín.

- Ak sa smiem spýtať, - obrátil sa maršal naduto k sirovi Yollandovi, - v akej funkcii tu rozhoduje miss Elsworthová?

- To je jedno, - zahováralo dievča rýchle. - Veľmi na tom záleží, odkiaľ sa vám núka pomocná ruka?

- Nuž ale vo vojenských veciach náleží slovo predsa len tým, a toto som nútený vysloviť, čo prežijú prevažnú časť života v kasárni...

- Ale, prosím vás, - hodila rukou miss Elsworthová. - Podľa môjho náhľadu dobrý nápad môže mať ktokoľvek, bez ohľadu na to, či býva v kasárni, v paláci... alebo hoci v cestovnom kufri.

Maršal sa práve hotovil preriecť niekoľko energických slov, no len čo začul výraz „kufor“, zabudol aj ústa zatvoriť a ani nemukol.

Potom zavrel aj ústa.

A napokon menej energicky, ale o to zdvorilejšie poznamenal:

- Napokon... o chinín sa treba naozaj postarať, a ja práve iba... Čiže, ako myslíte, miss Elsworthová... Môžeme poň poslať do Ain-Sefry.

Mister Wilkie pozoroval výjav ako dravec, čo vetrí pascu, len ešte nevie, kde je. Díval sa z jedného na druhého. Kufor! Liftboy spomínal maršala v kufri. Predsa to nebolo nahor, ale kufor. Ako však tomu rozumieť?

- Naozaj, najlepšie bude, ak vyberieme niekoľkých spoľahlivých chlapov, - uvažoval sir Yolland, ktorý, prirodzene, nič nezbadal.

- Neverím, že by sa taký našiel, - poznamenal Renoir, - ved' ani jedného nepoznáme a toľkú hotovosť...

- Tak teda pôjdem ja, - ozvala sa dievčina. - Mne teda naozaj môžete veriť.

Nik o nej nevedel, kto je. Áno, lord. Ale vyslovila to takým tónom, ani keby bola za expedíciu niekoľkokrát život nasadila.

- Nazdávam sa, že bude najlepšie, ak vás odprevadím, - ozval sa tíško.

Dohodli sa a vykročili pred stan.

Znepokojení vojaci zízali na nich hundravo a vyčkávavo, medzi nimi aj Jeremiáš Oblath, ktorý sa tešil, že smel medzičasom zimprovizovať krátku prednášku o významnejších druhoch smrteľných chorôb z nedostatku chinínu.

- Vojaci, - oslovil ich Durien stroho. - Dôstojníci sa jednomyseľne uzniesli, že náš veliteľ a jeho verenica zaraz odídu po chinín.

Veliteľ a „jeho verenica“ sa preľakane pozreli na seba. Miss Elsworthová očervenela a lord vyňal z oka monokel.

- Prepáčte, - povedal potom chriplavo. - Miss Elsworthová nie je moja verenica. Iba ju odprevadím k beduínom, ktorí znepokojujú jej príbuzných.

To však ľuďí veľmi zaujímalo.

- Sir, - ozval sa pivný poručík. - Mužstvo si želá, aby ste sa po chinín vrátili spolu s nami. Nazdávame sa, že po doterajších skúsenostiach ste sklamaný a zanecháte nás tu v takejto beznádejnej situácii.

- Nuž ale, prosím vás, - zľakol sa sir Yolland. - Azda si len nemyslíte, že ja... že vám utečiem?

- Sir, - zamiešal sa do vecí maršal. - Nie je to taká hlúposť, čo si mužstvo vymyslelo. Mohli by ste nedajbože zablúdiť a my, celá légia, zaviazneme tu bez príslušného kapitalistu.

- To je urážlivý predpoklad!

- Stalo sa to aj najväčším stratégom, - ospravedlňoval sa maršal. - Napoleon býval výborným vojvodcom, a predsa sa mu prihodilo, že časť jeho armády zablúdila pri Waterloo v hmle, akurát vtedy, keď bola núdza najväčšia.

- Tu však niet hmly.

- Ale najväčšia núdza je.

Bezradne postávali. A práve vtedy sa ozval klaksón, upozorňujúci pána Strudla, že ak už drožka parkuje uprostred cesty, nech as-

poň kočiš nesedí na stupienku, a keď už na tom stupienku sedí, nech nepredlžuje sám seba dlhoočiznou cigarou.

Blížil sa muž s autom, pohodlne, pomaly, akoby sa viezol na gondole.

3

Znenazdajky musel zabrzdíť, pretože miss Elsworthová s rozpaženými ramenami skočila pred auto. Muž v aute zdvihol tropickú prilbu.

- Pane! - oslovila ho deva milučko. - Vojsko sa prepravilo cez rieku a zásoby chinínu zvlhli. Nevrátili by ste sa so svojím autom do Ain-Sefry, aby ste priniesli v záujme svojich blížnych chinín?

Muž s autom na ňu zamyslene hľadel.

- Som Joliot Guliver, - odvetil napokon. Aj miss Elsworthová sa predstavila:

- Anette Lorienová...

Oliver Yolland, ktorý stál nablízku, zdvihol hlavu, akoby ho pichli do zadku ihlicou na pletenie.

- Azda príbuzná univerzitného profesora Petra Loriena? - spýtal sa cudzinec úctivo.

- Môj strýko! - odvetila dievčina pyšne. Vojaci netrpezlivo hučali a dupali.

- Prosím, - ozval sa muž v aute, - čo sa stalo s tou riekou? Spadol do nej chinín?

- Chinín je fuč. Smiem vás poprosiť, aby ste dali svoje auto k dispozícii armáde? Vidím síce, že máte veľa batožiny...

V zadnej časti auta ležalo veľa batožiny.

- To by mi nezabránilo, - odvetil cudzinec, - zásobiť vás chinínom z ďalekej Ain-Sefry, no pokladám to za zbytočné, lebo dvadsaťkilometrovým pohodlným pochodovým tempom dojdete do rána do obrovskej oázy Bungur. A Pasteurov ústav udržiava v každej africkej oáze veľké zásoby chinínu. Predpokladám, že pán stotník to bude vedieť azda lepšie ako ja.

Ukázal na Duriena.

Durien si upravil golier na blúze.

- V tejto časti Afriky som ešte neslúžil... Bol som pri Kongu... a... Lenže, naozaj, teraz mi zišlo na um, že tu je Gulzur.

- Bungur.
- Áno, áno! Prirodzene, Bungur.
- Srdečne vám ďakujeme, pane, - rozplývalo sa dievča.
- Veľmi rád... Smiem vám ešte niečím poslúžiť?
- Momentálne ničím.

Cudzinec dvihol korkovú prilbu, zaradil rýchlosť a fujazdil preč. Niekoľko sekúnd trvalo trápne ticho.

- Nevedeli ste, pán stotník, že na tejto trase leží oáza? - spýtal sa lord Yolland.

- Prepáčte, no slúžil som pri Kongu. A nebol by som vedel o tejto oáze vôbec, veď ju dôstojníci Renoir a Polchon, okrem nich poddôstojník Bayonne vôbec nespomenuli.

- Čo máme čo spomínať? - protestoval Polchon.

- Kto tu vidí mapu? A spamäti Saharu nepoznám. Pravdaže je tu oáza Tunguz, to vie každé dieťa.

- Bulfur, - ozval sa Bayonne. - Dlho som tam slúžil.

- Ja som slúžil, žiaľ, u sahariánov popri toku Nigeru, - poznal červenostrbatý s pohrdavým výrazom, pretože bol už načisto spitý.

- Napokon, nič sa nestalo, - upokojoval ich maršal žoviálne. - Nik nemôže poznať všetky oázy Sahary. Dôležité je, aby sme tam na svitaní boli, a preto teraz odporúčam, aby sme sa pohli.

Nálada bola však stiesnená. Všetci cítili, že tu čosi nie je v poriadku. Najmä pán Wilkie sa usiloval nevyjadrovať svoj názor, akoby takto odháňal od seba ďalšiu zodpovednosť.

Bayonne zavelil opäť odchod. A zasa pobehovali s Renoirom. „Podme, prosím... Koľkokrát mám veliť... Postavte sa do radu... Ideme, páni...“ Polchon komandoval pomerne úspešnejšie, pretože neposlušným sľuboval bitku.

Za pol hodiny sa akosi zoradili. Sir Yolland hľadel na výjav chmúrne. Nepredstavoval si to takto... Zorganizovať takú armádu asi nebude ľahké.

Tu, na začiatku cesty, ušlo sa im, aj keď nie naplno, skutočného púšťového tepla. Čutory sa vyprázdňovali každú štvrt'hodinu, chlapi sa ustavične tmolili vôkol nádrže s vodou na obrnenom voze, prekli-nali a plnili si čutory. Aj to sťažovalo napredovanie. „Diabol trapé-zy“ bol vzadu, pri vozatajstve a po niekoľkých kilometroch pošepkal slobodníkovi:

- Počúvaj, mama, mali by sme vliecť so sebou také menšie more. Títo tu vyslopú všetko.

Opäť porada. Napokon slobodník vyhlásil:

- Na poslednom úseku musia vystačiť všetci s dvoma čutorami vody. - Doposiaľ vypil každý najmenej šesť.

- Kto si to nezaželá, nech smáďi! Nemôžeme sa tmlieť furt okolo pancieraka!

Vznikol prenáramný huriavk.

- Tak potom nevláčte ľudí do púšte. Ako si to predstavujete? V takomto teple treba aj piť!

Práve prichádzal Toutain (ten, čo mal iba polovičku tváre) so svojou čutorou.

- A ja budem piť toľko, koľko sa mi zachce, - vyhlásil a nadložil čтору „Diablovi trapézy“. A keďže ten sa nehýbal dost svižko, zdrazil ho za krk. - Naplň, ty cestovinová papuľa, lebo ťa pozdravím! - zreval a obrovité svaly sa mu naduli.

Slobodník Isabella schmatla Toutaina za krk rýchlosťou vystrašenej matky a zachovalej polovičke jeho tváre strelila také zaucho, že Toutainova čtura odletela a on sám sa za ňou šmýkal vari desať metrov po bruchu.

Medzitým Yolland a dievča v drožke mlčali. Po dlhšej chvíli sa lord ozval:

- Máte aj také meno, čo by ste mohli používať dlhší čas bez rušivých momentov?

- Zbytočne. Tak či onak nemôžeme zostať dlhšie pospolu. A do rána si vyberte také, ktoré sa vám páči.

Zapadajúce slnko pripaľovalo päťdesiatimi stupňami. Nie je to slabé žieňa, ak toto vydrží, pomyslel si graf.

- Napokon, - pokračovala, - moje skutočné meno je Elsworthová, no nemohla som ho povedať tomu chlapovi v aute, keď ma stretol v spoločnosti stovky vojakov. Uznajte, sir. Preto som uviedla falošné meno.

Toto bolo doposiaľ prvé logické a prijateľné vysvetlenie, ktoré z úst dievčaťa počul.

- A vôbec, sir, postačí vám Anna. To je aspoň isté.

- Áno. Pri tom ste vydržali. Žiaľ, my Angličania, oslovujeme dámy krstným menom iba v najzdôvodnenejších prípadoch.

- Nie je dostatočným dôvodom, že ma celý svet pokladá za vašu verenicu?

- Celý svet?

- Ale, prosím vás! Len neprotestujte. Nikdy by som sa za vás nevydala, čiže o tom sa môžeme zhovárať iba teoreticky. A vôbec, na svitaní sa naše cesty rozídu. Počkám v Bungure na svoju batožinu, ale ak je to také dôležité, vedzte, že moje skutočné meno je miss Elsworthová. Anettu Lorienovú som vynašla tam, rovno na mieste, pretože som sa nechcela kompromitovať.

Zmrákalo sa. Pán Strudl si zložil z hlavy cylinder a utrel si čelo veľkou kockovanou vreckovkou.

- Himl, sakramanet noamó! Is déz ába á hicc... Hóóó... Haaa, ha, Diendl! Du Áás... Da Teifl sol di hóln!

Zo starej mrciny sa znoj len tak lial, lenže tieto mizerné paripy, čo vyzerajú ako kožou obtiahnuté kostry a súce sú iba na podošvy, vydržia často viacej ako najmocnejší žrebec. Ich hrdzavej konštrukcie sa už ani smrť nechytá. Často prežije niekoľko špinavých, slepých púšťových psov celý bojovný arabský kmeň, túlajúc sa krížomkrážom púšťou na chromých nohách a s večným kašľom.

- Nechápem, prečo nevelíte oddielu sám?

- Čože?

- Bojím sa o vás. Niet tu nijakej disciplíny a poriadku. Každý si robí, čo chce.

- Žiaľ, - prikývol živo. - Aj ja som to už zbadal. Lenže čo si počnem? Ak mi niekto tvrdí, že mu ukradli otca a stojí v ľahkom župane na okraji Sahary...

- Nejde o mňa, ale o vaše vojsko. Nebadáte, že dôstojníci sú bezmocní? Takto sa na Sahare dostanete iba do ťažkostí. V púšti sa pochoduje ťažko aj s disciplinovanými vojakmi.

- Ďakujem, že sa tak oduševnene o mňa zaujímate... Hoci neviem, čím som si to zaslúžil.

- Zachránili ste mi život! - zápalisto vykrikla dievča a lord sa preľaknuto stiahol do kúta drožky.

- Akože - prosím... - vyjachtal.

- Slnko by ma bolo zaživa upražilo a bola by som v púšti, kde môžu každú chvíľu človeka zožrať levy a tigre, sama.

- V Afrike nieto tigrov, prosím pekne.

- Ale zožrať zato môžu!

- Nuž teda zožrať...
 - Vidíte. Večne sa chcete škriepiť a jedným slovom dementujete druhé, - vybuchla žalostne.
 - Ja? - začudoval sa lord.
 - Počúvajte, sir Yolland, - pokračovala rýchle. - Ak nechytíte velenie silne do rúk, bude beda. Vaši dôstojníci, tak sa mi vidí, nepoznajú tunajší kraj a majú slabú ruku.
 - Nuž ak nemajú disciplinárne prostriedky...
 - Ale, prosím vás! Poznáte dobre Napoleona. Ten chlap vám dobyl mečom a chlebom pol sveta až po Čínu.
- Lord už neodvetil, iba si smutne čistil monokel.

DEVIATA KAPITOLA

1

Zapadlo slnko. Po štvorhodinovom tvrdom pochode maršal skríkol:

- Rién ne va plus!

Stiahli z vozov plachty, lenže prevrhli debnu, z ktorej vypadli revolvery, plynové masky a tenisové rakety.

- Dovoľte, - hlásil Renoir Yollandovi, - tenisové rakety by sme mohli zahodiť, pretože sú pomerne ťažké a nepredpokladám, že by sme ich mohli niekedy upotrebiť.

- Hm... ani pôvodne nemohli byť veľmi užitočné... Mister Wilkie, - obrátil sa k organizátorovi, čo tu nablízku postával. - Čomu mám pripísať športovú výstroj?

- Bolo treba... oné... niekoľko pôsobivých vecičiek, keby sme prípadne uskutočnili výmenný obchod s domorodcami.

- Prečo si želáte obchodovať s domorodcami?

- Poradil mi to istý skúsený africký cestovateľ.

- Dobre teda, - odvetil lord. - Som zvedavý, koľko dajú Nam-Namovia za jednu raketu... Tak teda, utáboríme sa, prosím... Oné, nazdávam sa, že štyri hodiny spánku postačia.

- To je pekné, - ozval sa vojak Kratochvíl, čo sedel opodiaľ a písal román. - Celý deň sa túlať a štyri hodiny spať?

Sir Yolland si zastal pred neho a upravil si monokel.

- Vy... vy sa skutočne nazdávate, že mi môžete protirečiť? Vy trasorítka! Ak sa vám niečo nepáči, môžete sa vrátiť. Alebo skúste ešte protirečiť.

- Prosím, ja...

- Buď sa podvoľíte rozkazom alebo sa oné... practe! Berte na vedomie, že ten, čo sa nebude správať slušne, môže ísť! Najal som si vojakov a nie pajácov.

A s tým sa aj vzdialil. Zaujímavé, no nik sa neozval. Ba ani len nehundrali. Iba Fleur de Bac oslovil Kratochvíla:

- Pán kolega, vám furt huba chodí. Raz na ňu položím svoju nežnú dľaň...

Kratochvíl ani nemukol, pretože pivný poručík nadvihol pred pol hodinou zadok naloženého voza a takto ho držal zo desať minút, kým narýchlo opravili osku. Čo má takémuto povedať? A ešte k tomu vojak, čo je nositeľom kultúry!

Čo píše román!

- Bravo! - zajasalo dievča. - Takto sa má správať skutočný gentleman. Len revte ďalej, sir...

2

Večer však nastala vážnejšia chvíľa. Horná, ľadovo studená vrstva vzduchu sa bleskurýchle vystriedala s teplým ovzduším, ktoré sa po západe slnka rýchle stiahlo. Tenká vrstva svetlého piesku púšte vyžiarila absorbovanú horúčavu za niekoľko minút a teplomer ukazoval najsamprv štrnásť stupňov, potom už iba deväť a večer o desiatej sa ustálil na nule.

Nastala treskúca zima. Gróf si uvaril čaj v stane, ktorý stál vedľa stanu nevolanej návštevníčky.

Znovu sa strhol ukrutný virvar. Do stanu vošiel bledý Durien. Za ním sa tmolil maršal, Bayonne, Renoir a kaprál Cavelotti, respektíve King Roswang.

- Sir, - jachtal Durien, - toto je fatálne.

Zvonku zaznieval surový vresk. Bol to vážny hluk, pripomínajúci vzburu a výstrahu. Dievča zbledlo.

- Čo sa stalo?

- Zabudli azda zaobstarať večeru? - spýtal sa gróf posmešne.

- Horšie, - vykrikol Bayonne. - Nemáme prikrývky. Mužstvo musí povinne používať holiace náčinie a vreckovky, ale niet ani jedinej prikrývky.

- Zavolajte mi pána Wilkieho, - postavil sa gróf.

- Už sme ho hľadali aj my, - zasyčal maršal. - Mister Wilkie sa vyparil.

Ešte na začiatku škandálu zašiel mister Wilkie k pánu Strudlovi a vyzvedal sa, za koľko by vzal na noc pasažiera, kým drožka bude

stát. Drožkár odvetil, že sa s ním nesmie dojednať, lebo podľa predpisov viedenskej polície má prísne zakázané zjednávať furmanku bez skrútenia taxametra a keď drožka s pasažierom stojí, je to to isté, ako keby ho viezol k Burgu.

Mister Wilkie akceptoval úradnú taxu, schoval sa pod roztvorenú strechu, zazíval, zhasol lampu a neskoršie, keď už pán Strudl na zemi zaspal, zabaliac sa do vlastných prikrývok, Wilkie stiahol z Diendly pokrovec a prikryl sa ním. Preto ho nenašli. Kto by aj tušil, že spí v desaťkilometrovej priemernej rýchlosti za hodinu, v súlade so sadzbou číslo dve, za štyridsaťpäť halierov?

- Prosím, - oslovil lord dôstojníkov, - nazdávam sa, že ste túto vec organizovali veľmi povrchno... Expedíciu treba organizovať veľmi zodpovedne.

Od zimy im už cvakali zuby. Biednu tymianovú trávu prikryla námraza.

- Zaoštarávanie prikrývok nepatrilo medzi moje povinnosti, sir, - bránil sa maršal.

- Ja som sa zasa zaoberal iba vojenskou výzbrojou, - prehlásil Durien tvrdo. - Pokrovce sem nepatria.

Všetko popripisovali Wilkiemu, využijúc jeho neprítomnosť.

Lord vykročil zo šiatra. Mužstvo ho obkolesilo so zlovestným hundraním. Toto už nie sú žarty. V noci v púšti, sto ľudí, bez prikrývok.

- Darebáctvo... Neľudskosť... Hanbite sa... - poletúvali hrozivé výkriky.

- Prosím vás, vypočujte ma... Takto sa nedá.

- Nebudeme počúvať, - skríkol ktorýsi slobodník. - Máme tu vojaka, ktorý už kašle, - a ukázal na Duke of Roswanga rukou, chvejúcou sa materskou starostlivosťou. - Lotrovina!

Dôstojníci zbledli. Toutain sa rozháňal železným drúkom a ešte aj poručík Polchon sa pridala na stranu mužstva a hrozivo sa zaháňal vojvodovým mečom z operety Sybilla.

Lord stál medzi svojimi dôstojníkmi chladne, akoby čakal na autobus. Sňal si monokel a utrel si ho. Potom sa ozval trošku zachrípnutým hlasom:

- Takto sa nemôžeme radit'.

Skočil pred neho Polchon.

- Čo sa tu máte čo radiť? Ja vám všetko poviem... Chceli zarobiť. Kúpovali tenisové rakety, gumené rukavice a zatváracie špendlíky.

Prepukol všeobecný rev. Dôstojníci stáli bledí. Sir Yolland vytiahol revolver a povedal bradatému:

- Opakujte, čo ste povedali.

Polchon naozaj nepatril medzi zbabelcov, no napriek lordovmu tichému, takmer šeptavému hlasu, nezopakoval nič.

- Ja som iba tvrdil...

- Povedali ste niečo o dôstojníkoch.

- Dôstojníci, - zavrčal poručík s hlbokým opovrnutím. - Dôstojníci, ako aj ja...

Väčšiu urážku už nemohol vysloviť.

Situácia sa stávala čoraz hrozivejšou.

V Afrike sa teplota pohybuje medzi mínus dvadsať až plus štyridsať stupňami a náladovosť ľudí takisto. Niekoľkí sa už začali tmoľiť okolo obrneného auta, v ktorom tušili alkohol.

Zrazu sa z miesta, kde horel osamotený oheň, ozval do nepokojného vrenia striebřistý hlas:

- Haló! Chlapci! Chcete čaj?

3

V kotli nad ohňom vrela voda a pri ohni stála Anna (teraz už bolo isté iba jej krstné meno), v jednej ruke obrovská plechová škatuľa, plná lordovho jemného čaju. Proti chladu si obliekla raglán sira Yollanda z ľavej srsti, čím sa stala mimoriadne pôvabnou.

V napätých situáciách odzbrojí vyhrotené nálady prekvapivá, neočakávaná a veselá epizóda. Pokojný, veselý hlas, dievča, usmievajúc sa v žiari ohňa a myšlienka na čaj pôsobili upokojúco.

Nasýpala do kotla množstvo suchého, zeleného lístia a na to vliala fľašu rumu. V treskúcej púšťovej noci vinula sa o chvíľu z kotla nádherná vôňa. Vojaci ho obkolesili najsamprv nepriateľsky, ale ako sa tmoľili, drgľujúc sa od zimy, začali sa duše roztápať a všetci sa dobre zarehotali, keď Toutaina, ktorý sa priveľmi pchal dopredu, sotila do prs, takže kormidelník sa prekoprcol ponad plachtu, čo bola za jeho chrbtom. No a čaj im pomaly zohrial telá i duše.

- Doneste šálky! Poďme, chlapci!

A rad radom nalievala. Medzitým sa posmievala.

- Čaj nahradí prikrývku, a tomu, čo je rozmazaný a je mu zima, požičiam vlastnú, pretože žena, čo za čosi stojí, vydrží jednu noc aj vtedy, keď je chladno.

Keď odkladala čaj, zočila na batožinovom voze hudobné nástroje, čo donedávna patrili orchestru Keep Smiling. Tak sa stalo, že o chvíľu sedela pri ohni, spievala černošské uspávanky a hrala pritom na banjo.

Vojaci ju počúvali s rozžiarenými očami. Ešte aj pán Strudl, ktorý sa cítil aristokratom v porovnaní s väčšinou tejto spoločnosti a sedel v nafúkanej osamelosti na stupienku drožky, nuž ešte aj pán Strudl si založil cviker, aby lepšie videl a utrúc si červené čelo, uznanlivo zahundral:

- So a hóldes Frauncima... Déz iz gemütlich.

Pieseň sa im náramne zapáčila a neskôr sa pripojili k zboru vzbúrencov aj plukovní trubač s pistonom a jeho priateľ s harmonikou. Iba sir Yolland pozoroval scénu z diaľky so zachmúrenou tvárou.

DESIATA KAPITOLA

1

Rota sa pohla na svitaní, premrznutá do kostí, so skrehnutými údmi. Dievča sa posadilo vedľa lorda, drožka sa pustila za vojakmi a dievča sa stuhlo v kúte, kde takmer zmizlo pod kabátmi. Slnko sa pomaly dvíhalo a zobúdzajúce sa lúče zahrli ligotavo na miliardách kvapiek vôkol.

Sir Yolland jej začal prísne vyčítať. Ani nebezpečenstvo vzbury nepokladá za dostatočnú príčinu, aby sa anglická lady takto zachovala. Sadnúť si medzi vojakov a spievať! Varit' im čaj a sácať tých, čo sa tlačia! Prosím vás! Kto to kedy videl!

- Musíte si priznať, že ste... oné... nemožne... Hoci ma do toho nič, ale cestujete v mojej spoločnosti, a tak sa nazdávam, že právom...

Prerušil prednášku, lebo miss Anne zaspala.

Medzitým velitelia, pochodujúci na čele, sa rozčúlene radili. Zjavil sa totiž pán Wilkie, ktorého čelní funkcionári zasypali rozhorčenými výčitkami.

- Zaobstaral som všetko, čo bolo treba. Nie som vojak, - bránil sa energicky.

- Výstroj spisoval pán stotník Durien! - zlostil sa maršal.

- Dovoľte! Nebudem znášať zodpovednosť za nákup prikrývok. Nato stačí rotmajster.

- Veru, nato stačí rotmajster, - prikývol aj pán Wilkie a o čomsi tuho uvažoval.

- Ja sa zaoberám iba stratégiou! - hneval sa maršal.

- A ja zasa velením!

- Rotmajstra by sme však skutočne potrebovali, - vyhlásil mr. Wilkie. - Vy ste vynikajúci stratégovia a jedineční organizátori, lenže tu by sme potrebovali človeka, ktorý by čomusi aj skutočne rozumel.

Pozreli sa začudovane na tučniaka.

- Tak je to, páni moji, - ukončil meditáciu. - Zatiaľ nebudeme tieto otázky bantovať. Je možné, že ani nebudeme musieť hrať s otvorenými kartami. Je to záujem nás všetkých, lenže ak sa ešte raz čosi prihodí, budeme sa musieť aspoň my úprimne pohovárať. Chápete? Lebo potom už prestanú žarty.

A opustil ich, nedočkajúc na odpovede. Medzitým vyšlo slnko a nastúpila horúčava. Dievča sa zobudilo, zložilo kabát a obrátilo sa na lorda.

- Pred chvíľou ste tuším čosi povedali a zdá sa mi, že som vám neodvetila.

- Áno, najsamprv ste si pred odpoveďou trošku pospali, milá... milá... Hm... Mali by sme zostať pri niektorom vašom mene.

- Už som vám povedala, že sa volám Elsworthová.

- Áno? Dobre teda... Sme v núdzovom položení, musíme to akceptovať, iba toľko som vám povedal, že...

- Že nie ste spokojný s mojím správaním. Nuž nehnevajte sa, lenže toto ma nezaujíma. Vy sa správate ešte čudnejšie.

- Prosím?

- Tak, ako som povedala. Pokiaľ viem, sir, ste potomkom Yollandovcov, ktorí patrili medzi prvých koloniálnych dobyvateľov; gróf Róbert Yolland vyhnal Španielov na čele vlastnej námornej floty z niekoľkých stredoamerických ostrovov, kde bol istý čas aj miestokráľom. Tento pán viedol svoje voje na galére a nie na fiakri; tento pán by nesúhlasil s tým, aby mu komandovali údajní dôstojníci a on schválil všetky ich somariny.

Lord vytreštil oči. Ako môže vedieť táto ženská o histórii jeho rodu? Zasiahla ho náhodou na veľmi citlivom mieste. Sir Yolland si vážil svojich predkov-dobyvateľov až priveľmi, pretože to boli ľudia, čo velili vojom a zakladali domíniá. Trošku možno cítil, že aj on sa narodil pre čosi podobné a v terajšom podnikaní si hľadali ventil mnohé zabudnuté mocenské chůtky v jeho podvedomí.

- Doteraz, - odvetil dievčine hrdo, - nevyvinula sa situácia tak, aby som musel prevziať velenie. Prikrývky a chinín, to ma nezaujíma.

- To je prinajmenšom smiešny názor, - odvetilo dievča nervóznym, pohrdavým tónom, ktorý vháňal lordovi od zlosti do hlavy všetku krv. - Výstroj je pri vojsku dôležitou zložkou.

Hodnú chvíľu mlčali, pretože lord jej chcel povedať úprimne, aké kusé sú drobné, protirečivé údaje, ktoré doposiaľ uviedla o svojej rodine ona.

- A kam sa poberiete z oázy Bungur? - spýtal sa napokon miss Elsworthovej.

- To naozaj nie je vaša starosť, sir. Starajte sa radšej o to, čo sa stane bezo mňa s vašimi vojakmi. Doposiaľ, ak ste si ta nevšimli, som ich viedla ja.

Gróf preglgol. Nemožno poprieť, že toto dievča vari dva razy veľmi úspešne zasiahla.

- Ale, veď sa akosi pretlčieme aj sami, - preriekol napokon a čistil si monokel. - Prirodzene, veľmi rád vám pomôžem, kedykoľvek si to budete želať.

- Ďakujem, moja batožina bude už v Bungure a potom nebudem odkázaná na vás. Najmem si karavánu...

Potom zmĺkli. Pred nimi, v obrovskom mračne prachu, zhrčení do neporiadnej kopy, kráčali ľudia i zvieratá, vozy, obrnené auto. Nepredstaviteľný hluk pripomínal ustupujúce zbité voje...

V diaľke sa zjavili prvé stromy oázy Bungur.

2

Oáza bola vlastne iba maličké, zafúľané miestečko. Niekoľko paliem, dve-tri kozy a s týmito žilo tu vari dvadsať no najviac tridsať zväčša starých Tuaregov uprostred pieskového mora Sahary, v dusnej, drobnej oáze, plnej múch a hmyzu.

Nadporučík Renoir tasil šabl'u a po vojensky skríkol:

- Haló! Zastavme sa! Velil som zastaviť! No, čo bude?... Hej, nelezte na mňa s tým vozom!

Začínali zastavovať. Áno, iba začínali, lebo nezastali naraz. Najprv tomu predchádzal zdĺhavý manéver; vpredu niekoľkí počuli výkriky a zarazili sa, ostatní zasa nič nepočuli a vrážali do tých, čo kráčali pred nimi a posplietali sa; napokon sa kolóna premenila na prepletenec vrieskajúcich a bijúcich sa chlapov.

Konečne zastali.

Maršal priharcoval na koni k drožke a požiadal lorda, aby vstúpil do oázy na čele svojich vojsk.

Pán Strudl sa teda s Diendlou dostal na čelo, trubač nasadil skutočne úbivý pochod; kto by v takejto oáze vedel, že ide o štvorylku z opery Maškarný ples? Vpochodovali do oázy.

Vítal ich prastarý zhrbený Arab s dlhou, sivou bradou. V úctivej vzdialenosti sledovalo ho všetko obyvateľstvo oázy; niekoľko kôz, viacero psov a tri nahé decká.

Starec sa blížil k dôstojníkovi s mnohými úklonami. Sir Yolland až teraz prvý raz pocítil, čo znamená moc. Ani sám nevedel, prečo mu očervenela tvár a odkiaľ sa berie príjemný pocit, s ktorým počúva z drožky nezrozumiteľné handrkovanie starého Araba.

Možno aj jeho prapradeda takto vítali na čele vojakov domorodí obyvatelia Strednej Ameriky.

Obyvatelia oáz nevelmi milovali rovnošaty. Naraz len prídu, vyberajú dane, odvedú ľudí pracovať alebo vyrúbu stromy a vybudujú pevnosť...

Gróf hodil obecnému starcovi niekoľko frankov a drožka sa pohla. Chatrče z blata, doráňaná, dokmášaná budova pošty, chajda ani maštal' prezývaná hostincom, ktorá každý druhý mesiac zásobí tranzitujúceho cestovateľa na dlhší čas hmyzom. Kto by sa tadiaľto aj potuloval? Jarmočníci, čo sa hotujú do Maroka, sem-tam nejaký vojenský kuriér alebo podomový obchodník, čo putuje od jedného kmeňa k druhému a niekedy aj poľovníci, zháňajúci levy a prinášajúci blahobyť a prepratné.

Hej, ale dnes svitol preveliký deň, obrovský cudzinecký ruch! Pred hĺnenou reštauráciou stojí už aj športová renaultka. Opäť dostihli muža s autom!

Vojaci si ledabolo postavili stany, líhali si, varili, utrýznené kone ani nevypriahli, čiže utáborili sa nevidaným spôsobom.

- Pardon, - oslovil pán Strudl lorda, keď zastavil taxameter. - Ešte som nedostal ten peňáze.

Sir Yolland siahol do vrecka a bez slova zaplatil. Kočíš zdvihol klobúk a vošiel v päťach svojho cestujúceho do výčapu.

Bol tam napokon iba jediný stôl s príslušnou lavicou, ináč sa dalo sedieť iba na rohožkách na dlážke. Muž s autom práve čosi čítal. Vstal a zdvorile sa uklonil. Aj teraz mal na sebe modrý overal a na zápästí sa mu ligotali zlaté hodinky.

- Sir, - ozvalo sa dievča, - predstavujem vám nášho poradcu, čo nám tak dobre poradil s chinínom, mistra Gulivera. Všetkým sa tak voláte?

- Joliot Guliver, k službám.

- Teší ma, - vrátil poklonu lord. - A ďakujem za radu... Ale kde si tu treba sadnúť?

- Veru, musíte zničiť moju spoločnosť; grandhotely v oázach nie sú zariadené na veľkomestskú prevádzku.

Posadali si na dlhú lavicu. Pán Strudl sa postavil opodiaľ, k oknu, bič oprel o stenu a na podobložnicu položil akýsi balíček v namastenom papieri. Pýtal si k tomu pol litra červeného. A tam si tíško zajedal.

Pán Guliver nebol dotieravej povahy, zahĺbil sa do svojej knihy a ostatných nevyrušoval. O chvíľu prišiel aj maršal v sprievode Renoira a Duriena, ktorí sa tak isto zoznámili s mládencom v belasom overale. Dlhochizná lavica sa zaplnila od jedného konca po druhý ako v nejakej železničnej čakárni. Hostinský mohol poslúžiť iba červeným vínom. Nik sa tu neopovážal ani inšie objednávať. Jedlo im priniesol zvonku vojak.

Vo dverách sa zjavil mister Wilkie.

- Prepáčte, chinínu je dosť, poštár ho drží v nejakej Jame a zaraz ho naložia, ale prikrývky a iné potrebné veci nemožno vôbec dostať.

Zavládla chmúrna nálada.

- Ako to, - poznamenal lord a pripálil si cigaru, - tadiaľto predsa len tu i tam precestujú nejakí ľudia a nezdá sa mi, že by nemali takéto jednoduché spotrebné články.

- Nič nemajú...

- Prikrývky musíme mať! - vyhlásila deva rozhodne. Dôstojníci hľadeli nešťastne pred seba.

- Nazdávam sa, - uvažoval nadporučík Renoir, - že predsa len budeme musieť počkať na kohosi, to zájde do Ain-Sefry.

Teraz sa odohrala zaujímavá scéna. Dievča sa obrátilo k mistrovi Guliverovi.

- Nemohli by ste nám nejako poradiť?

Mládenec odložil knihu.

- Veď je to celkom jednoduché. Poverte ma, aby som kúpil prikrývky, povedzte, koľko potrebujete a o päť minút ich máte.

- Zaujímavé, - zamyslel sa lord. - Boli by sme vám veľmi po-
vd'ачní, keby ste nám zaobstarali stopäťdesiat prikrývkov, hoci neve-
rím...

Mládenec sa usmial a vyšiel von. Zdravé, veľké, biele zuby sa
mu zaligotali. Dievča hľadelo za ním so zvrasteným obočím.

- On prikrývky zoženie, - tvrdila presvedčene.

- Podľa čoho tak usudzujete? - spýtal sa lord.

- Neviem, ale toto je chlap, čo to dokáže.

Lord si už pomaličky privykal, že miss Elsworthová (?) je z ča-
su na čas záhadná, náladová a veľmi ľudová.

Teraz však prorokovala správne. Pán Guliver sa vrátil o päť mi-
nút.

- Už vám prikrývky nakladajú, - oznámil im.

- Nie sú síce prvotriednej kvality. Tovar pre pastierov. Mali ich
na sklade iba stoštyri, pretože tu sa málo vyrábajú. Predávajú vlastne
celoročnú produkciu.

Hľadel naňho ako na divotvorcu.

- Je to... tajomstvo? - spýtal sa lord so silným úsmevom, lebo
nenávidel akékoľvek vyzvedanie. - Ak to nie je tajomstvo, mohli by
ste nám prezradiť, ako ste sa k nim dostali?

- Pýtal som prikrývky a oni mi ich dali.

- A nám prečo nedali?

- Vojaci veľmi často platia erárnymi poukážkami, ktoré sú síce
plnohodnotné, lenže treba s nimi zájsť na najbližšie veliteľstvo prá-
poru. Domorodci to neradi robia a keď zbadajú rovnošatu, odvetia na
všetko, nemajú. Ja som vytiahol peniaze a keďže som civil, zo srdca
radi mi predali celú zásobu, ba podľa ich mienky ma poslal sám Al-
lah, lebo som im týmto veľkorysým nákupom zabezpečil blahobyť.

Dôstojníci dlho a horlivo skláňali hlavy nad taniere. Mister
Wilkie sa vyparil a lord sa zahľadel na svoju cigaru.

- Pri Kongu nie sú domorodci takíto, mister Durien? - spýtalo sa
dievča trochu zádrapčivo.

Kým sa však stotník zmohol na odpoveď, vošiel do hostinca
maličký, bosý chlapec.

- Mamzel Anette Lorienová tu má už niekoľko dní list, - ohlásil
sa a odovzdal ho.

- To som ja, - prevzala dievčina obálku a keď zbadala lordovu zdesenú a vyplašenú tvár, nervózne doložila: - Už som vám vravela, sir, že je to moje skutočné meno. Elsworth je iba prijaté.

Lord sklopil oči a silne sa začervenal.

Dievča začalo čítať list. Vonku v mĺkvej tíšine oázy zaburácal spev vojakov. Za lacný groš kúpili niekoľko sudov arabskej pálenky a teraz sa ich zmocnila veľmi bujará nálada.

- Máme tu, prosím, ešte jeden list. Pre nejakú pani profesorku.

- Nazdávam sa, že medzi nami nie je, - odvetil lord.

- Aj ja som vravel, ale spýtať sa musíme. Taký je predpis.

Kým chlapec vyšiel, mladý Guliver za ním zvolal:

- Ako sa volá tá profesorka?

Arab slabikoval písmená:

- Prof. Olivia Holland...

Ale teraz mu už vzali obálku, na ktorej stálo troška ťažko čitateľným rukopisom tajomníka Pidgina: „Lord Oliver Yolland...”

- Tento oný... list... je adresovaný mne, - prihlásil sa lord.

- Vy ste pani profesorka? Profesorka Olivia?

Nik mu neodvetil; hundravo sa poobzeral a odišiel, v dobrej viere, že teraz bude zle, pretože vydal list akejsi dámy cudziemu človeku. Sir Yolland, držiak v rukách list, zrazu len pocítil, že tento neznesiteľný spoločenský život, toto večné spolužitie s takýmito... onými... všednými ľuďmi ho veľmi zaťažuje.

Potom otvoril list, ktorý charakterizoval Pidginovu minulosť na mestskom magistráte:

„Sir!

Burza bola aj po Vašom odchode aj naďalej úfanlivá. Na druhý deň ma v hoteli vyhľadal istý pán, ktorého ráčite už dávno nepoznať: istý vítač menom Livingstone. Surovým spôsobom mi oznámil, že sa proti Vám chystá podlá pasca a navštívil ma jedine preto, aby vyhlásil, že s tým nemá nič spoločné, že on sa so zbojníkmi nespoločuje. Vyzval ma, aby som Vám oznámil: Bude bojovať všetkými prostriedkami, aby Vaše prednostné právo poprel a Vaše podnikanie znemožnil, ale nemá nič spoločné s prípadnými prehmatmi banditov. Ďalej navrhuje mier, pokiaľ sa Vy, sir, vzdáte takých pozemkov, ktoré znemožňujú prístup k jeho naftovým náleziskám. Potom sa vzdialil. (Bez pozdravu.) Hoci viem, sir, že menovaného návštevníka ne-

poznáte, horeuvedené Vám z úradnej povinnosti oznamujem. Detektívna agentúra, ktorá pozoruje lorda Harlingtona, oznamuje v hlásení, že lord Harlington sa dal do kontaktu s istým Sokolovom, ktorý Je medzinárodným dobrodruhom. Harlington aj so Sokolovom zmizli z Maroka bez stopy, je pravdepodobné, že sa odobrali do Sudánu po Vašich stopách. Phipps mi oznámil, že koňa Hyacintu môže jazdiť v Epsome iba Johnson, pretože jockey Kirlow je chorý. Najdôležitejšie: polícia vystriha, že podľa výpovede istého zaisteného zlodeja, je bandita Biskra na Vašej stope.

V prílohe predkladám popis menovaného (prílohy sub A a B. vo forme zatykača ako aj novinových článkov). Forsterove časopisy napísali, že sa pokúsíte o dobrodružné podnikanie a že budú mať možnosť o tom informoval svojich čitateľov. Podľa našich informácií odcestoval s Harlingtonom, ktorý je veľkým milovníkom reklamy, aj Forster. Očakávajúc príkazy vašej milosti, končím svoje riadky a znamenám sa

v hlbokjej úcte
Arthur Pidgin
súkromný tajomník.“

2. prílohy: A.) a B.)
doporučene

Lord ožil.

- Toho chlapca mi pošlite. Treba telegram, oné...

Všetci si boli načistom, že v liste musela byť mimoriadne významná správa, pretože flegmatického lorda neznepokojila do takejto miery ani vzburá.

Načarbal na kus papiera niekoľko slov a odovzdal ho aj s mincou chlapcovi.

- Súrne!

Poštár odbehol.

- Čo bolo v liste? - spýtalo sa dievča tónom, požehnaným jej prirodzenou bezočivosťou, a keď zočila grófov pohoršený výraz, rýchle doložila: - Dobre, no... Len si podržte svoje tajomstvá, ja sa o ne vonkoncom nezaujímam.

Sir Yolland si zhlboka vzdychol a odišiel. Čo si počne? Táto ženská sa tu s ním zhovára, ani keby mu bola partnerkou pri čajoch o piatej.

Vojaci sa v dôsledku pálenky pobili. Renoir pobehúval medzi nimi načisto vyjašený.

- Ale, páni vojaci, prosím vás... Nuž ale ...

Maršal chcel zjednať poriadok svojim dôstojným vystúpením s vytasenou šablňou, ale ktosi ho sotil do prs, na čo začal kašľať a Durien zreval ako byvol:

- Ihneď prestať, lebo neviem, čo sa tu stane!

Pri takejto bitke to naozaj nemohol ani tušiť. Chrčanie, treskot zaúch, preklínanie, ligot útočných nožov.

Jeremiáš Oblath si blažene pripravil chirurgické nástroje na bielu plachtu z voskovaného plátna. Po takejto bitke sa vari len pritrafi menšia operácia...

Aj šéflekár sa smrteľne ožral.

Sir Yolland vyšiel na chvíľku pred stan. Potom sa zasa vrátil. Sedel na skladacej záhradnej stoličke vo vážnych myšlienkach. V mysli sa mu začali rodiť a usadzovať zlovestné predtuchy... Nerátal s tým, že vojsku stačia iba rovnošaty a bajonety. Treba aj disciplínu.

Čo bude ďalej? Trápili ho neradostné predstavy. Má si azda zúfať? Ustúpiť hneď na začiatku cesty? Hľadel na zem, poťahoval z cigary a v tieni šiatra sa mu zamaril prapradedo so železnými rukavicami a obrovskými fúziskami, ktorý hľadieval naňho zo steny modrého salónu. Yolland Dobyvateľ! Tento drsný chlap vymlátil Portugalcov zo severovýchodných brehov Afriky a vymenoval seba samého za miestokráľa jeho anglického veličenstva... Lenže nezačínal na burze.

Záver na šiatry sa zavlnil a vošlo dievča. Stálo a zdalo sa, že je preľaknuté.

- Počúvajte, sir! Ešte ani teraz nevidíte, že velitelia sú bezmocní?

- A čo... keby som aj videl?

- Prečo nezjednáte poriadok? Takto sa nedostanete k svojmu cieľu!

Lord pokrčil plecóm.

- Vybavili ste si už oneskorenú batožinu? - spýtal sa neskoršie.

- Čože?... Nestarajte sa teraz o moju batožinu, ale choďte medzi nich a urobte poriadok.

Tichučko pokrútil hlavou.

- Nie.

Zvonku doliehal strašidelný hluk. Zahrmel výstrel. To Durien vystrelil do vzduchu, ale ani si ho nevšimli. Rotmajster Bayonne šiel naprávať hlavy, no rozbili mu nos. Poriadok nastal až vtedy, keď ktorýsi vojak strelil Diablovi trapézy zaucho, pretože slobodník Izabella sa medzi nich vrhla ako tigrica a zjavil sa aj King Roswang, ktorý vliekol v ruke polovičku voza, čo si narýchlo odlomil.

O dve minúty bolo po bitke. Kto vládol, zutekal, a kto nebol dostatočne vrtký, toho slobodník vedený zázračným materským pudom jednoducho sknokautoval a King Roswang po boku svojej manželky rúcal polovičkou voza celé rady.

Sir Yolland vykročil zo stanu. Zvyšky bitky lokalizoval maršal, Durien a ostatní predstavení. Niekoľkí sa ešte nahlas hádali, no tých utíšili.

- Prosím, - prehovoril lord chladným, pokojným, no dobre počuteľným hlasom. - Pri najbližšom porušení poriadku zrazím dvojdenný plat celému útvaru.

- Hohó! - ozval sa Toutain.

- Ako, prosím? - obrátil sa k nemu lord ešte chladnejšie. - Ak tu má niekto inakšie názory, môže okamžite odísť. Tu rozkazujem ja. Odo dneška zabráňte bitkám a postarajte sa, aby sa takéto veci neopakovali; nemám vo zvyku meniť svoje rozhodnutia.

A vrátil sa do stanu. Darmo, no zdá sa, že si ho pre akúsi príčinu vážili. Nik sa neozval proti a Fleur de Bac navrhol, aby najmocnejší vojaci na čele so slobodníkom založili poľné žandárstvo, ktoré by zmlátilo všetkých, čo sa mu nezapáčia. Nie je predsa blázon, aby stratil pre akýchsi bitkárov dvojdňový plat, a napokon, podľa jeho náhľadu, je tento pochabý Angličan v práve, pretože takto sa v púšti nemôžeme správať.

Založili poľné žandárstvo. Nezaújatý pozorovateľ by mohol tvrdiť, že aj títo ľudia prešli premenou, ktorá sa už kedysi dávno v histórii vyskytla: núdza i skúsenosť donútili praveké divoké hordy, aby sa pomaličky premenili na voje.

Veliteľom žandárstva sa stal Polchon; červenobradý bol totiž jediným veliteľom, ktorý sa nepokúšal pôsobiť na rozum bitkárov iba pekným slovom, lež zasiahol aj niekoľkými vydarenými zauchami.

Jeremiáš Oblath sedel za svojimi nástrojmi a vyčkával. Ale nik neprichádzal. Prešiel popri ňom iba Kratochvíl, čo si pridržoval vreckovku na krvavenej hlave. Šatka presiakla krvou.

- Hej! Vojačik! Pod'ťe sem, prehladnem vás!
- Čože? Ale, dajte pokoj s takými volovinami.
- Počúvajte, chlape! A čo keď potrebujete operáciu? Nechcete, aby som vám pomohol?
- Čoby nie. Mohli by ste mi dať zahryznúť močky.

3

Keď sa sir Yolland vrátil do stanu, hľadel naňho z prítmnia pár horúčkovo žiariacich očí.

- Áno! Takýto musíte byť... Sir! Ste veľký človek.
 - Ja... - odvetil a hodil rukou, no pochvala mu tato padla dobre.
- Ktosi zaklopal.

To môže byť iba pán Wilkie, pretože zaklopať pred vstupom do stanu vedel iba on. Mohol si zabezpečiť aj jedinečný patent pod názvom „Vynález, ktorý pri táborení v púšti umožňuje nenapraviteľné dobre vychovaným ľuďom uplatniť zvyky zdvorilého spoločenského styku“. Tučnučký organizátor si totiž zhotovil drevenú latku, na ktorú zavesil na drôte olovenú guľku, a keď tým potriasol, olovo udierajúce o drevo vyvolalo dokonalú ilúziu, že ktosi pred stanom klope.

- Sir, - ozval sa mister Wilkie, keď vkročil. - Zamestnal som nového chlapa a žiadam o dodatočné schválenie.
- Koho a v akej funkcii?
- Mistra Gulivera ako odborného púšťového poradcu.
- Okamžite zrušiť! - zvolalo dievča rýchle. - Je to nebezpečný chlap.

- S dovoľením, - uklonil sa organizátor zdvorile, - lenže ja som ho nezamestnal ako misionára a krotká, nevtieravá povaha nebola podmienkou.

- Keby ste dovolili, aby som sa vyjadril aj ja, - nadhodil lord, čo sa doposiaľ zaoberal iba varičom, - nazdávam sa, že by bolo vhodné, keby pán Wilkie zdôvodnil svoje konanie podrobnejšie.

- Sir, - začal tučniak. - Po niekoľkých úkazoch som dospel k presvedčeniu, že našu expedíciu sprevádzajú niektoré, ako by som nazval... nedbanlivosti. A práve pri odstraňovaní následkov týchto nedbanlivostí preukázal mister Guliver toľko vynachádzavosti, že som sa nazdal, že ho môžeme aj v budúcnosti vhodne využiť.

- Čože? - vykrikla hystericky Anette (Elsworthová? Lorienová?). - Azda on zorganizoval čajový večierok, aby potlačil vzburu? On zastavil prvé auto, čo sa naďabilo, keď nám chýbal chinín? Jeho nasleduje vojsko s oduševnenou láskou alebo mňa?

- Prosím vás, miss... miss... Pekne prosím, nijako nepodceňujem vaše zásluhy a uznávam, že ste na čele nášho vojska nenahraditeľná, lenže tento pán je praktický.

- Pokladali ste za praktického maršala aj ostatných veliteľov, pokladali ste za praktické aj sedemsto párov gumových rukavíc, štyridsaťpäť tenisových rakiet, sedemdesiat tuctov zatváracích špendlíkov a tisíc kusov patentných rybích kostí pod kravatu...

Pán Wilkie zbledol a urazený do hĺbky duše zreval:

- Prisahám, že o rybích kostiach som nevedel. Gumové rukavice akceptujem, tenisové rakety som toleroval, aj o ihliciach som sa dozvedel, no berte na vedomie, miss Elsworthová...

Lord medzitým mlčky popíjal čaj.

- Pošlite mi toho chlapa, - požiadal tíško. - Pozhovám sa s ním.

- Azda ho len nechcete zamestnať? - spýtalo sa dievča rýchle a oči jej zlovestne zablýskali. - Berte na vedomie, že ak to urobíte, nedem s vami ďalej ani krok.

- Hm... Ved' pôvodne to vyzeralo tak... že iba potiaľto... Po vaše veci.

- Lenže moje veci ste ráčili nechať v kufri vo vraku môjho auta. To ste teda pekne urobili. Drožka by to bola uniesla... Teraz by ste ma nedbali nechať v tomto všivavom lúpežníckom brlohu v župane.

- Prosím pekne... Nazdávam sa, že keď moje vojsko odtiaľto odtiahne... bude to veľmi bezpečné a tiché miestečko.

- A dáma iba v ľahkom župane? Všetko jedno. Konajte tak, ako konávajú v takýchto prípadoch gentlemani.

Naozaj sa to takto nedá, nechať ju tu len tak, v ľahkom oblečení, bez ničoho.

- A kam... ste disponovali svoje veci?

- V dnešnom liste mi otec píše, že ich dal odniesť z garáže a poslal ich za mnou do Idelesu. Zariadil, aby kufor zhodilo lietadlo púšťovej rýchlotovarovskej služby padákom.

- Váš ctený otec sa medzitým vyslobodil z beduínskeho otroctva a vrátil sa domov. Lenže kam sa potom zberáte vy?

Mihalnice sa jej zachveli, no bez váhania odvetila:

- Vari som vám nepovedala, že mama sa vydala ešte raz?

- A ktorého pána otca väznia tie hordy v púšti?

- Vlastného. Otčim je Elsworth, vlastný otec je Lorien. Lorien ma pred pätnástimi rokmi adoptoval.

- Adoptoval vás váš vlastný otec?

- Nie! Veď som už vravela, že Lorien mi je otčim! Božemôj, ako len ťažko chápete! Adoptoval ma Elsworth a teraz je v zajatí a otec mi písal, aby som ho vyslobodila, batožina je na ceste.

Lord si unavene pohladil čelo, začínalo mu hučať v hlave. Vonku zahrkotal patentný klopkáčik a vošiel veselý bielozubý majiteľ auta s pánom Wilkiem. Dievča sa na nich pozeralo očami, ktoré nevedli nič dobré.

- Sadnite si, - ponúkol ich lord a dievča sa rýchle uvelebilo do jediného voľného kresielka.

- Ďakujem, - odvetil Guliver. - Dúfam, že si budeme rozumieť aj takto.

- Ak dovoľíte, pane, otázku: aké je vaše zamestnanie?

- Som akademický maliar. Maľujem púšťové scenérie.

- Počúvam, že by ste nám ochotne pomohli.

- Veľmi rád. Dobrodružstvo ma vábi a ani bohatý nie som. Rád by som si zarobil slušný obnos.

- Chudobný človek? Zaujímavé, - zatiahla Anette a nervózne dupkala nohou. - Vaše auto svedčí o niečom inom.

- Nie som až natoľko chudobný. Najmä teraz nie. Vystavoval som v Paríži, z výťažku výstavy som si kúpil auto a ešte mi zostalo toľko, aby som maľoval v púšti.

Pokojne hľadel do blýskavých očí dievčaťa.

- Pokiaľ môžem posúdiť, - pokračoval lord, - vyznáte sa vo vojenských záležitostiach.

- Slúžil som u spáhijcov, som dôstojníkom v zálohe.

- A voláte sa naozaj Guliver? - vyzvedalo neústupčivá dievča. - Na vašej tobolke som totiž videla monogram J. D.

- Dar akademického maliara Jula Daumiera.

- Ozaj? - spýtala sa posmešne a ťahavo. - Zaujímavé. Nazdávala som sa, že používate falošné meno a upozorňujem vás, sir, že sa treba mať na pozore pred takými, čo užívajú falošné mená. Nemajte mi za zlé, no čo na srdci, to na jazyku.

Majiteľ auta sa usmial.

- Prosím. Som veľkým ctiteľom vašej úprimnosti... miss Lorie-nová.

- Azda by sme mohli skúsiť, - uvažoval lord. - Poznám prípady, keď napriek používaniu falošných mien poskytol ktosi veľmi účinné služby. Z môjho hľadiska tvorí falošné meno slušnú referenciu.

- Tak ja teda nejdem ďalej s vaším vojskom! - skríklo dievča a vyskočilo. - Božemôj! Keby som tu tak mala svoje veci, nemusela by som s vami zostať už ani sekundu.

- Nemali ste náhodou na diaľnici nehodu s takým červeným malým autom? - vyzvedal sa Guliver.

- Ale hej. A môj kufor zanechali rytierski záchrancovia na mieste nehody.

- Naozaj zriedkavé šťastie, - usmial sa majiteľ renaulta so zdvo-rilým oduševnením. - Šiel som práve okolo a pomyslel som si, že ak vypátram stopu nešťastného vodiča, poskytnem mu dobrú službu. Váš kufor som vzal so sebou. Na zadnom sedadle môjho auta máte všetky svoje veci.

4

To bol knockaut.

Dievča si uvedomilo až teraz, akého nebezpečného protivníka jej osud nadelil. Klame precízne ako stroj, udiera presne a vie aj tra-fiť, keď sa mu postaví zoči-voči.

- Ďakujem! - odsekla stručne a obrátila sa k sirovi Yollandovi. - Sir, ďalej s vami nejdem. Upozorňujem vás však, že hlavný komplic zbojníka Biskru, istý panský zlodej menom Sokolov je vám na stope. Je to v liste, čo som dnes dostala a nech mi je pánboh svedkom, že teraz neklamem. - Vytiahla list a čítala: „Sokolov je meter osemde-siat vysoký, nápadne biely zdravý chrup, vlasy čierne, husté, predl-žené obočie, pri poslednom stíhaní viedol športové vozidlo značky

renault a rád sa vydáva za záložného spáhijského dôstojníka.“ Porúčam sa.

Bum!

Knokautovaná vrátila úder a vyradila jedinou ranou protivníka, ktorý sa už cítil víťazom.

Vztýčila hrdo hlavičku a vypochoďovala zo stanu.

Lord sa úkosom pozrel na muža s renaultkou. Bol asi meter osemdesiat vysoký, čiernovlasý, obočie husté, predĺžené, zuby nápadne zdravé a pred chvíľou sa zmienil, že je spáhijským dôstojníkom.

- Mister Guliver, - ozval sa sir Yolland tíško. - Obávam sa, že v tejto chvíli nemôžem reflektovať na vaše služby. Rozhodol som sa, že svoj útvár povediem sám.

Muž s autom prisvedčil, usmial sa a takisto sa vzdialil. Zvečeriť lo sa. Niekoľko biednych stromov oázy sotva stačilo osviežiť vzduch, v ktorom rozvoniavali kozy a iné domáce zvieratá.

Guliver zašiel rovno na poštový úrad. Našiel tam poštmajstra, otca bosonohého doručovateľa. Vyspával na polmetrovom balíku novín. Zobudil ho.

- Chcete si zarobiť dvadsať frankov?

Arab hodil rukou.

- Ide o telegram profesorky Olívie Hollandovej? Práve tu bola nejaká dáma a vzala si druhopis. Dala mi tridsať frankov. Desať frankov osobitne za to, aby som vám povedal, keď prídete: v telegrame niet zaujímavých vecí a že vás dáva pekne pozdravovať.

Mládenec šmaril zlostne o zem cigaretu.

Telegram znel takto:

„Ak je Kirlow chorý, Hyacinta v Epsome nepobeží. Johnson je zlý jockey.

Lord Yolland.“

JEDENÁSTA KAPITOLA

1

Ráno pri odchode poľné žandárstvo už fungovalo. Preto sa prípravy skončili rýchlejšie a slušnejšie. Sir Yolland vyznačil trasy na mape. Cesta vedie ešte nejaký čas púšťou, ale pred najbližšou oázou sa končí. Na okraji mapy je však poznámka, že trasa je ešte v dĺžke dvetisíc kilometrov vyznačená stĺpmi, stačí teda držať sa iba stĺpov.

Pán Strudl zapriahol koňa a keď lord vyšiel zo stanu, už ho čakal v štyridsaťpäťstupňovej horúčave, s cylindrom na hlave, ktorý zaraz aj nadvihol.

- Môžem vašu milost njekam zavést?

Vždy sa takto spytoval a keď sir Yolland prisvedčil, skrútil taxameter.

Muž s autom práve raňajkoval na prahu hostinca. Pozdravil dobyvateľa.

A dievča je kde? Vlastne... načo ju hľadá? Akiste tu zastane. Mal by sa tešiť, že sa jej zbavil.

- Tá milostslečna nejde? - obrátil sa pán Strudl na kozlíku.

- Nie, - odvetil lord. - Cestovala iba potiaľto.

- Wirklich škoda, - povedal fiakrista s prívetivou dobromyseľnosťou, pretože voči lordovi Yollandovi necítil pohrdanie. - Bola to milý persona... Hóóó... Viééé... Diendl! Du verfluchter Narr!

Bláznivé stvorenie, čo len tak letí do púšte. Isté je, že veľa klame a jej úmysly nie sú práve najčistejšie. Treba však priznať, že keď išlo do tuhého, pomáhala z celej duše. No nebola by pri prvej príležitosti potiahla červenú aktovku s výsledkami výskumu, mapami, overujúcimi údajmi? To sa nevie. Skôr áno, ako nie. A je možné aj to, že aj ten meter osemdesiat vysoký majiteľ auta, ktorý o sebe tvrdil, že je dôstojníkom v zálohe, pasie po červenej aktovke. Všetko jedno. Dáme si pozor.

- Môžeme, mister Strudl.

- To neráste tak hovorit. Lén rácte povedat Herr Josef Strudl. Alebo jako mi hovorili v Hietzingu, lebo ja som odtál: „Der Strudl Pépi“. Takto mi hovorili ten mnoho défčatko, ket ma ešte rady videli... Hóóó, du Zau... Pardon, to som povedal tému kuoň... Géme, Diendl!

Trubač Houben spustil Aidu a pohli sa.

Mister Wilkie najal pod Goghurovým velením aj osem arabských mládencov za pohoničov mulíc. Goghur bol ozbrojený syn púšte a nosil aj krivú šabl'u, ktorou podistým z času na čas vyplácal svoje početné manželky.

Vážny úsek pochodu sa začal vlastne až teraz. Pod nohami už nemali diaľnicu a horúčava sa jednostaj stupňovala.

Úmerne so sťažovaním pochodu lámala sa aj disciplína. Napokon viacerí pohádzali pušky na vozy, blúzy si prehodili cez plecيا a kráčali v neporiadnych skupinkách.

Neabsolvovali ešte ani polovicu vyznačenej trasy a mužstvo sa domáhalo odpočinku. Nahlas reptali. Hádali sa s dôstojníkmi. Napokon maršal prikázal zastaviť.

Lord si pokojne pofajčieval cigaru a nepovedal ani slovo. Ako by mu teraz dievča chýbalo. Nemal nikoho, s kým by sa pozhovárал. Privykol si na bláznivú, neúctívú, podozrivú osôbku. Ech, azda mu len naozaj nechýba?

Nie. Lepšie je takto.

Cez deň, kým táborili, zdržiaval sa v drožke. Malo to hneď dve výhody. Natiahnutá strieška jednak poskytovala tieň, a potom nebol nútený stýkať sa s dôstojníkmi. Nedá sa povedať, že by si bol vlastné vojsko bohvieako obľúbil. Vysedúvali v košeliach, vykrikovali, vydádzali neplechty. Nie, to nie sú vojaci. To je čvarga, ktorú navliekli do rovnošiat. Toto vojsko by nikdy nebolo schopné vyhnať Portugalcov odnikiaľ. Nanajvýš ak z krčmy.

Druhý aristokrat, pán Strudl, vysedával na stúpačke drožky a jedol. Sem-tam si podriemal, oprúc sa o blatník, no s vojakmi sa nestýkal. Po dobrom obede mu sir Yolland podal cigaru, načo kočič povedal svoje „Tankšén“, labužnícky odrezal špičku, zapálil si a so sklopenými viečkami vypúšťal nosnými dierkami dym. Nezhovárali sa, no výborne si rozumeli; prvotriedny pán a prvotriedny služobník.

Za nimi zahučal klaksón. Renaultka sa mihla popri nich pozorne, aby nenarazila do stĺpov. Čudné auto sa o chvíľu stratilo za pies-

kovými dunami a v ňom aj pán Guliver, ktorý je údajne totožný s banditom Sokolovom.

- Čo poviete na týchto... vojakov... milý Strudl? - spýtal sa gróf kočiša, čo sedel na stúpačke.

Viedenčan odpľul z perí tabakové smietka, utrel si čelo a povedal iba toľko:

- Déz ganze Gsindl gehört nach Stánhof.

V Steinhofe, blízko Viedne, je totiž štátny blázinec.

2

O deň neskoršie sa dostali po rázcestie.

Stĺpy sa tu rozdvojovali a ďalej už viedli oba rady odlišnými smermi. Jeden sem, druhý ta. Uhol rázcestia nebol však natoľko výrazný, aby voľným okom odhadli, ktorý je juhovýchodný smer; trasy sa rozdvojovali vo veľmi ostrom uhle.

V lordovom stane si zastali nad mapu: maršal, stotník Durien, nadporučík Renoir, poručík Polchon a, pravdaže, pán Wilkie.

Sir Yolland počúval ich poradu, no nemiešal sa do ničoho. Sedel v poľnom kresle a pohrával sa s tenkou paličkou, z času na čas si potiahol z cigary, upravil monokel, no navidomoči ho celá záležitosť nezaujímala.

- Poďme, páni moji! - zvolal Durien oduševnene. - Určime si trasu!

- Nech sa páči, - posmeľoval ho maršal. - Nerád by som vám zasahoval do kompetencie.

- Oj, prepáčte, - odvetil Durien zdvorile, - právo konečného rozhodnutia prináleží vám, pretože si vás všetci nesmierne vážime. Tu rozkazujete vy.

- Veľmi správne, - prisvedčil maršal a po vojensky prikázal Renoirovi: - Pán nadporučík! Určite pochodovú os!

- Nuž teda, - odvetil Renoir a oblizol si pery. - Podľa mojej mienky je smer našej cesty k Sudánu vyslovene juhovýchodný. Nemyslíte? - obrátil sa k Polchonovi.

- Vo všetkom sa podvoľujem rozkazom svojich predstavených, - odvetil neveriteľne ponížene červenobradatý poručík, ktorý sa postaral o to, aby vôňa močky, pálenky a cibule ani na chvíľu neprestala osviežovať vzduch v stane.

- Ale, prosím vás, načo toľko komplimentov? - bránil sa maršal dobrosrdečne. - Sme dôstojníci a rozdiel v hodnotiach nie je mimo služby dôležitý. Len do toho, detičky, nehanbite sa, určite si pekne trasu, akoby som tu ani nebol...

- Tak teda, - ozval sa Durien s povzdychom. - Teraz sme zhruba tu, - a d'obol prstom do mapy. - Nie?

- Ale hej, - upokojil ho Renoir. - Ak to tvrdíte vy, bude to v každom prípade správne.

- A podľa vášho názoru, - obrátil sa Durien k Renoirovi, - treba teraz pokračovať týmto alebo tamtým smerom?

- Prepáčte, - zaprotestoval nadporučík, - ešte som nič nepovedal. Ja iba dávam pozor a čakám na rozkazy, ja si tu nedovoľujem určovať pochodovú os.

Hľadeli na mapu ako bezradní lekári na umierajúceho pacienta.

- Predsa len si myslím, - ozval sa Polchon, - že najlepšie bude, ak sa aj naďalej podvolím múdрым príkazom pána maršala.

- Je smiešne, - dôstojne protestoval maršal Podvinecz, - aby sa najvyšší veliteľ zaoberal každou maličkosťou. Vari len budete schopní určiť pochodovú os aj bezo mňa?

- Svätá pravda. Počúvajte, čo keby sme si hodili mincu, - nadhodil Polchon. - Ak bude hlava, ideme sem, ak bude písmo ideme ta.

- Ani to nie je zlé - poznamenal Renoir skromnučko a pozrel sa na Durienu.

- Nechcem rušiť vojenskú rozpravu, - zamiešal sa sir Yolland, - no možno by sa juhovýchodný smer ľahšie určil za pomoci kompasu, ktorý je na takúto úlohu ako stvorený. Nemyslíte?

- Tak je, - prisvedčil maršal a usmial sa ako človek, čo až doposiaľ márne očakával správnu odpoveď, ktorú on síce už dávno pozná, iba je zvedavý, či na to príde aj niekto iný. - Vidíte, páni moji, treba iba porozmýšľať, ako to správne urobil sir Yolland. Pán stotník, ráčte vytiahnuť kompas a určiť presný smer!

Stotník sa načialhol k nádhernej blúze so zlatými epoletami a pomaly, nechotne vytiahol z vrečka... oblátkový rez. Hľadel naň prísne, trochu prestrašene a potom vložil cestovinu späť do vrečka blúzy.

- Kompas? - ozval sa napokon. - Obávam sa, že som ho niekam odložil. Pán nadporučík mi zatiaľ láskavo požičia svoj.

- Prepáčte, - poponáhľal sa Renoir, - ja kompas nemám. V mojom výstroji sa takýto predmet nenachádza.

- To je nádherné! - rozhorčoval sa maršal. - Dôstojníci bez kompasu! Aj tohto som sa musel dožiť!

Lord sa pátravo pozrel bokom, no pán Wilkie iba sklopil oči a hrýzol si pery.

- Vidím, - adresoval Polchon opovržlivo Durienovi a Renoirovi, - že medzi nami je iba jediný poriadny chlap, duša nášho vojska: pán maršal. Budeme nútení v hanbe požiadať pána maršala, aby nám požičal vlastný kompas.

Trápna pauza.

Maršal sa nafúkol a ohmatal si vyznamenania. Napokon stroho odvrkol:

- Maršali nie sú na to, aby strážili kompasy. Nemôžem predsa myslieť na všetko.

- Hoci, - rozmýšľal lord polohlasne, - patentné upínače kravát nám nepomôžu. Neukazujú smer.

Rozhostilo sa náramné ticho. Lord iba odrazu vstal, vrazil si do oka monokel a pomaly opustil štáb, poťahujúc si z cigary. Bola tichá noc. Väčšina vojakov spala, rozhovor sa ozýval iba tu i tam a na stúpačke drožky sedel pán Strudl, ktorý si čosi čítal.

Z diaľky sa blížila ťava a na nej postava v burnuse. Klusala práve popri drožke, keď ta podišiel lord. Nočný jazdec sedel na ťave so sklonenou hlavou, zahalený v záhadnom bielom plášti domorodcov.

- Vidíte, - oslovil lord svojho kočiša, - Týchto obdivujem. Ne-potrebuju kompasy ani mapy. Premávajú po púšti, ako my po uliciach veľkomesta.

- A nemusí platyt ten pokuta, ket nesprávne predbjehá, - odvetil pán Strudl.

- Čo si asi myslí taký chlap, keď klusá nocou v púšti sám, - uvažoval lord nahlas.

Beduín sa obrátil v sedle a odvetil:

- Asi toľko, sir, že jestvujú aj nevystojní spolucestujúci.

Pán Strudl vstal a prevrapený pchal bič ustavične kamsi vedľa. Aj lord sa zarazil.

Beduín na ťave je predsa Anne, Anette, miss Morgensternová, Elsworthová, Lorienová...

Muž s autom a dáma s mnohými menami! Obchádzajú jeho vojsko. Naoko ani jeden nechce pochodovať vedno s nim, zato sa však z času na čas pod nejakou zámienkou zjavia.

Nočná jazdkyňa čosi vykrikla, ľava sa spustila na kolená a ona zoskočila zo sedla.

- Nezamýšľala som sa tu utáboriť, aby som sa vám vyhla, ale ak ste ma oslovili, môžem si chvíľu oddýchnuť.

- Rozkážete šálku čaju, - navrhol lord.

- Ďakujem. Od vás nič, sir. Dali ste mi dostatočne najavo, že som vám na obtiaž.

- Naozaj sa mylíte. Chcel som si iba objasniť niekoľko hmlisťých okolností.

- Viem, teraz ma znova obviníte, že nehovorím pravdu. To je vaša fixná idea, sir, a nehnevajte sa pre tento výrok. Som natoľko priama a otvorená, že si ani napochytre nevymyslím vhodne porovnanie. Nevieam klamať, verte mi.

- To je teda isté, - prisvedčil lord, - práve preto nie je správne, že sa toho stále dopúšťate. Veľmi by som ľutoval, keby ste sa hnevali.

- Ale, prosím vás, nemusíte sa ospravedlňovať, - hodila rukou.

Chcel ju ubezpečiť, že mu to ani na um nezíde, no dievča si začalo písať. Nevychovaná!

- Ako pokračujete? - spýtala sa potom ľahostajne.

- Ďakujem. Pomaly, ale isto.

- Isté je, že pomaly, - opravila ho.

- Armáda nikdy nič nenaháňa. Dôležité je, aby postupovala rovnomerne a stále.

- Teda takto. A ste si načistom, že vaša situácia je bezútešná, bezvýchodisková, životunebezpečná, smiešna a neúčelná?

Sir Yolland si chvíľku smutne čistil monokel.

- Ale ináč je vyhovujúca? - spýtal sa napokon.

- Nežartujte, sir. Prišla som za vami preto, lebo ste v nebezpečenstve.

- Hm... A čo také strašné mi hrozí?

- Stojíte v tomto okamihu takrečeno uprostred najstrašnejšej púšte sveta, v spoločnosti fúry podozrivých indivíduí. A niet medzi

vašími ľuďmi ani jediného chlapa, čo by mal vôbec potuchy o tom, čo je púšť, pochod, kadiaľ treba ísť...

- Prosím vás, to všetko sú koloniálni dôstojníci.

- Prosím vás! - skríkla a zalomila rukami. - Ešte ani teraz nevidíte, že jediný chlap, čo je v tejto spoločnosti aspoň trošku vojakom, ste iba vy?

- Máme predsa maršala, stotníka...

- Nikdy ste nepomysleli, že sa do vašej blízkosti mohli votrieť aj podvodníci?

Lord v rozpakoch zažmurkal.

- Pravdu povediac, aj sa mi to trošku zamarilo, - priznal napokon a ani nezbadal, že nevdojak popíja čaj, čo mu ona nalieva. - Prečo ste to nepovedali zavčasu, keď sme sa ešte mohli celkom jednoducho vrátiť?

- Čože? - spýtala sa rýchle tónom ľuď, čo sa chystajú klamať a neželajú si počuť otázku ešte raz, hodia do rozhovoru slovíčko iba preto, aby získali čas, aby si narýchlo čosi vymysleli.

- Prečo ste sa neozvali skôr?

- Akože skôr?... Jaj, či tak? A prečo som sa mala ozvať? Z nepochopiteľných príčin ste sa voči mne správali, akoby ste neverili môjmu slovu. A teraz vás upozorňujem: vráťte sa nazad do Ain-Sefry a najmite si vodcu, pretože...

- Ďakujem pekne, miss Elsworthová... Lorienová. Nie je vylúčené, že máte pravdu a že zahynieme. Lenže Oliver Yolland so svojím vojskom, aj keby sa regrutovalo zo samých podvodníkov, nikdy neustúpi.

- Vonkoncom vám neprekáža, že sa vo vašom prostredí pohybujú podvodníci?

- Za posledné hodiny sa nazdávam, že často je ťažko znášať neprítomnosť istého podvodníka.

Prišiel k nim mister Wilkie.

- Sir, vaši dôstojníci nevedia rozhodnúť, ktorým smerom sa majú pobrať.

- Všetko jedno, milý Wilkie, iba jedno si pamätajte: vždy vpred!

Anne, Anette hľadela na lorda s čudným prekvapením, zdĺhavo a skúmavo, akoby bola očakávala niečo iné, akoby tohto chlapa pokladala za niekoho iného ako doposiaľ.

Keď sa útvar opäť pozbieral na pochod, vojaci začudovane zízali, že v drožke po lordovom boku sedí beduín a práve si farbí pery.

4

K oáze nedospeli ani do rána; bolo už nad slnko jasné, že sa mali dať iným smerom. Lenže aj tu sú zapichnuté v piesku mnohé stĺpy; musia kamsi viesť. A oáza, aj keby bola ďalej, tu niekde by mala byť.

Nebola.

Nastalo poludnie. Saharské poludnie, keď sa teplota nemeria v chládku, lebo čosi podobné sa tam jednoducho nevyskytuje.

- Počúvajte, - oslovila slobodník Izabella čalúnnika Kratochvíla s okuliarami (čo píše román). - Mne sa to celé akosi nepozdáva.

- Velitelia niečo zatajujú.

- Nevedia veliť.

- To taja celkom zbytočne, vieme to aj tak. V mojom románe sa vyskytuje chlap, ktorý sa hlási za pilota, hoci je šoférom a iba z vtáčej perspektívy konštatuje, aký je rozdiel medzi stíhačkou a mestským taxíkom.

Izabella si nadhodila trhnutím pušku na pleci trošku vyššie a jej vážna, výrazná tvár hľadela starostlivo na pochodujúceho syna.

- Počúvajte, Kratochvíl, všade dookola je púšť a so mnou sa v takejto horúčave nedá žartovať. Musíme vedieť, kam ideme.

- Z toho vám chladnejšie nebude.

- Ale fakt je, - mienil Toutain, - že celá táto expedícia je podozrivá, hmlistá a je v nej čosi, čo nevyzerá poctivé. Verte mi, mám mimoriadne vyvinutý zmysel pre to, čo je nepoctivé.

- Môžete tárať, koľko chcete! - zvraskla Izabella. - Všetci sme hlupáci, ak dovolíme, aby nás ktosi vláčil za nos po Sahare. Musíme vedieť, kam ideme! Napokon matka... - zháčila sa, a potom rýchlo doložila: - Napokon matka príroda ma obdarovala hmotárskou dušou a nevláčim sa v tejto horúčave z presvedčenia, lež za peniaze. Mám právo vedieť, kam ma ženú.

- Ale, detičky, - utešoval Ich Jordán, ktorý bol vlastne basista, ale ovládal aj harmoniku. - Veď kráčame popri stĺpoch a to značí, že tadeto vedie cesta; niekam sa azda dostaneme.

- Ale kedy! - zreval slobodník. - V takejto horúčave treba aj piť a zo stĺpov vodu nevyčaríme!

Poriadok teraz už celkom zanikol. Mister Wilkie ležal v bezvedomí v sanitnom voze, na vrcholku mnohých vyradených. Štábny lekár Oblath mu prikladal na srdce vlhkú handru, chcel mu ešte pomasírovať sluchy riedeným čpavkom, ale nevládal sa dobyť do lekárníčky; bola zahádzaná kuframi a zbraňami. Plášte i blúzy podkladali na vozy a ustavične popíjali vodu...

Vyčerpaný maršal zosadol z koňa. Renoir a Durien postávali pri ňom a bezradne zívali. Polchon, ako smutný červenobradatý buldog, chmúrne hrýzol fajku riedkymi žltými zubami.

Domorodý vodca Goghur podišiel k lordovi, ktorý práve vyplácal drožkára a pomáhal zostúpiť Anne.

- Pane, - vravel, - musím s tebou prehovoriť.

- Hovorte, milý domorodec, - vyzval ho lord, ktorý nikdy nepozmenil štýl a správanie, či sa už zhováral so sekretárom burzy alebo s arabským domorodcom.

- Pane. Sme v tieni smrti. Všetky karavánne cesty z oázy Bilman musia do dvadsiatich štyroch hodín natrafiť na ďalšiu oázu.

- A kam potom vedú stĺpy? - spýtal sa lord.

- Tieto stĺpy, pane, - odvetil Arab, - znamenajú veľmi často cestu, vedúcu rovne k smrti. Nájdu sa, pane, zločinní ľudia, čo povytáhujú stĺpy zo správneho smeru a nastrkajú ich celkom inde. Celé dni sa vo vzdialenosti niekoľkých míľ náhlia pred karavánou, kým sa im neminie voda, potraviny, sila, a napokon svoje obete olúpia.

Správa vyzerala vierohodne. Lord si mlčky vyberal z puzdra cigaru.

- Pošlite mi sem toho vysokého, kostnatého poddôstojníka, čo má takú tmavú tvár, - požiadal Goghura. Potom sa obrátil k dievčine:

- Nechcete šálku čaju?

Anne, Anette sa zasa naňho zahľadela, akoby ho videla po prvý raz.

- Nemyslím, že je teraz vhodná chvíľa starať sa o čaj... Počuli ste preda, v akom smrteľnom nebezpečenstve sa nachádzame. Čo chcete podniknúť?

- Ale... čosi len vymyslíme.

V ďalekých temnotách rozkrojil nočnú oblohu reflektor, potom opäť zmizol medzi pieskovými kopcami.

Pred nimi ide auto.

Dostavil sa kostnatý poddôstojník tmavej tváre: slobodník Izabella.

- Oné... prosím vás. Často som si vás všimal. Ste rozumný, energický chlap. Ako sa voláte?

- Cavelotti, - uviedla falošné meno missis Roswangová, matka Diabla trapézy.

- Áno? Talian? Nuž teda, počúvajte, slobodník, vidí sa mi, že sme trochu poblúdili.

- Vedel som!

- Áno? Ste všímavý chlap. Mýliť sa je ľudské... No bolo by preda len dobre, keby sa vodou trochu šetrilo. A tu rátam s vaším porozumením.

- Ja tú vodu nemárnim, - odvetila vzdorne.

- Viem. Práve preto som si dal zavolať vás. Ja tu totiž... oné... pozorujem ľudí. Vy, mister poddôstojník, vyzeráte energický, rozumný, verný vojak. Chápete ma? Doteraz to išlo akosi aj bez poriadku, ale odteraz treba dávať pozor... Sme v zlej situácii... Dôverujem vám... Môžete ísť.

Sir Yolland netušil, že sa zhovára so ženou. No aj keby bol poznal tajomstvo missis Roswangovej, nebol by. mohol postupovať prefikanejšie. Slobodník Izabella od tohto okamihu neváhala vybrať sa kvôli svojmu veliteľovi hoci aj na dno pekla.

Skupina vojakov sa práve hašterila. Zlostne preklínali veliteľov a strkali zúfaleho rotmajstra Bayonna hore-dolu.

- Povedzte rozumné slovo, - reval Toutain. - Požiadajte veliteľov, aby nám naliali čistej vody!

- Nemožno ľudí len tak odvliecť na Saharu! - rozháňal sa rušňovodič Wolfram päťami a ostatní súhlasne vrčali. - Velitelia sú podvodníci!

- Ten, čo sa hrá na oficiera, nech má aspoň akú-takú predstavu o púšti, - hrmel inokedy nevravný King Roswang.

- Drž hubu! - ozval sa rozhodný hlas a King Roswang v okamihu stíchol.

To sa ozvala slobodník Izabella, novopríchodzí článok venca, čo obkolesoval Bayonna.

- Dost'! - zrúkla energicky a tresla sa po hrudi. - Ak je tu nejaká chyba, zavinilo ju skôr mužstvo. Správate sa ako čvarga. Zneužívate dobrotu pána lorda.

Neočakávaná zmena im vyrazila dych.

- Chceme vedieť, kam nás vedú! - ozval sa Fleur de Bac.

Radšej mal mlčať.

- Chcete to vedieť? - zavrešťala slobodníčka. - Tak to teda zistíte podľa hviezd, veď ste legionár! Aj váš priateľ, ktorému odrazili, žiaľ, iba polovicu papule. Keď ste takí slávni legionári, povedzte nám, kde sme. Podme, no! Nech sa páči! Kto sa postaví na čelo kolóny?

Zmlkli. Iba Duke of Roswang, Diabol trapézy, poznamenal:

- Ale svinstvo to je...

- Hubu drž, sopľoš, lebo ti jednu struhnem, - odvetil slobodník prekvapivým slovným obratom a bojovne sa rozhlíadol vôkol seba.

- Nebránim tu údajných dôstojníkov, - pokračovala. - Iba vám vravím: na každé vrece sa nájde záplata. A sme kvit! Komu sa nepáči, nech dokáže svoju legionársku minulosť. Pán kaprál Bilottey, ak nie ste obyčajný lotor, tak nás ved'te, alebo nech sa páči, Kratochvíl, pozrite sa hore, na hviezdy a označte nám smer. Ste predsa dobrý, starý púšťový mazák. Smer je napísaný vo hviezdach.

- Ale to som nenapísal ja, - bránil sa čalúnnik.

- Predsa však... malo by sa čosi urobiť, - hundral King Roswang.

- Akurát teba čakajú tam, kde treba robiť aj čosi inšie ako chrápať alebo si pupok napchávať, - povedal slobodník oným zdrvivým, pohrdavým, vyčítavým tónom, ktorým častovala a ponížovala manžela celé roky. - Počúvajte, chlapi! Vravím vám, že pán lord sú dobrý človek a chcú nám len dobre. Vodu si zadelme a pousilujme sa maširovať rýchle a v poriadku. A ten, čo si myslí, že je načase, aby sa papuľovalo a mlátilo, nech sa len prihlási u mňa.

Skončila, udrela sa mocne po hrudi a vyčkávavo hľadela na poslucháčov. Neprihlásil sa nik.

DVANÁSTA KAPITOLA

1

Medzitým sa v maršalovom stane odohrali smutné udalosti. Pán Wilkie sa dostavil na štáb, len čo sa mu polepšil telesný stav. Spoločiatku iba mlčky popíjali kávu a zízali na mapu, ležiacu na zemi, ani na nejakú záhadnú sfingu, a akoby jediná črta jej tváre mohla čosi prezradiť. Lenže mapa mlčala.

- Keďže sme vyrazili odtiaľto, - mudroval Polchon a d'obol prstom do mapy, - musíme ísť smerom nadol.

- Kade? - opýtal sa Durien.

- Tuto, - ukázal stotník.

Durien jednoducho obrátil mapu okolo vlastnej osi, takže na mieste Tunisu sa ocitlo Kapské mesto.

- A teraz?

Polchon sa zháčil. Spodok sa dostal nahor a on sa má v tom vyznať?

- Páni moji, - ozval sa mister Wilkie. - Komédia sa skončila. Vyložme karty na stôl.

Sedeli dlho ticho.

... Ako prvý sa ozval maršal, hlboko sklonil hlavu, brada sa mu zľahka zachvela a jeho majestát bol načisto zlomený.

- Narodil som sa roku 1899 ako celkom maličké dojča. Svetlo sveta, ktoré sa odvtedy vôbec nezmenilo, uzrel som v prekrásnom meste Skutari. Keď mi otca prepustili z väzenia, predsavzal si, že začne nový život a vystaňovali sme sa do Ameriky. Amerika je vlast'ou peňazí a jej vlajku ozdobujú hviezdy. To nám ani veľmi neprekážalo. Lenže moja mamička chodievala prať, predávala výšivky, a preto sme boli chudobní, ba živorili sme v pivničných bytoch. Takto som sa vyučil remeslu výrobcu husiel. Keď mi otca prepustili z väzenia, predsavzal si, že začne nový život a vystaňovali sme sa do Guatemaly. Tento štát som poznal už dávnejšie z poštových známok. Guate-

mala je malá, no rozprestiera sa na všetky svetové strany a jej podniebie je veľmi významné. Mama opäť prala a predávala výšivky, kým ja som vyhrával v istej staničnej reštaurácii na svojich vlastných výrobkoch. Takto som sa dožil šesnástich rokov už v ranom detstve. Keď mi otca prepustili z väzenia, predsavzal si, že začne nový život a vystaňovali sme sa do Hondurasu. Obyvatelia Hondurasu sú rozličného veku, zaoberajú sa poľnohospodárstvom a chovom dobytka. Takto som sa dostal k armáde. Branná moc tejto krajiny stála vtedy pred nevyhnutnou reorganizáciou, pretože štát ešte nemal vojsko. Poverili ma, aby som založil dôležitú formáciu, ktorú dovtedy v Hondurase nepoznali ani z počutia.

- Aká zbraň to bola? - spýtal sa mister Wilkie.

- Vojenská hudba, - zašepkal so sklonenou hlavou. - Ja som totiž tamburmajor.

Dramatickú prestávku prerušil jeho ťažký vzdych.

- Tak sa to stalo, páni moji. Keď mi otca prepustili z väzenia, v starom spôsobe života už nepokračoval. No nezačal ani nový. Jeho telesné pozostatky sme uložili na večný odpočinok. Vypukla revolúcia, ktorá zo dňa na deň takmer jedinou ranou nič nezmenila na mojom osude... Revolúciu potlačili a ja som sa dostavil do prezidentského paláca v mene hladujúceho orchestra ženijných vojsk. Lenže prezidentská funkcia akurát vypršala a podľa hracieho poriadku tamtoho štátu nik nemôže byť bez prestávky dvakrát prezidentom. Hľadali kohosi, čo by pro forma na nejaký čas prebral túto funkciu a ja som bol práve v tom okamihu na schodišti. Tak sa stalo, že som si prisvojil moc, vyhlásil som diktatúru, stal som sa maršalom a zaviedol som povinnú školskú dochádzku.

- Ako dlho ste boli prezidentom?

- Plných päť minút, páni moji.

Nastalo preveliké ticho.

- Nuž, a potom, - pokračoval maršal, - začali mi hádzať pod nohy polená. Prezidentovi nepriatelia ma prenasledovali a keď zvíťazila nasledujúca revolúcia, chceli ma zabiť. Vyskočiac v noci z postele, opustil som krajinu v sprievode jediného klavírneho výťahu, no na obdobie môjho krátkeho panovania spomína ľud s vďačnosťou a pohnutím až doteraz. Cestopisy uvádzajú medzi pozoruhodnosťami Hondurasu aj môj niekdajší obytný dom a navštevujú ho aj turisti. Z čoho by som sa vám tak ešte vyznal? Istý môj známy, výtvarník, za-

čal ešte pred dvoma rokmi pracovať na mojej jazdeckej soche... Žiaľ, choroba ho časom schválila silnejšie a začal zúriť, takže teraz je v ústave. Súďte ma, páni moji. Toto je overená história môjho života pre stredoškolské učebnice. Ostatné sa už navlas ponáša na životopisy prezidentov v emigrácii: v Egypte som bol prednostom železničnej stanice, v Orane som kopíroval noty, napokon v marakešskom kasíne viedol som oddelenie hier bacaratu...

- Krupier! - čudoval sa pán Wilkie.

- Vyhrali ste, - prisvedčil maršal. - Ale veď je to jedno, ak raz musí človek žiť vo vyhnanstve. Býval som v Mammunii, ale kasíno rozpustili a ja som sa dostal odtiaľ do exilu a nemal som sa kde poďieť. Hoteloví sluhovia mi dovolili, aby som sa prechodne ubytoval v cestovnom kufri batožinovej šatne na poschodí.

Tučný organizátor horlivo prisvedčal a Podvinecz pokračoval:

- Tu som vyspáva] trpké sny môjho exilu. Ak niektorý hosť odcestoval iba na kratší čas a izbu si ponechal, smel som spať na úzkych prístieľkach opustených izieb. Ba smel som sa aj oholiť, pokiaľ to moje ochlpenie vyžadovalo. Takto som sa dostal do izieb stotníka Duriena, kde ste ma, veľactený pane, ráčili vyhľadať. Ostatné azda pán stotník...

- Predovšetkým by som sa vari mal priznať, že vôbec nie som stotníkom, - začal Durien. - A možno vás bude zaujímať aj to, že nie som ani Durien.

- Čím ste teda boli predtým, ako ste sem prišli za vojaka?

Durien dlho mlčal a napokon s hlboko sklonenou hlavou odvetil:

- Dámskym kaderníkom. Na Sahare.

- Skutočné meno pána Duriena je Felix Brommel, - poznamenal maršal, - a jeho otec holieval už za ranej mladosti anglickú šľachtickú rodinu. Takto sa dostal mladý Brommel do Maroka. Lenže ho zbavili, chudáka, licencie, pretože použil prípravok na farbenie vlasov, ktorý sám vynašiel.

- Couleur varies, - šomral si Felix.

- Jeho prípravok sa mal azda ešte trošku zdokonaľiť, - pokračoval maršal, - no netrepezlivý vynálezca ho použil predčasne a vtedy spáchal nenapraviteľnú chybu. Istá dáma si chcela nechať zafarbiť svetlé vlasy na gaštanové a napokon ich mala zelené. Videl som ju... Bolo to strašné! Vzal som Brommela pod ochranu, keď sa stal šarla-

tánom: holil a kaderničil bez živnostenského oprávnenia, tajne, po polnoci, hlboko pod cenu. Uviedol som ho do kasína ako parketového kartára. Za dvadsať frankov platu za večer, v elegantnom obleku, musel každú noc prehrať neuveriteľné peniaze, len aby dodal chuti nedôverčivým. So zašitými vreckami musel prehajdákať státisíce... Keď ste ma, vážený pane, ráčili nájsť, bolo to v izbe stotníka Duriena, ktorého som, žiaľ, nikdy nevidel, hoci som veľmi rád používal práve jeho apartmán, lebo fajčí výborné cigarety. Sú malé, lievikovitého tvaru, volajú sa Zrna a myslím, že si ich dáva posielat' zo Srbska... Nuž vy, veľavážený pane, poctili ste ma lákavým návrhom, lenže podmienkou bolo, aby som získal stotníka. A ja som ho vôbec nepoznal. Čo si počnem? Takúto príležitosť si nesmiem nechať ujsť. Takto som do veci zatiahol Felixa, ktorý bol ochotný na môj popud zahrať jeho úlohu...

Opäť nastalo ticho.

Mister Wilkie sa zvedavo pozrel na Polchona, ktorý si hranou dlane pohladkal červenú bradu a zapálil si fajku.

- Neučil som sa toľko, ako tí predo mnou, a preto nebudem tárať a zapodievať sa volovinami. Bol som námorníkom a bodka. Lovcom veľrýb. Amen. Pri Jorvettborgu som zrúbal hlasným s'ťažňom kapitána lodivodov tak, že doteraz sa trasie a štikúta. Hotovka! Vyčiarkli ma z lodníckeho zoznamu. Čo som mal urobiť? Prišiel som k vám za pajáca. A nech hodí po mne kameňom ten, čo sa nebojí, že mu strelím po rypáku!

Ostrý dych z komisného tabaku sa v maličkom stane dusivo prevaľoval. Všetky oči spočinuli na Renoirovej tvári. Tento mladý, jemný dôstojník sa začal v rozpakoch trhať za vyznamenanie, o ktorom napokon vysvitlo, že oprávňuje k návratu návštevníkov cirkusu Picadilly.

- A vy, pán nadporučík? - oslovil ho mister Wilkie. - Čím ste vy v civile?

- Verenicou, - odvetila a hlboko sa začervenala. Maršalove vyznamenania zaštrngotali a Polchonovi vypadla z úst fajka. Renoir je ženská!

- Preto som sa vydávala za dôstojníka, aby som mohla bývať v stane sama.

- Ale prečo ste to urobili? - jachtal mister Wilkie.

- Nič vám nemôžem povedať, - odvetil Renoir a rozplakala sa.

Chúďa... využila príležitosť. Oj, koľkokrát sa jej už chcelo plakať a nemohla. Ako je len zle byť mužom! Nemôžu sa nikdy vyplakať. Zazlievali by to najmä legionárskemu dôstojníkovi.

- Pohádala som sa so svojím verencom. Pustil sa do nebezpečného podnikania. Mal síce pravdu, lenže ja som predsa žena a povedala som, že jeho život je vzácnejší ako povinnosti. Nazdávala som sa, že popustí, ak mu pohrozím, že sa s ním rozídem. Vrátil mi obrúčku... Božemôj, aká som nešťastná! Preto som sem išla... Zohnala som si potvrdenie... aj ja chcem trpieť ako on, aj ja chcem zahynúť na púšti.

- Po tom všetkom, čo sme tu vypočuli, - ozval sa mister Wilkie, - ako ďalej postupovať?

- Nazdávam sa, - mienil Felix-Durien, - že najmúdrejšie by bolo, keby sa slečna pomerila so svojím verencom.

- Ja si zasa myslím, že rodinné nezrovnalosti nadporučíka Renoira nie je to najhlavnejšie, čo nás momentálne trápi. Stojíme tu uprostred Sahary po kolená v kaluži.

- Načo sú nám rady, - hneval sa Polchon. - Pomoc by sme potrebovali!

Ako odpoveď sa v diaľke ohlásil klaksón auta.

2

Kočiš hodil na Diendlu pokrovec, niečo si po viedensky zahundral o herrgottovi, potom priviazal kobyle na hlavu mešec s ovsom a zažal oba lampáše. Robil to tak pomaly a pohodlne, že Sahara vyvolávala v niektorých chvíľkach dojem pokojného stanovišťa fiakov kdesi vo veľkomeste.

- Zle je, pán Strudl, - podišiel k nemu sir Yolland.

- To ja vidým, pitšén... ála i'halts mau!... Nemel huba, nedosta-neš migrén.

- Pravda. Ste rozumný chlap. Bolo mi to nápadné aj doposiaľ. Preto sa vás teraz pýtam ako rozumného človeka: aký je váš názor?

- No tak ja povjém, ket ma pán gráf tak úcty. Neny to prvý prípad. Barónovi Rádioví, ket prišjél na audijenciju do Burgu, dycky som dával typy na dostyhy. Jak vyhral, ták povedal: tu máte padesátku zlaték.

- No a... čo by ste vykonali vy, milý pán pohonič, na mojom mieste?

- Nefajčil by som v púst cogáry za dva franky, lebo keď sa minú, tu nedostat a budú moc chýbat.

- V tom je hlboká životná pravda. Lenže ja som sa pýtal, čo by ste urobili teraz, keď sme zabúdili?

- To, čo ve Wienu, keď nepoznám nejakú ulicu. Opýtam jedného autjaka, ktorý dobre pozná ulice... Aj ten chlap s tým autjacom, čo je pred nami, možno pozná richtung.

- To je možné. Lenže to je zločinec, ktorého podplatili, aby pracoval proti mne.

- Tak mu slúbte, pán gráf, väčší gázu a bude robiť pre vás... Jak ja vidím na štánde u pytlíku jeden dobrý paholok, ja mu slúžim dvacet grajcárov viacej a on ide robiť ku mne. Fiakristi tomu hovorá odcupflovat dotyčného... Hó, Diendel... No woát... só a nárrisches Schimmel, ferflucht noamól!

Rýchle zakrútil brzdu a nasledoval drožku krokom, lebo Diendel, len tak, mne nič, tebe nič, začala sa pri večeri prechádzať.

Lord začudovane hľadel na svojho drožkára. Hm... Starý Strudl je celkom rozumný chlap. Je to geniálny nápad. A jednoduchý!

- Kde môže byť ten chlap s autom?

- Tam stojí, prosím, - ukázal Strudl bičom. - Ani ne ďaleko. Len taško vidieť, lebo mu nehorí zadný lampa. Ják ho uvidí nejaký konstábler, bude platyt pokuta... Diendl, du Zau! Hééé... Nééé...

- Stojí tam?

- Ja. Dycky táboruje tam na noc, jako my. Skoro ráno ide ďalej. Pravda, je možno, že myslí na nejaký zlý veci.

- Nezavolali by ste toho chlapa sem?

- Warum den nett? Ja si myslím, že ten dotyčný na to čaká každý dén... Der kerl wird herkumma... Lén za ten čas, prosím, ráčte zóstat pri fijáker. Potrestajú ma, keď to nechám bez dozor...

Tučný človek červenej tváre vykročil hrdo do piesku púšte. Bič si vzal so sebou. Čo keby ho niekto ukradol?

Neuplynulo ani päť minút a v diaľke zasvietili dva reflektory, ktoré sa potom pohli smerom k táboru. Posúvali sa však opatrne, aby nepogniavili roztratene vylihujúcich ľudí.

- Čo chcete? - spýtala sa Anne, ktorá sa pri ňom zrazu zjavila.

- Budem rokovať s tým pánom. Nedá sa nič robiť. Ak Je to zločinec, musím ho získať na našu stranu. Zablúdili sme, Anette...

- Vyjednávajte so zločincem?

- Potrebujeme vodcu.

Mister Guliver sa blížil, oblečený v belasom overale a kýval si do rytmu krokov okuliarami proti prachu. Niekde uprostred tváre mu žiarila cigareta a pri jej náhlom vzbĺknutí zbadali usmiate pery a zdravé zuby.

- Dobrý večer, pán lord. Pozdravujem vás, miss Lorienová.

Niekoľko sekúnd stáli mlčky. Pán Strudl si sadol na stúpačku, vytiahol z vrecka cviker a pri svetle lampáša čítal noviny.

- Pane, - začal sir Yolland, - potrebovali by sme vodcu. Podľa všetkého sme asi zablúdili.

- Pokiaľ sa riadite iba podľa cestných stĺpov, tak potom rozhodne. Predbehol som vás o niekoľko kilometrov autom. Neskoršie ne nájdete už nijaké.

- Nevieť okolkovať, - pokračoval lord. - Navrhmem vám úprimne, čo si želim: ak vás platí ktokoľvek, aby ste konali proti mne, uveďte mi obnos, ktorý dostanete alebo ktorý očakávate ako podiel zo zisku a ja vám sľúbim viac, ak sa spojíte so mnou.

Mládenec uvažoval.

- Čo vám ponúkli za tú červenú aktovku, ktorú lord stále nosí pri sebe a teraz leží tu, na zemi? - ozvalo sa dievča pomerne agresívne.

- Zišli sme sa naozaj preto, aby sme sa zapodievali mojimi súkromnými záležitosťami? Videlo sa mi, že hľadáte vodcu pre svoju spoločnú karavánu.

- Viete veľmi dobre, že nie je spoločná! Veď vy ste mi dopravili moje veci. Nechcete teraz poštváť proti mne lordovu márnomyseľnosť! Smiešne! - zlostila sa Anne a obrátila sa mu chrbtom.

Mládenec sa usmieval.

- Musím vedieť iba jedno, - vyhlásil sir Yolland.

- Chodíte totiž neodškriepiteľné v mojich stopách, rád by som teda vedel... či ste oné...

- Či ste totožný s gangsterom Sokolovom, Biskrovou pravou rukou. Na toto odpovedzte! - skríklo dievča.

- Odpoviem. Som totožný so Sokolovom, som Biskrovou pravou rukou a dostanem dvadsaťtisíc libier za aktovku, čo leží vedľa vás.

- Nebuďte smiešny! - rozčuľovalo sa dievča.

- Akurát Biskra vám zaplatí dvadsaťtisíc libier. Radšej sa vrátite. Každý sa nazdáva, že lordova dobromyselnosť a štedrosť je bezodná. Mýlia sa. S takýmto poriadkom raz navždy skončíme! - vyhlásila zlostne.

Ružovkasté nozdry sa jej počas reči chveli. Lord zmeravel.

- Pýtali ste sa a ja som odpovedal. Sľúbili mi dvadsaťtisíc, ak dostanem túto tašku. Som však podvodníkom z povolania a k Bistrovi alebo lordovi Harlingtonovi ma neviažu nijaké priateľské vzťahy, nuž akceptujem lepšiu, zdôrazňujem, lepšiu ponuku.

- Ako ma ubezpečíte, - upresňoval si lord, - že budete naozaj mojím človekom... Nehnevajte sa, že sa o tom zmieňujem, ani vy ste však netajili...

- Nech sa páči, - zdvorilo sa usmieval mládenec. - Nie som citlivý. Pýtate sa na záruky? Proším. Posadíte ku mne do voza spoľahlivého chlapa s nabitým revolverom. Len čo zvýšim vzdialenosť medzi kolónou a autom nad dvesto metrov, váš chlap ma jednoducho odstrelí. Ak nenájdete vodu alebo vás prepadnú, zastrelíte ma ako prvého. Budem vašim rukojemníkom. Ale najlepšou zárukou pre vás, sir, je ponuka, čo bude výhodnejšia ako Biskrova alebo Harlingtonova.

- V poriadku. Uspokojíte sa s dokladom, ktorý by dosvedčil, že v okamihu, keď ja a moje vojsko dosiahneme územie Urungi v Sudáne, máte voči mne pohľadávku vo výške dvadsaťpäťtisíc libier?

- Stačí. Keby sa vám niečo stalo, strácam aj ja dvadsaťpäťtisíc libier. Sir, už samotná táto skutočnosť je najlepšou zárukou vašej bezpečnosti a bezpečnosti vašej expedície. Mňa totiž na tomto svete nič tak nezaujíma ako peniaze.

- Som otrokom formalít, - pokračoval lord. - Preto, ak dovoľíte, oznámim túto zmenu aj dôstojníkom.

- To je v poriadku, no nenazdávam sa, že by ste mali prezradiť moju totožnosť, - požiadal ho muž s autom.

- Čože? - zarazil sa v pomykove gróf. - Myslíte, že by som mal... oné... cigániť?

- Vojvodca smie mať svoje tajomstvá.

- Hm... Naozaj? Je to trochu ťažká úloha tvrdiť nepravdy. Do-
hodnime sa azda tak, že vás uvediem len ako vodcu a vy si k tomu
primystifikujete ostatné.

- Prosím.

Lord zašiel k maršalovi.

Keď napokon zostali sami, mládenec a dievča si dlho hľadeli do
očí.

- Nazdávam sa, miss Lorienová, že nekonáte správne, ak pracu-
jete proti mne. Pokúsme sa naše záujmy zosúladiť.

- Nemôžem mať spoločné záujmy s nejakým Sokolovom, - od-
vetila chladne, no pokojne a zapálila si.

- Nekonáte múdro, že bojujete proti mne. Odstavím vás v oka-
mihu, keď sa mi zachce. A že som tak doposiaľ neučinil, je z mojej
strany iba prejav osobných sympatií. Ale ak skrížite moje cesty,
chladnokrvne vás odstránim.

Dievča pohrdavo odkleplo popol.

- Myslíte, že sa vás bojím?

- To si práve nemyslím; svojho času som s veľkým záujmom
prečítal reportážny seriál, ktorý sa zaoberal deviatimi politickými
vraždami slečny Adrieny Grovescu...

Dievča zbledlo a vyjašené sa naňho zahľadelo. - Azda ma len
nechcete prezradiť? - šepkala chriplavo.

- Nie. Iba som vás upozornil, že vás mám v hrsti a ak ma ešte
raz podrazíte, odhalím vás... - dokončil jemne, zdvorilo, potom sa s
úsmevom uklonil a vyšiel zo stanu.

Sahara ležala v mesačnom svite ani obrovské more, čo zamrzlo
náhle, pri vlnení, bez pohnutia, mlkvo; kdesi zaerdžal kôň.

TRINÁSTA KAPITOLA

1

Zaujímavé, o čo hladšie v posledných dňoch všetko fungovalo, hoci mister Guliver do velenia napohl'ad vôbec nezasahoval. Vozil sa svojím autom pred útvarom, pískal si, pofajčieval a z času na čas si zajedol z vlastného vrecka. Čokoládu alebo keksy. A vôbec mu neprišlo na um rozkazovať.

Tu i tam sa stalo, že maršalovi alebo Durienovi niečo tíško povedal, dajme tomu, že ktorýsi voz je priveľmi zaťažený na pravej strane, nech teda upravia náklad, alebo ich upozornil, aby obrnené auto nejazdilo pred útvarom, lebo potom musia hltat' veľa prachu, no ináč sa nezaujímal o nič.

Čert teda vlastne vie, čo sa tu stalo. Fakt je, že od chvíle, čo sa mister Guliver zjavil, všetko išlo lepšie. Zvýšil sa aj pocit istoty. Konečne vodca, ktorého pokojne sledovali. Museli pudovo cítiť, že tento sa nepomýli.

Nie! Chlap v overale naozaj nebol prísny a nerozkazoval. Napríklad v prvé dni povedal tým, čo stáli okolo neho:

- Prosím vás, chlapi, na hlavu a na deň sa ujde teraz už iba pol druhu litra vody. Ráčte si to zadeliť, lebo viacej nebude.

- A keď je niekto smädný? - dobiedzal Kratochvíl posmešne a pritlačil si román tuhšie pod pazuchu.

- Tak ho bude smädiť. Ak nedodržíte moje úpravy, môžem, prirodzene, opäť odovzdať velenie maršalovi Podvineczovi alebo stotníkovi Durienovi.

Viacej námietok nebolo. Muž s autom nasadol za volant renaultky, po boku určeného strážcu, ktorý pri ňom sedel s malou belgickou šesťranovkou v hrsti.

Neúprosným strážcom bola Anne.

Zvonku revolver nemohli vidieť. Zakrývala ho dlaňou. Spúšť však nepustila ani na chvíľku. Takto sedela pri Guliverovi, ako ho aj

d'alej nazývali. Ona naňho dozerala. Sir Yolland s tým spočiatku nechcel súhlasiť, no Anne ho presvedčila.

- Pozrite sa, na takéto veci nestačí hrubá sila, lež inteligencia. Koho ta chcete posadiť? Polchona, ktorý je naveky opitý alebo starého maršala?

Dedičný lord z Denhamu nepovedal nič a dievča sa premiestnilo do auta. Sir Yolland neskôršie pocítil, že takáto situácia mu akosi nie je po chuti. Neumárala ho nedôvera, lež čosi vonkoncom iné. Čo to je?

Nepoznal ešte výraz žiarlivosť.

2

- Čo by ste urobili, - začal mládenec s úsmevom, - keby som odrazu pridal a opustil by som rotu?

- Bez rozmýšľania by som vás zastrelila, - odvetila.

- Naozaj? Verím vám.

Teraz už zašli naozaj hlboko do saharskej púšte. Vražedná horúčava a prach príšerne mučili maličký útvar. Pochodovali celé dni bez toho, že by dakoho stretli. Keď ich náhodou zbadal nejaký domorodec, či už peši alebo na ťave, hľadel na nich s otvorenými ústami. Medzitým sa už jestvovanie Neviditeľnej légie rozkričalo, Arabi rozšírili túto legendu do menších posádok, tieto ich zasa podávali z mesta do mesta a rozprávanie o záhadnom vojenskom oddieli v čiernych rovnošatách so strieborným trubačom sa rozletelo do všetkých kútov Afriky.

Kráčali tri dni rovnomerným tempom, keď náhle z diaľky začuli streľbu. Renaultka bola dvesto metrov pred rotou.

- Musím sa pozrieť, čo sa tam deje, - povedal muž v modrákoch. - Dovoľte, aby som zaradil vyššiu rýchlosť.

- Zastrelím vás, ak zvýšite vzdialenosť čo i len o desať metrov, - odvetila dievča a revolver sa mu citeľne pritisol k rebrám.

- Prosím, - podvolil sa a pokojne viedol auto d'alej.

Pri najbližšej pieskovej dune skrútil volant trošku doprava, obe predné kolesá vybehli na dunu, vozidlo sa zakolísalo. Anne sa púdo vo zachytila karosérie. V nasledujúcom okamihu jej vytrhol revolver a keď sa už kĺzali dolu kopcom, pekne zdvihol dievča a vyložil na

vrchol mäkkej duny, potom rýchle schytil volant, zaradil rýchlosť a auto v okamihu odhrmelo.

Všetko prebehlo zázračne rýchle, netrvalo to vari dlhšie ako dve-tri sekundy. Kým sa Anne na dune posadila, auta už nebolo. V hneve a hanbe chcela vrieskať, no musela byť ticho, lebo útvár sa blížil.

- Čo sa stalo? - znepokojil sa lord, ktorý predbehol rotu na drožke.

- Váš slávny vodca, - zlostne plakalo dievča. - Povedala som vám, aby ste sa s ním nepúšťali do rečí... Utielol, a...

- Ale veď sa vracia, - vykrikol Fleur de Bac.

A fakt. Pivný poručík ukazoval rukou smer, odkiaľ sa vracala renaultka. Pred útvárom prudko zabrzdila a vyskočil z nej mister Sokolov-Guliver osobne.

- Prepáčte, - začal lord, - to, čoho ste sa dopustili...

- Počul som výstrely a zašiel som sa pozrieť, prečo sa tam strieľa. Nazdávam sa, že ani vy by ste nepokladali za správne, keby som pri takej príležitosti bral so sebou dámu. Alebo azda hej?

Zvláštny človek! Doteraz vysvetlil vo všetkých prípadoch všetko, čo chcel, jednou vetou.

- Páni! Povstalci vlákali do zradnej pasce o dva kilometre ďalej oddiel legiónárov. Ak nedostanú rýchlu pomoc, zmasakujú ich do chlapa. Idem im pomôcť. Kto chce, nech ide so mnou!

- Prosím pekne, - jachtal maršal, - my sme neuzatvárali zmluvu preto...

- To nie je záležitosť zmluvného vzťahu, - poznamenal tíško lord. - Kto je chlap, ten nasleduje tohto pána a nedovolí, aby v blízkosti zmasakrovali francúzskych vojakov. Ja napríklad idem s vami, - povedal a vyplatil drožku.

- Hrom a peklo! - zahrešil Fleur de Bac. - Nech mi nik nevraví, že sa tu zišli zbabelí chlapi!

- Voloviny! - pridal sa Polchon. - Ideme všetci!

Väčšina súhlasne hundrala. Naozaj to neboli zbabelí chlapi.

- Tak teda, - skríkol lord a po prvý raz od začiatku cesty tasil svoju šabl'u: - Ruženoár!

Rota zmeravela v pozore.

- Fetvožö!

Trúbka hrala pochod toreadorov z opery Carmen a útvar vykročil. Durien, maršal a mister Wilkie pokladali za svoju povinnosť zostať na mieste a chrániť dámu. Neskôr sa vrátil plačky aj nadporučík Renoir. Len čo stihol urobiť niekoľko krokov za pätami útvaru, vynoril sa spoza ktoréhosi piesočného kopca mister Guliver a zastal mu cestu.

- Pán nadporučík! Okamžite sa vrátite k vozom. Rozumeli ste?

Nadporučík sa začervenal.

- Ale... vy mi... nerozkazujete...

- Omyl. Rozkazujem. Ak vám toto nestačí, odhalím vás... Sir Yolland by istotne nechcel dôstojníka, ktorý by mal vlastne nosiť sukne.

Nadporučík sa zlostne zvrtol a opustil cudzinca, ktorý sa za ním dlho díval so smiechom a potom náhlivo dobehol na čelo útvaru k lordovi. Chcel ho odhovoriť, aby velil chlapom osobne, ale to mu nevyšlo. Lord si vykračoval, vystrel kostru, kráčal pokojne a odhodlane, že mu mohol závidieť ktorýkoľvek predok. Mister Guliver vyzeral trochu čudne; na modráky si pripevnil pištoľ.

A legendárny prípad vlastne už poznáme. Vojakov, uzavretých v hammade, zachránil doslova v poslednom okamihu prekvapivý útok roty, oblečenej v čiernych rovnošatách. Nad Saharou sa niesol pochod toreadorov, vojaci pod velením hasičského dôstojníka s monoklom rozbili hordu a potom sa rýchlo stiahli.

Tak uvideli zázrak, o ktorom sa v Afrike šepkalo už celé týždne. Pred ich očami kráčala Neviditeľná légia so strašidelnou drožkou.

3

V stane sedeli traja. Lord, Sokolov a Anne. Sokolov rozprestrel mapu a červenou ceruzkou vyznačil absolvovanú cestu. Sir Yolland ho ľahostajne pozoroval. Tu i tam sa rukou dotkol pleca, kde ho zasiahla, našťastie iba na plocho, šabl'a. Oder mu zanechal obrovskú podliatinu a sir Yolland sa cítil pomerne mizerne. Ale cigaru neodložil ani na chvíľu. Bolo pod jeho dôstojnosť prezradiť bolesť.

- Prešli sme pekný kus cesty. Teraz sme tu. Obrátili sme sa východným smerom a ak pôjdeme takýmto tempom ďalej, o desať dní sme v Urungi.

- A prečo sme sa nezastavili v označených oázach? - spýtalo sa dievča nervózne.

- Nerád sa ukazujem vo väčších oázach a neodporúčam to ani nášmu útvaru. Légia v čiernych rovnošatách vzbudila už aj tak dostatok pozornosti.

- Áno... Lenže treba doplniť zásoby, - namietal lord s povzdychom.

- Bolí vás rana? - zaujímalo sa súcitne dievča.

- Nie... To je maličkosť.

- Zásoby môžeme doplniť v Idelesi, - pokračoval pán Guliver. - No ani tam neodporúčam, aby sme vrazili do oázy. Mister Wilkie a ja s nejakými vozmi predbehneme rotu, zásobíme sa všetkým potrebným a budeme pochodovať ďalej.

Vyšiel zo stanu a, podľa zrejme dávnejšieho zvyku, obišiel táborisko. Teraz už nevyzeralo ako cigánsky rákoš. Pán Guliver naučil dôstojníkov, v akej formácii treba táboriť. Pekne, pomaly, postupne sa pretvárali na vojakov, akoby mali priam pudové sklony premieňať sa v prípade nebezpečenstva z čriedy na bojovníkov.

Iba svojhlavý Polchon sa správal voči nemu s nepochopiteľnou nedôverou. Vyhlásil, že je poručikom a jemu kadejaký autičkár nerozkazuje, a nech mu okamžite navalia rum, inakšie niekomu rozbije hubu.

Muž v modrákoch mu tíško položil ruku na plece.

- Haló... Monsieur... Nevykrikujte, lebo bude galiba.

- Ejha! A vy mi ju urobíte, nie? Myslíte, že sa vás bojím alebo čo?

- Nič si nemyslím, lenže vy ste v tomto útvare dôstojníkom a jednou z vašich povinností je predchádzať príkladom. Inakšie si hodnosť nezaslúžite.

- Chcete vedieť, čo ste?

- Nechcem. A upozorňujem vás, že ak ma urazíte, odstrelím vás.

Nemal pri sebe ani pištoľ, no bradáč sa predsa zarazil. Podišiel k nim maršal.

- Hybajte, Polchon, a... - ozval sa skromne.

- Ani vy tu nedirigujte, starý chumaj, lebo vás... Polchon podistým zbesnel. Pach pálenky sa z neho len tak valil, krv mu vrela a

hnala ho do bitky. Len čo však nazval maršala starým chumajom, Guliver ho nemilosrdne zdrapol.

- Ako sa to zhovárate so svojím predstaveným? - zrukol.

- Dobre počujeme? Ty si sa opovážil, - obrátil sa Polchon, lenže Guliver mu skrútil ruku, až sa námorník obrátil okolo vlastnej osi a potom utržil kopanec, od ktorého na kúsok odletel.

Keď sa tackavo zdvihol, hľadel do hlavne pištole. V nočnej púšti žiarili iba nehybné oči ľudí, čo ich obkolesili Maršal si trasľavou rukou hladkal bradu. Pahreba dohasínajúceho ohňa žiarila vražednou červeňou.

- Kaprál!

Vykročil King Roswang.

- Tento chlap urazil svojho predstaveného, pána maršala, a dotkol sa ho. Odoberte mu zbraň a zviažte ho. Pán stotník pôjde hlásiť prípad sirovi Yollandovi. Sme v púšti, ide o životy nás všetkých a ak nevládzeme byť vojakmi, zdochneme. Kaprál! Nepočuli ste, čo som vám povedal? Poviazať!

V sugescii scény zmeravel aj Polchon.

- Čože? - povedal a vykročil. Mohutné päste viseli mu na konci ramien ako dve obrovské mramorové kocky. - Mňa... chcete poviazať?

- Upozorňujem vás, Polchon, - pokračoval muž v overale ostro, - ak sa pohnete, zastrelím vás ako psa. Kaprál, Toutain, Wolfram, poviazať chlapa!

... Tmavá púšťová noc poskytla tomuto výjavu strašidelné pozadie. Wolfram zdrapil červenobradatého, Toutain a King Roswang ho podržali, takže kým sa prebral, ležal poviazaný na piesku.

Durien hlásil prípad grófovi. Sir Yolland ho počúval s nehybnou tvárou.

- Postavíme chlapa ráno pred poľný súd! - Nastalo veľké ticho. Zbláznil sa vari tento Angličan? - Mister Guliver má pravdu. Toto je Sahara. Koniec žartom. Hráme sa na vojakov so smrťou... Ráčte si to zapamätať.

... A na svitaní sa vojaci zorad'ovali, aby sa zúčastnili na potrestaní Polchona. Na vzdialenom okraji Sahary rozdeľovala nebo a zem biela čiara. Lord tichým hlasom prečítal rozhodnutie, že poručíka Polchona degradujú pre porušenie disciplíny.

Poviazaný námorník prišiel medzi ozbrojenými strážcami; bol bledý ako smrť. Vzдорovito sa rozhladol, oči sa mu blýskali, no nepovedal ani slovo. Iné by bolo, keby sa sem postavil ten civil s ligo-tavými zubiskami. Ale boh ho vie, tento lord... Akosi sa s ním nedá kývať.

- Zbavili sme vás hodnosti... Ak sa ešte raz čosi prihodí, v najbližšej oáze vás vylúčime z armády. To sa vzťahuje na každého. Od tohto okamihu môžu zostať medzi nami iba skutoční vojaci.

Kým takto rečnil, strhol námorníkovi hodnostné označenia, rozetu z čiapky, odrezal mu gombíky a šabl'u zlomil na kolene.

Rota stála mlčky.

Čalúnnik Kratochvíl prestrašene šepkal Duke of Roswangovi:

- Božemôj, budú aj vešať?

Slnko vstávalo s ružovkastým zábleskom. Odchod! Muž v ove-rale prešiel pred nastúpeným útvarom.

- Vyrovnáť! Vyrovnajte tam tie rady!

Chlapi sa vyrovnávali; pochodová kolóna stála ako na prehlia-dke.

- Fetvožö!

Vykročili. Vzadu, na samom konci radu, pochodoval namosú-rený degradovaný Polchon.

4

Podvečer prehliadol Jeremiáš Oblath ešte raz lordovo plece a hlasom, v ktorom sa zachvievala utajovaná nádej, prehlásil, že nie je vylúčený chirurgický zákrok. Sir Yolland má zvýšenú teplotu.

Lord naozaj cestou mierne pochudol a ako tu ležal na prikrývke, črtala sa mu na tvári únava a mrzutosť. Anne si ho prezerala s oba-vami. Sedela vedľa lorda. Predkovia sira Yollanda nemali príčinu hanbiť sa. Lord neprejavoval navonok nijaké bolesti, držal sa statoč-ne. Ani na sekundu nezdrvili tohto rozmazaného šľachtica toľké starosti, neplech, horúčava, ťažkosti, zranenie, čo sa mu v posled-ných týždňoch nastavali do cesty; jeho správanie, hlas i výzor boli pokojné a dôstojné.

Červená taška ležala pri ruke sira Yollanda. Dievča hľadelo naj-samprv na tašku a potom na grófa.

- Je vám zle?

- Nie. Som iba vyčerpaný. Trošku. - Jeho unavený pohľad zdĺhavo skúmal jej tvár.

Mrzelo ho, že je taký slabý. Privrel oči. Zrazu pocítil, akoby mu po ruke prebehol mäkký, vlažný dotyk. Čože?

Pohládka ho?

Pozrel sa na ňu, no Anne sedela pokojne na svojom mieste. Má sa jej spýtať? Ej, veď aj to by zaprela. Prečo toto milé, pekné dievča ustavične klame? Už vopred sa hrozil chvíle, keď si bude musieť priznať, že Anne Mnohomenná je podvodníčka... Raz sa to totiž ukáže a nepopierateľne dokáže. Až keď ukradne červenú aktovku.

- Miss... miss Anne. Nehnevajte sa, že vás oslovujem krstným menom, ale v súvislosti s vaším priezviskom disponujem trošku hmlistými predstavami.

- Oslovujte ma, ako chcete, - pripustila krotko.

- Ak ste tu preto, aby ste odniesli túto tašku...

- Tak čo?

- Nech sa páči: tu je. Nech je vaša. Statočnou cestou, - a odovzdal jej ju do rúk.

Dievča dlho hľadelo pred seba. Tvár jej očervenela.

- Ďakujem, sir, - odvetila tíško a chriplavo. - Nechajte si aktovku. Nie som podvodníčka.

Položila dlaň lordovi na ruku. Sir Yolland (dedičný pán Denhamu) sklopil oči a veľmi sa hanbil, že jej dotyk mu je veľmi, veľmi, nevýslovne príjemný...

ŠTRNÁSTA KAPITOLA

1

Polchon sa s nikým nezhováral. Len oči mu divoko blýskali, keď ho oslovili. Niekedy si hundral, ale ako radový vojak si konal všetky práce poriadne, iba fajku zvieral medzi zubami o niečo mocnejšie a ponevial sa hore-dolu po tábore ako ľudožrút.

V diaľke sa ukázala oáza. To môže byť len Ideles. Všetci vedeli, že tu budú dlhšie táboriť a oddychovať. Guliver sľuboval v súvislosti s týmto táborením všetky pozemské blahá a dobro. Takto udržoval ducha v útvare, ktorý sa začal znova rozpadávať. Chodí od jedného chlapa k druhému, s každým sa zhovára, vypočuje ich a zariaduje nápravu alebo posmeľuje.

- Prečo ste zvýšili nos, pán Kratochvíl? - spýtal sa čalúnnika, ktorému vytŕčal spod pazuchy sivý viazač. Schovával si v ňom svoj román.

- Moja chrbtica, ako by som vám to povedal, je trošku boľavá, - dychčí s popukanými a vysušenými perami, pretože odkedy vodu prideliujú v obmedzenom množstve, aj smädom trpia. - Bolí ma driek a lopatky. Kým som sa stal spisovateľom, musel som veľa loziť po rebríkoch a vtedy som si natiahol kríže.

- A neboli ste čalúnnikom?

- Ale aj natieračom. Kým som sa stal spisovateľom, všestranne som sa vzdelával. Žiaľ, tu sa písať nedá. Hoci na Saharu som sa vybral vlastne preto, lebo tam, kde som býval, robili decká priveľký vresk... Tu síce nie je vresk, ale písať sa takisto nedá, len ísť, pochodovať, kráčať...

- Nebojte sa, kým sa dostaneme k cieľu, dopíšete svoj román. V pohodlí.

- Už som ho dokončil, treba ho však vylepšiť. V niektorých partiách pociťujem, že charakter hlavného hrdinu nie je celkom číry. „Šofér sa nesmie zamilovať“. Tak znie titul. Skvelé, nie?

- Má to dobrý zvuk.
 - Dva zväzky. Originálna história. Chudobné dievča miluje šoféra. Zaujímavé, nie? A potom, v dôsledku neočakávaného obratu, sa s ňou chlapec ožení.
 - Zaujímavé, no nájdu sa takí, čo to vytušia.
 - Ale nielen toto je zaujímavé. Román totiž pokračuje. Nemáme happy-end a čitateľ sa dozvie aj to, čo sa deje po svadbe. A... toto je už smutné.
 - Má to niečo do seba.
 - Hrdina pije a nechce pracovať. Radšej píše romány: kadejaké taľafatky, ale žena by chcela, aby robil... Medzitým rodina skrachuje a príde decko. Ale šofér ustavične zostáva tým, čím bol.
 - Výborne. Prosím vás, dajte mi to prečítať. Zíde sa vám nezaujaty kritik.
- Kratochvíl mu ho rýchle podával.
- S radosťou.
 - Ďakujem. Ste ženatý? - pýtal sa Guliver, držiac sivý viazač.
 - Rozviedol som sa. Manželka zazerala, keď som písal. Jednotaj dobiedzala, aby som zarábal špinavou čalúnnickou otročinou. Nevedela pochopiť, že jej manžel je spisovateľ.

2

Večer sa lord cítil už lepšie, i keď bol ešte veľmi zoslabnutý. Akurát spal, keď vošiel k nemu do stanu Guliver. Muž s autom ho nebudil. Sadol si k nemu a začal listovať v Kratochvílovom rukopise. Lord spal ešte azda pol hodiny a zobudil sa iba vtedy, keď do stanu vošla Anne.

- Nazdávam sa, - povedalo dievča, - že sir Yolland potrebuje niekoľko dní oddychu v oáze.
- Neodporúčam, - odvetil mister Guliver. - Mali by sme sa dostať k cieľu pred obdobím dažďov, a tak smieme meškať najviac dva dni.
- Prepáčte, - ozval sa lord tíško. - Pokračujem v ceste.
- Z toho teda nebude nič, - odvrklo dievča a zlostne vyšlo zo stanu.

Sokolov sa uklonil a vyšiel aj on.

Vonku sa prechádzal nervózny Kratochvíl.

- Čo na to hovoríte? - spýtal sa rozčúlene.

- Celkom slušné. Najmä tá časť, kde šoféra pokutujú, že nedal prednosť v jazde.

- Naozaj? Podarilo sa mi vykresliť ovzdušie. Ďakujem vám za nadšené slová!

Natešený vložil viazač do kufrika. Pred odchodom si muž v overale obzrel ešte vozidlá, autá a prikázal, aby chlapom vydali mimoriadny prídel rumu. Podišiel k Polchonovi a pristavil sa pri ňom.

- Málokedy sa mi pošťastí vidieť takého mocného chlapa, - prihovoril sa mu uznanlivo. - Videl som, ako dvíhate tú mašinu z piesku.

Polchon si spoza fajky odplul.

- Pred koncom vojny strelil som istému spojárovi také zaucho, že dostal tanec svätého Víta.

Ponúkol odstaveného poručíka cigaretou. Červenobradatý hľadel na tabatierku dlho so zvrášteným obočím, potom si jednu vzal a strčil si ju za ucho. Mnohí sa z diaľky na tento výjav pozerali. Odkeď ryšavca degradovali, ponevierať sa s takým výzorom, že podajedni sa obávali o Guliverov život.

Muž v overale potľapkal po pleci slobodníka Izabellu, poddôstojníka tmavej pleti a hrubého hlasu.

- Videl som, že ste niesli dve pušky. To je v púšti úžasný výkon. Nevieť si predstaviť, ako ste to zvládli.

Slobodník sa začervenal. Už-už mala na jazyku: „Matka je matka“, no zavčasu sa zháčila a iba úkosom pozrela v tú stranu, kde horzračky chrápal jej milovaný syn Duke of Roswang.

Po ďalšom šesťhodinovom pochode rozložili veľký tábor. Už videli oázu Ideles. Vojsko bolo otrhané, chlapi unavení, zaprášeni, uťahaní. Na Guliverovej mape videli, aký kus cesty majú za sebou. Oáza Ideles je na hranici Sudánu. Obrovským oblúkom odvodrovali do východnej časti púšte a potom hlboko na juh.

Pán Strudl vyzeral trošku zvädnutý. Absolvoval túto cestu v svetlosivých pantalónoch a cylindri a fajčil pritom viržinky. Len čo zastali a on si poutieral pod cylindrom čelo, ihneď sa vynorila viržinka s dlhou slamkou, drožkár si sadol na schodík drožky a čítal tam starý časopis, ktorý očividne poskytoval ešte stále vzrušujúce novinky. Občas zahundral, rozčesal si šedivé, husté bokombrady na červej tvári a pozdravil lorda:

- Ist da aba warm... hergottnoamohl... phü!
- Polchon vyhl'adal maršala.
- Počúvajte, chcel by som vám čosi povedať. Maršal sa veľmi naľakal.
- Prepáňte,... ja...
- Ticho... Toto si pozrite. - Pri svetle lampáša mu ukázal čosi, čo skrýval v dlani. - Poznávate to?
- Ale ved' to je...
- Čušte, starý pajác! Ani slovo! Iba toľko vám vravím, že to patrí chlapovi s autom.
- Mocný bože!

3

Lord vyzeral veľmi vyčerpaný. Plece sa mu zapálilo. Tvár mu vpadla a na líkach naskočili horúčkovité ruže. Vôkol očí sa mu zjavili tmavé kruhy.

V stane sa zhromaždili muž s autom a všetci dôstojníci.

- Sir, - oslovil lorda maršal. - Nie je správne, že riskujete život, neviem, prečo by ste si nemohli oddýchnuť v Idelesi.

- Ale ja viem, - nedal mu dopovedať autičkár. - Musíme dospieť na územie Urungi pred obdobím dažďov, ináč nemôžeme vniknúť do pralesa, ak tam spoločnosť nechce nechať všetky zuby.

- Tak je, - prisvedčil gróf. - Aj ja si tak myslím.

Pred stanom zarinčali zbrane a potom vstúpili dnu ôsmi divokí chlapi: King Roswang, slobodník Izabella, Fleur de Bac, Kratochvíl, Bayonne, Houben a Wolfram. A ešte aj Toutain (čo stratil polovičku tváre). Viedla ich Anne!

- Čo to má byť? - spýtal sa lord začudovane.

- Vzburá! - odvrkla Anne.

4

Muž v overale sa spamätal prvý.

- Vzbúrencom velíte vy?

- Uhádli ste. Moji chlapi sú odhodlaní na všetko a nepoznajú zľutovanie, ak sa im niekto pokúsi odporovať.

Kratochvíl rozhodne prisvedčil:

- Tak, ako počujete.

- Veru tak, - prehlásil Houben, držiac pištoľ pripravenú k paľbe.

Muž v overale odchýlil vchod na stane a začudovane zistil, že ho obkolesilo vojsko so zbraňou v ruke.

- Vzbúrenci si želajú, - začala Anne, no lord ju prerušil.

- S rebelmi nerokujem.

- Ale s dámou azda hej! Ja som ich vzbúrila. Vysvetlila som im, že tomuto chlapovi náležia peniaze aj v prípade, že by ste zomreli, má zmluvu v tom zmysle, že zavedie vojakov na územie Urungi prípadne aj bez vás. Preto sa náhli. Ale vojaci takéto zmluvy nemajú. Očakávajú iba odmenu, ktorú dostanú vtedy, ak zostanete nažive. Vzbúrili sa preto a stoja tu teraz nemeniteľne odhodlaní s požiadavkou, aby ste v Idelese odpočívali aspoň týždeň. Vaše vojsko si žiada, sir, aby ste si šetrili zdravie. Ak treba, donútíme vás k tomu.

Črty na lordovej tvári sa pomaly vyjasnili. Ale, pozrime sa, aká bezočivá malá bosorka! Vzbúrila celú bandu, aby som nemohol ísť chorý ďalej.

- V poriadku, - prehovoril napokon lord. - Nemám síce vo zvyku podvoľovať sa násiliu, no v tom, čo som počul, je veľa pravdy. Vojaci nemali zlé úmysly, keď odopreli poslušnosť?

- Prosím, - ozval sa aj muž s autom, - aj ja uznávam správnosť toho, čo tu povedala miss Robespierre.

- Neopovážte sa mi posmievat'! - skríkla Anne. - Jediné slovo a na svitaní vás popravia!

- V poriadku. Varoval som vás síce, aby ste sa mi nestavali do cesty, miss Mildstonová...

Lord sa začudoval. Preboha! Ďalšie meno? Alebo má natoľko vysokú horúčku, že sú to už vízie?

- Áno! - zvrísklo dievča nervózne. - Tak sa volám. Miss Anne Mildstonová. No a? Nech sa páči, rozpovedzte všetko!

- Počkajte! - zadržal ju Guliver. - Nechcem vás odhaliť.

- Prepáčte. Kým sa rozhodnete pokračovať, - zastavil ich sir Yolland a hodil rukou. - Rozhodol som sa, že zostanem s niekoľkými ľuďmi v Idelese, asi tak týždeň. Vojaci nech sa utáboria tu. Takto azda nezbudíme pozornosť. A teraz ma, prosím, nechajte samotného. Choďte preč... všetci. - Pozrel na dievča: - Všetci!

Mister Guliver a dievča si hľadeli niekoľko sekúnd ostro do očí.

- Mňa ste vyradili, - povedalo dievča a takmer syčalo. - Ale teraz sa môžete aj na hlavu postaviť, lord bude just odpočívať!

Muž v overale neodvetil. Podišiel k jednému z nákladných áut pozrieť sa, či chladič ešte kvapká. No len čo sa ta dostal, čosi mu švihlo popri krku.

Hneď vedľa jeho hlavy prebil sklo auta mocne vrhnutý nôž. Už sa aj obrátil, v ruke revolver.

Zbehli sa viacerí ľudia.

- Čo je? Čo sa stalo? Niečo sa roztrieskalo?

Muž v overale zvieral revolver. Tvár mu krvácala.

- Ticho! - skríkol. Stíchli. - Nazdávam sa, že ktosi hodil po mne nôž. Zaraz uvidíme. Slobodník! Dajte zatrubiť nástup!

Piston zanariekal bezbožne falošnými tónmi, pretože Houbenovi sa chveli ruky a v rozčúlení zanôtil valčík z opery Faust a Margaréta. Lenže trúba je trúba, chlapi nastúpili aj tak.

Medzitým doniesli aj nôž. Padol na sedadlo nákladného auta.

Muž v overale držal jednou rukou lampu, druhou ukazoval corpus delicti.

- Či je tento nôž... alebo kto bo pozná?

Z radu vystúpil Polchon.

- Môj žabykláč, - a vytrhol mu ho z ruky.

Vypuklo všeobecné rozčúlenie. „Zločinec! Vrah!“ vykrikovali niektorí. Rušňovodič Wolfram schmatol Polchona za krk, Kratochvíl vytasil bočnú zbraň a Fleur de Bac ho ovalil po hlave. Vyzeralo to, že ho v momente rozkmešú na zdrapy. Lenže autičkár zreval hlasom, aký ešte nikdy z úst svojich dôstojníkov nepočuli:

- Ruženoár!

Zmeraveli v pozore.

Vyslobodil Polchona z bezútešnej situácie.

- Lynčovať sa nebude! Rozumeli ste? Ak tento chlap hodil po mne nôž, zastrelíme ho ako psa, pretože zákerný vrah si inšie nezaslúži. Ale v armáde sa najprv vyšetruje! A nelynčuje! Zapamätajte si to!

Polchon vyplúval krv; ktosi ho podobral pod bradu, takže si prehryzol pery.

Po toľkom vresku vyšiel zo stanu aj lord a zvedavo hľadel na drožkára, ktorý sa už pripravoval na cestu. Aj pán Strudl bol rozčúlený. Pokrčil plecami a kývol hlavou.

- I vás nett, waz is sho' wida los... déz vagáž is auf ámol ganz histeriš gvorn...

Sir Yolland si vzdychol a nasadol do drožky. Odtiaľ aspoň videl, čo sa deje. Muž v overale sa postavil pred Polchona.

- Vy ste hodili ten nôž?

- Ba kieho!

- Tvrдите, že nôž hodil niekto iný?

- Veru tak.

- Kde ste boli v čase atentátu?

- Na voze. Ale sám. Lenže ak chcete, aby som vám dokázal, že som nevinný, poviem vám jediné slovo.

Zďiaľky sa zablysl žlté oči zakrádajúcich sa hyen.

- Vyslovte ho.

- Jedine medzi štyrmi očami. Alebo vám ho napíšem.

Rýchle vytiahol z vrecka akýsi zdrap papiera, čosi naň načarbal a podal ho mužovi v overale. Ten po ňom iba fľochol okom a už ho aj trhal na drobné kúsky.

- V poriadku. - Obrátil sa k rote. - Chlapi! Polchon je nevinný. Útok spáchali jeho nožom. No neurobil to on. Neopovážte sa mu ublížiť! - A podal Polchonovi ruku.

5

Lenže rozčúleniu aj tak nebolo konca-kraja. Neočakávane objavili na úpätí blízkeho kopca Duke of Roswanga. V bezvedomí. Z kútika úst mu kvapkala krv a podľa názoru Jeremiáša Oblatha praskla mu sánka, takže ho treba okamžite operovať. Nato zasa vyhlásil King Roswang, že mu vyrazí obe oči, ak sa chlapca čo len dotkne. Diabol trapézy musel utŕžiť poriadny hák, lebo mu chýbali aj nejaké zuby.

Lord sedel apaticky na svojom voze a cítil, že vlny slabosti sa nad nim pomaly zatvárajú, okolo neho sa valia udalosti, ktoré nechápe, istí ľudia, čo strhli na seba moc, vydávajú príkazy. Dievča vzbúrilo vojakov, muž s autom si tu počína ako suverénny veliteľ a medzitým sa dejú akési čudné a záhadné veci... čosi sa blíži... a on je slabý, horúčka... zamdlel.

- Sir... Preboha, veď máte horúčku... - To Anne. - Prosím vás, choďte do oázy... Musíte si ľahnúť.

- Prosím vás... Čo sa tu... deje?

- Sama neviem. Tento Guliver, zosobnený diabol... Premohol svojimi nervami celý útvar.

A znova sa nocou rozľahli výkriky. Čo je?

Uprostred tábora sa zjavila zaprášená, zadychčaná slobodníčka Izabella a pod pazuchou vliekla ako dáky balík polomŕtveho Araba, ktorý nejasne ešte pripomínal Goghura. Švacla ho pred nohy ostatných.

- Darebák! - Obrátila sa k chlapom. - Čo je s mojím synom? Zabil mi syna!

- Upokoj sa, miláčik, chlapec je v poriadku, - tíšil ju King Roswang a vysvetľoval ostatným: - Slobodník Cavelotti je môj mladší brat a vojak Roswang je jeho syn.

- Tento chlap, - hlásila Izabella mužovi v modrákoch a ukázala na Goghura, - hodil po komsi nôž. Môj syn priskočil k nemu a tento ho zabil.

- Žije, - uspokojoval Roswang svoju polovičku.

- Kuš, King! Keby záležalo na tebe, mohli by pokojne vyvraždiť hoci aj celú rodinu. Potom tento zbojník zbadal, že idem k nemu, nuž sa pokúšal utiecť. Dohonil som ho a doniesol.

- Hm, - poznamenal Toutain, - zdá ta, že krátka cesta Goghura riadne vyčerpala.

- Žije ešte? - spýtal sa muž s autom a kľakol si ku Goghurovi.

- Nedržal som ho za pulz, keď som ho mlátil, - odvetil poddôstojník so zúrivosťou ustráchanej matky.

Mister Guliver prekvapene vykrikol. Na miestach, kam dopadali Izabelline údery, bola Arabova pokožka biela! Odrela sa... farba!

- Tento chlap nie je Arab! - preriekol ostro.

- Prezrite mu vrecká, - ozvala sa mu za chrbtom Anne.

Aj lord stál po jej boku, hoci sa mierne tackal.

Zdesene hľadeli na príšerne dobitého Araba. Tam, kde mu Guliver potrel pokožku handričkou, namočenou v benzíne, pokožka zbledla. Potom prezreli mešec, čo mu visel pod burnusom,

V obálke, adresovanej Goghurovi, našli list. Kým im mohol muž s autom zabrániť, lord a dievča ho prečítali.

„Sokolov!

Daj si pozor! V tejto hre má ruku aj Goddinsová. Je to nebezpečná ženská. Je pravdepodobné, že chce získať tašku pre L-a. Pripoj

sa k nim ako vodca. Pred Idelesom ich prepadneme. Keby sa niečo zmenilo, necháš mi odkaz v Goley. Budem tam aj s H-om. Biskra.“

- Sokolov, - jachtal prekvapený lord.

Dievča rýchle prekutalo mešec a teraz sa už rozplynuli všetky pochybnosti. Vytiahla fotografiu kapitána spáhijскеj jazdy. Na obrázku bol Goghur. Biele zuby, vlasy čierne ako uhol', no tvár sa ani v najmenšom neponášala na muža v overale.

Zrúbaný sa pohol. Šéflekár Jeremiáš, ešte vždy sa nevzdávajúc nádeje na operáciu, vopchal mu pod nos čpavok.

- Nevylučujem, že je to zbojník, - ozval sa lekár, - ale ak správne odhadujem, že má zlomené dve rebrá, musím ho operovať.

Polchon zlostne zreval:

- Nech zdochne!

- To vonkoncom nevylučuje operáciu, - hundral Oblath.

- Poviazať, - prikázal Guliver. - Ráno ho začneme vypočúvať. Durien, postavte k nemu hliadku a každú hodinu ju kontrolujte!

Lord sa odobral k drožke. Anne a mister Guliver v jeho päťách.

- Uznáte sám, - prihovoral sa lord tíško mužovi v modrákoch, - že mi dlhujete nejaké vysvetlenie... Ak je totiž tamten chlap Sokolov, a zdá sa to nesporné, tak potom vy nemôžete byť takisto Sokolov.

- Nie som Sokolov.

Lord si zhlboka vzdychol.

- S menami sú na tejto ceste večne akési problémy. Lenže prečo ste potom ráčili uviesť, že vy ste zbojník Sokolov?

- Chcel som získať vašu dôveru, sir. Keby som bol tvrdil, že nie som Sokolov, neuveríte mi. Biele zuby, čierne vlasy, značka auta, všetko sa náhodou zhodovalo... Vašu dôveru som si mohol získať iba ako zbojník Sokolov, ktorého si môžete kúpiť. A keď sa to uskutočnilo, zverili ste mi útvar, pretože podplatený lotor je hodný viacej ako neznáme individuum, ktoré o sebe tvrdí, že je statočné.

- Čiže... vy neráčite byť... lotor?

- Pre božie zmilovanie! Môže byť vari na svete iba jeden-jediný zločinec? Iba Sokolov? Prepáčte, nechcem, aby ste stratili dôveru, ktorou ste ma poctili... Ráďte mi uveriť, som taký istý zbojník ako tamten Sokolov.

- A... - dychčal lord, sadajúc si do drožky, pretože zamdlieval, - kto je tá... čo ju v liste menujú... tá Goddinsová?

- To som ja, - zašepkalo dievča.

A teraz už bolo naozaj hodnú chvíľu hrobové ticho.

Anne Goddinsová, Morgensternová, Elsworthová, Lorienová, Mildstonová vysadla na ťavu, Čosi vykrikla, zviera sa postavilo na rovné nohy a odcválalo do tmavej, púšťovej noci.

- Pod'me, pod'me, - súril lord.

- Hóóó! Diend! So á blédez Ding!

Drožka odhrkotala a muž v overale sa dlho pozeral za nimi, keď iba kývajúce sa lampáše označovali smer, ktorým sa vybrala.

PÄTNÁSTA KAPITOLA

1

V oáze bola iba jediná pevná budova z nepálených tehál: hostinec. Keď drožka prihrmela pred vchod, hostinský práve krútil na ražni barana, ale tak hlúpo sa zahľadel na tento zjav, že prišiel k sebe až vtedy, keď sa mäso začalo škvariť.

Medzitým lord zostúpil z drožky, navyknutým gestom pozrel na taxameter. Dvojitý tikot: pán Strudl zastavil taxameter. Potom sťažka vyložil nohu na schodík, odtiaľ na zem a nasledoval lorda. Bič si vliekol, prirodzene, v ruke.

Palmy oázy neposkytovali chládok, teplo sa iba lepšie zmestilo pod korunami a výpary rastlín zintenzívnili vražednú horúčavu. V úzkom skalnatom koryte žblnkotal maličký prameň, arabské ženy so zahalenými tvármi plieskali bielizeň a zhovárali sa všetky odrazu rýchlymi jazykmi. Ufúl'ané decká dráždili palicami dlhého, neškodného hada. Keď sa plaz pokúšal ujst', podobrali ho palicami pod bruchom a vyhodili do vzduchu. Pod palmou sedel starý, slepý domorodec zošúverenej tváre a žltej pleti, pospevoval si hrdelným hlasom a neuveriteľne rýchle plietol z lístia rohožku. Nad ním, na jednom z dlhých, hrubých palmových konárov sedela obrovská opica, jedla čosi biele, no nezhltna to, iba rozhrýzla, vyplŕula a biele, vlhké žuvance padali slepcovi na žltú lebku. Starec sa takými malichernosťami nedal rušiť, húdol si ďalej a plietol rohožku.

Lord prebehol zrakom po pustej scenérii. Medzi palmami sa beleli dva šiatre. Pred jedným obrovský drevený mažiar. Roztĺkali v ňom obilie tým istým spôsobom ako pred tisícročiami. Okolo mažiara sa zakrádala koza. Pri šiatri niekoľko brvien a cementová doska. Tu sa už čosi buduje. Pri miešačke cementu stála priviazaná osamelá ťava. Ošumelé, staré zviera, sem-tam vyplazila jazyk, pomaly a dôkladne zažmurkala, stiahla viečka ako rolety na hlboké, smutné, hlú-

pe oči a vyfúkla pred seba, až sa prach zvíril. Na bočnej stene hline-nej budovy plechová tabuľa:

HEWEA PNEU
svetová značka

... Lord si zhlboka vzdychol, hučalo mu v sluchách, vkročil do hostinca a do nosa mu udrela vôňa barana na ražni. Takmer sa nad tým rozplakal. Ranu na pleci sotva cítil. Skôr sa mu zdalo, že dostal africkú nemoc: horúčka, závraty, ťažoba a v očiach ho pichalo, ako by mu do nich vrazili ihlice.

Hostinský sa mu náhlil v ústrety, klaňal sa, predtým však kopol do ražňa, aby baran odletel sponad ohňa. Áno, v zadnej časti chatrče mal izbu. Je to maličká kajuta s drobným okienkom, na dlážke niekoľko rohožík, v rohu drevená lavica, takzvaná pričňa, na akých trávia svoje noci väzni, na lavici špinavá prikrývka a pilinový vankúš. Hostinský mu ukázal izbu, ani keby odkrýval tajomný letohrádok. Usmieval sa a mädlil si dlane.

Lord sa na ňu zvalil. Už bol takmer v bezvedomí. Požiadal drožkára, aby mu dal uvariť čaj. Červenú aktovku si položil pod hlavu, hoci starý Strudl po dlhom čase bol jediným človekom v jeho prostredí, ktorému by bez akýchkoľvek rozpakov zveril celý svoj majetok... Ale čo sa tu dá vedieť, možno sa ani on nevolá Strudl, azda bol gangstrom v Mexiku, a iba teraz si prisvojil meno „Tankšén“ a jedného dňa vysvitne, že zháňa svojich rodičov, ktorých mu arabské hordy odvliekli z marakešského vyslanectva...

Božemôj! Ved' ani nedýchla pravdu, čo slovo to klamstvo, prečo ma to teda tak bolí? Ejha! Yolland Dobyvateľ! Ved' toto dievča ti bolo nepriateľom... Tak je... Celá rota mala nastúpiť proti nej... Uvrhnúť ju v putách do pevnostného väzenia, kde by nemohla fajčiť, pudrovať sa a nemohla by cigániť... Odvlečte ju... Oj... Aké hnusné je to tu... Všetko jedno... Vojsko stojí pred bránami oázy, jeho vojsko... Oddaní chlapi, čo ho nasledovali cez hory a doly... Pôjde s nimi ďalej... a... nič...

- Na, vypite si to, herr gráf, to vás bude dobre hrať zevnútra... Sie ham doch zimnica.

Drožkár ho napojil čajom a podal mu chinín. Bič si medzitým oprel o lôžko.

Triaška ho neprestala hrgľovať ani po čaji. Pán Strudl ho prikryl svojím sivým plášťom. Po prvý raz, odkedy brázdil Saharou, sa mu stalo, že si v spoločnosti vyzliekal plášť. Lorda zimnica neopúšťala, pery mu obelasel.

- Na woatns, i bring dén konský pokrovec, déz Aas wets so aushaltn so á'...

Už dávno nepadlo sirovi Yollandovi (dedičnému pánovi Denhamu) nič tak dobre, ako konská huňa, ktorou ho kočiš prikryl.

- Herr gráf dostal njejde cúg, - poznamenal pritom, maláriu pokladal za poveru; čo žije, nezjedol ešte ani gram chinínu a keď niekoho videl, že ho drví zimnica, dotýčny stál predtým, podľa jeho názoru, v prievane a pretože v Afrike je prievan ustavične a všade, väčšmi tu ľudia chorejú na horúčky. - Ja vám zóženem nejaký tento, čo bude pána gráfa ošetrovať. Jeden takýto negerský arabský dáma. Lebo ja sa musím starať aj o ten kuoň, déz Rindfi is á rozmazaný...

Odišiel. Po chvíľke vošla ženská v burnuse. Položila lordovi na čelo šatku namočenú vo vlažnej vode, tichučko sa motala po izbietke a potom si sadla pod okno... Lord vnímal túto scénu iba v polosne... Zdalo sa mu, že je to maskovaný fantom... burnus a dvoje očí...

Zato kobyľa Diendl je tu menej opustená ako on... Statočný kočiš sa oňho stará iba z akéhosi panského súcitu... Koňa však ľubi... A toto je kto?... Čalúnnik Kratochvíl (ten, čo píše román) vkročil po vojensky do izby a pozdravil:

- Úctivosť, pán lord. Prišiel som s vašou batožinou.

- Čohoho? - drkotali lordovi zuby.

- Pán lord! Vaše vojsko odtiahlo.

Sir Yolland sa triasol na celom tele, no posadil sa.

- Vohovohojsko...

- Prosím pekne, ten chlap s autom uzavrel s nimi v noci zmluvu, že rozdelí medzi nich rovnakým dielom oných dvadsaťpäťtisíc libier, čo mu máte dať, ak ho budú nasledovať. To sú preveliké peniaze, nuž vybrali sa všetci s ním, iba mňa tu nechali, aby ste tu mali niekoho, čo dá na vás pozor. Okrem toho mister Guliver by bol rád, keby som dokončil svoj román, ktorý sa volá „Šofér sa nemá zamilovať““. Hlavný hrdina padne, dostane sa do rozporu so spoločenskými pravdami, a preto sa z neho stane alkoholik.

Lord sa zvalil horeznačky na lôžko. Nemal už nikoho, iba drožkára Strudla, ktorý sa musí starať aj o svojho koňa, a čalúnnika Kra-

tochvíla, ktorý píše román. Tu leží v oáze dedičný pán Denhamu, sir Yolland a niet pri ňom človeka, ktorý... no, vyslovme to, aj keď je to smiešne... ktorý by ho ľúbil. Vojaci sa pekne dohodli, peniaze dostanú aj vtedy, ak s nimi nepôjde, aj keby umrel. On ochorel, vyčerpal sa, zlomil a oni si len idú... Peniaze sú mocné, veru... Všetko si môžeš za ne dovoliť... lenže... ech... takýto hnusný koniec, vo vzdialenej oáze, uprostred púšte, opustený, v špine, biede, niet ani armády, ani priateľa, ničoho niet, iba teplo je a hlava preukrutné bolí.. .

- Rozkážete niečo, pán lord?

- Chod'te, - skríkol sir Yolland zadychčaný a horúčkovité odľu-koval. - Ohokahamžihitehe!

Kratochvíl vyšiel a ľahol si vo vzdialenej miestnosti.

Nad lordovou hlavou bzučal veľký, poletujúci ovad. Arabka sedela s hlavou v dlani. Lord sa cítil ukrutne zbitý a biedny. To bolo jediné, čo ho bolelo. Ostatné by vari zniesol, keby to dievča... Hoci bola nepriateľom... Ale keď sa raz dobyvateľ zaľúbi do svojho nepriateľa...

- Anne, - zašepkal chripl'avo a tíško. - Anne...

- Tu som, sir, - odvetila Arabka a zložila si z hlavy burnus.

2

- Bála som sa, sir, že ma vyženiete, no chcela som vám zostať nablízku. Preto som si zakryla tvár ako mohamedánka. Ale ak ste vyslovili moje meno, azda sa vám predsa len žiada, aby som bola tu.

Medzitým pokľakla k lôžku a chytila lorda za ruku. Muž strhanej tváre sa usmial, stisol mäkkú ženskú rúčku a triaška prestala. Vzdychol si a zavrel oči. Cítil ešte, že mu dievča hladká ruku a chcel povedať čosi veľmi, veľmi vrele, čosi nezvyčajné, ale zaspal...

Zobudil sa za tmy. Cez okno videl ligotať sa vzdialené hviezdy.

- Nezažala som, lebo sieť proti moskytom je deravá, - zašepkalo dievča pri jeho lôžku. - Ako sa cítite?

- Dobre... celkom dobre. Zdá sa, že už nemám ani horúčku.

- Chinín zato musíte užiť.

Poslúchol ako malé decko. Potom ju chytil za ruku. - Ďakujem... že ste zostali tu so mnou.

- To je predsa prirodzené. Nazdávali ste sa, že vás opustím v takejto situácii? Len si pekne ľahnite, ešte nie ste zdravý.

- Ale som silný. Myslím, že o tri dni nebude už po tej chorobe ani stopy.

- Viem. Viem, že ste silný, ale ste to aj zneužili. Večne len v tesne pozapínanej rovnošate, v šialenej horúčave, pokračovať v ceste s poraneným plecom a zatajovať, že sa vás chytá horúčka... Ak to chcete vedieť, ste obyčajné, nevydarené, zlé chlapčisko.

Nepripustný tón ho tentoraz akýmsi zázrakom tešil. Zvalil sa na lôžko a znova zaspal.

Zobudil sa na svitaní. Dievča ustavične sedelo pri jeho lôžku a držalo ho za ruku..

- Počúvajte, Anne... Nadiktoval by som vám niečo... Predpokladám síce, že o nejaký čas načisto vyzdraviem, no keby predsa... Nazdávam sa...

- Hlúpost!

- Nie, to by ma veľmi tlačilo... Nejde o mňa, ale o iných ľudí. Aby som bol presný, o môjho niekdajšieho priateľa, s ktorým nie som zadobre a oné... nemôžem to so sebou zavliecť do hrobu... Píšte, prosím vás... - Dievča si pripravilo papier a ceruzku. Lord diktoval: - Ja, sir Oliver Yolland, dedičný pán Denhamu, prenechávam svoje pozemky naftových prameňov v Kilagedzi, ktoré doposiaľ zabraňovali v ťažbe, Johanesovi Livingstonovi. Johanesovi Livingstonovi treba povedať: hneval som sa naňho do poslednej sekundy, pretože som ho nepokladal za gentlemana. Jeho povinnosťou bolo ohlásiť sa spoločne so svojou verenicou v Denhame a navštíviť Yollandovskú rodinu v čase, keď ešte žili sir Archibald a jeho manželka, ako aj kráľovský stotník sir Charles. Tuto neuveriteľnú urážku som mu nikdy nemohol odpustiť. Ale nehneval som sa naňho zato, že sa oženil s dcérou lorda Dillinga; Livingstone je o desať rokov starší ako ja a mohol sa takto stať vhodnejším životným partnerom dámy, ktorá bola so mnou v jednom veku. Vo svojom závete uvádzam Johanesa Livingstona ešte osobitne, pretože som ho napriek jeho neodpustiteľnému poklesku nevládal nenávidieť. V súvislosti so spornými pozemkami vykonávam poslednú vôľu teraz osobitne preto, aby moji prípadní dedičia nemohli klásť prekážky...

Dievča písalo. Potom lord podpísal text a uľahčene si vydýchol.

- Ďakujem. Tlačilo ma to najmä vtedy, keď som myslel, že zomriem... Johanesa som chcel iba zložiť, ale zničiť by som ho nevedel... Veď som to mohol urobiť nejeden raz... Čudný chlapec je ten

Johanes, Anne... To vám je skutočný anglický gentleman a keby ste sa s ním zhovárali, ani by ste neverili... Predsa som ho mal rád... Ale bolelo to.

- A tento pán sa oženil s vašou láskou?

- Ale, to je podružná záležitosť. V tomto prípade nespáchal chybu... Lenže vtedy, keď ju požiadal o ruku, zabudol ju predstaviť v Denhame. To sa odpustiť nedá, lebo to je jednoducho strašné. Všetko jedno...

- Bože, - vzdychlo dievča, - aký ste vy len naivný! Aké decko. Neuveriteľné! Zato ste zanevreli na svojho najlepšieho priateľa... Viem si živo predstaviť, ako sa hneváte na mňa, veď ja som doslova dupala po etikete...

Lord ju pohladkal.

- Vy ste inakšia. Lepšia ako všetci ostatní... ani neviem...

Dievča sa naklonilo celkom nad neho.

- Vyslovte to, sir. Vyslovte, čo ste chceli povedať...

Lenže toto šepkala už v takej blízkosti, že sa im stretli pery.

3

Ráno sa zobudil ako znovuzrodený. Prvý nápor horúčok bol preč a pri odpočinku sa hojilo aj plece. Iba vtedy, keď sa postavil na nohy, pocítil, že je ešte slabý, krv mu duní dolu z hlavy do končatín a kolená sa mu chvejú.

Anne už nebola v izbe. Akiste spí. Pocítil radosť. Takto nazýval sám pre seba šťastie, ktoré je vlastne totožné s chorobou menom láska.

Čo ho teraz po vojsku? Všetky neplechy, útrapy, vyčerpanie, sklamanie predsa len doniesli jedného verného človeka. Ktorý predbel pri ňom prvé vlny horúčok a...

A ľúbi ho.

Prinajmenšom je podozrivá z lásky. Ktosi zaklopal na dvere. Hlásil sa pán Strudl o svoj plášť. Chodil ešte stále v košeli.

- Dobre ráno, herr gráf, - povedal a zaraz si obliekol kabát. - A ten zimnica?

- Ďakujem, pán Strudl. Cítim sa celkom dobre.

- Ráčite vedieť, já som chcel len rekomendovať ten oné... Brandwein... Moja švegeriná je mi za to vďačná do dneska. Aj ona dostala hexenšus na peróne električky od cúgu.

- Maličkosť, už mi je lepšie... A miss... Dámu ste nevideli?

- Úh! Dás Madel is šo lengst foat. Odcestovala na ten t'ava, ešte na svitaní.

- Ste si tým istý? - spýtal sa lord užasnutý.

- No ale, jaký otázka? Ešče ma zobudyla, abych jej pomohol reparovať ten t'ava, lebo že sedla odtrhol ten Steigbügli...

Sir Yoland sa bezradne obzrel. Nechcel dopustiť, aby sa stalo skutočnosťou, čo ho zdrapilo za gágor, čo ho bolelo a zovrelo mu krutým stiskom hrudí.

Anne...

Čosi ho škriabe v hrdle, čosi mu búši okolo srdca; musel si sadnúť na lôžku... potom sa obrátil k vankúšu a vibrujúcimi rukami ho zdvihol.

Červená aktovka zmizla.

ŠESTNÁSTA KAPITOLA

1

Lord sedel na lavičke pred hostincom a hľadel do piesku. Arabky mlátili bielizeň, starý slepec neartikulovane vyspevoval a plietol rohožku, veľká opica kvočala na strome a ťava pri cementovej doske prežúvala.

Pán Strudl priviazal mešec s ovsom a polial kolesá niekoľkými vedrami vody.

Prišli nejakí noví ľudia, ktovie odkiaľ, včera tu ešte neboli. Štyria-piati mládenci na ťavách. Nakladali na ne mechy s vodou, na rebkách vzdorovitých štvornožcov duneli palice a hostinský položil pečené mäso na stôl, pri ktorom si Kratochvíl smutne balil veci, pretože pracovať na románe nevládal ani tu.

- Pane, - hlásil sa u lorda novoprijatý vodca. - O pol hodiny sme hotoví.

- Výborne. Dá sa z oázy Ideles telegrafovať?

- Akiste, pane, počul som, že je to významné stredisko, lenže neviem presne, lebo je to odtiaľto ďaleko.

- A toto nie je oáza Ideles?

- Oáza Ideles je na hraniciach Sudánu, na druhom konci Sahary. Toto je oáza Bimba, na sever od Gambie.

Už ho vari nemohlo nič prekvapiť. V jeho odkrvenom, horúčkou vysušenom, unavenom mozgu zrútili sa aj posledné slabé konštrukcie myšlienok a myslenia vôbec... Počuté iba zabolelo. Bolelo v mozgu a v lebke vyhodnotenie vecí, zabolelo, že sa musel znova posadiť a zakryť si oči.

Ako sa sem dostali a kam vedie ten chlap v modrákoch stovku nič netušiacich chlapov?

- Dá sa odtiaľto telegrafovať? - spýtal sa chripľavým hlasom.

- Nie, pane. Ale zajtra môžeme byť vo Validoe, a tam majú poštu.

- Tak potom neodkladajme odchod, poďme!

Ešte aj takýto chorý a vyčerpaný chcel čosi urobiť v prospech stovky chlapov, ktorých vedie akýsi diabol v overale púšťou, a nik nevie, kam.

Malá karavána rýchle uháňala púšťou. Diendel sa musela na staré kolena dozvedieť, že bič nielen štekli, lež vie aj švihnúť.

O polnoci boli pri Validoe a lord odoslal na adresu štátneho tajomníka ministerstva obrany telegram, čo mal vyše sto slov. V prospech jeho chlapcov, ktorí teraz pochodujú kdesi do neznáma.

Potom sa zrútil na lavičku.

Najväčšmi ho bolelo to dievča... Okradla mu doklady o naftových nálezoch na území Urungi... Preto s ním cestovala.

V tábore tašku neprijala. Neverila mu. Predpokladala, že lordova ponuka znamená pascu.

Šla radšej naisto. Vtedy, keď ležal chorý a opustený všetkými ľuďmi... Po tom, čo ho pobožkala!

Až vtedy ho okradla!

Tvárou mu prebehol jemným dotykom piesok, čo plával vo vánku... Ani keby ho pohladkala neviditeľná, zákerná, no nevýslovné príjemná ženská ruka...

2

Lord Harlington sedel už niekoľko týždňov vo Forsterovej spoločnosti v El Gao.

V oáze táboril obrovský huf Arabov pod Biskrovým velením. Všetci domorodci vedeli, že vysoký Arab s tmavými fúzmi je Biskra. Nik mu však neublížil. Biskra bol zbojníkom iba čiastočne, tá druhá časť bola akoby národným hrdinom.

Šéfredaktor i lord trávili svoj čas v horúcom, zapáchajúcom sade, plnom najrozmanitejšieho hmyzu, veľmi biedne. Trýznili ich najmä miliardy múch.

- Na čo tu vyčkáваме? - vyzvedal sa šéfredaktor.

- Na správu. Poslal som kohosi dopredu na územie Urungi, po isté spisy.

Šéfredaktor nevedel, prirodzene, absolútne nič o bezohľadných podrobnostiach boja o naftu. Tušil, že medzi protivníkmi jestvuje akési zápolenie. Lord Harlington, ktorý bol v každom ohľade inakší

ako sir Yolland, miloval tlač, reklamu, a jeho márnomyseľnosť bola uspokojená iba vtedy, ak ho fotografovali, vypisovali o ňom. Preto si na túto cestu zorganizoval celý tlačový oddiel.

- A keď tie spisy dostanete?

- Potom vydieračského náčelníka podplatím, predložím overovacie listiny, a kým sa Oliver Yolland dostane na miesto, ja už dávno započnem prácu. Budete mať nádherný žurnalistický materiál, za to vám garantujem... Prepáčte.

Zočil pod oknom Biskru. Vybehol von.

- Čo je?

- Sir, - ozval sa zbojník dokonalou angličtinou. - Obávam sa, že tu čosi nehrá. Aj keby sa pohyboval sir Yolland slimačím tempom, aj tak musel jeho oddiel tadiaľto prejsť.

- No a čo váš slávny Sokolov?

- Nechápem. Muselo sa mu čosi prihodiť... Priznám sa vám úprimne: veci sa nevyvíjajú tak, ako sme si predstavovali.

Harlington si nervózne utieral spotenú tvár.

- A čo teraz?

- Sir, - odvetil Biskra. - Zajtra budem vedieť viac. Vyslal som niekoľkých prieskumníkov.

... Lord osamel. Nadýchal sa páchnuceho, ťažkého vzduchu. Mesiac osvetľoval Saharu ľadovým svetlom.

- Pane! Doniesla som dokumentáciu naftového žriedla, - ozval sa za ním akýsi hlas.

Ženská!

- O akej dokumentácii to hovoríte a kto ste?

- Som Eva Mildstonová.

- Á, slečna reportérka! Vy ste napísali tú záležitosť Adriany Gravescu?

- Áno. - Pokračovala rýchle a nervózne. - Sokolov je zajatý. Oliver Yolland a jeho vojsko zabľúdili. Leží chorý v oáze Bimba. Aj ja som sa dozvedela až na mieste, že nie sme v Idelese. Od toho okamihu som ustavične na ceste. Aktovka patrí sirovi Yollandovi. Máte v nej všetky spisy.

- Čo si zato želáte?

- Ani haliera! Urobila som to z pomsty. Nech sa páči.

Odovzdala mu aktovku.

Harlington rozčúlene vytiahol dokumenty a chvejúcou sa rukou uvoľnil oba viazače. A potom skríkol: Na titulnom liste stálo veľkými písmenami:

„Šofér sa nemá zamilovať“
Napísal G. B. Kratochvíl

- A toto je čo? Môžete mi to vysvetliť, miss Mildstonová?
Dievča sa zachovalo veľmi čudne. Rozosmialo sa. Smiala sa a smiala, ale tak, až sa musela posadiť.

Podišiel k nim čašník.

- Včerajšie lietadlo priviezlo poštu pre lorda Harlingtona s doložkou, že mu má byť doručená až vtedy, keď dostane dámsku návštevu. Zásielku prevzal zmierčí sudca oázy a teraz ju vydal. Nech sa páči.

A odovzdal lordovi skicu naftových polí v Urungi, presnú mapu a overovacie listiny.

V prílohe našiel iba kratučký list:

„Dear lord Harlington!

Uznávam, že máte v Afrike prednosť. Poveril som istú našu spoločnú známu, aby Vám doručila spisový materiál, lenže omylom vzala so sebou literárne dielo. Lutoval by som, keby mala dotyčná v tejto súvislosti akúkoľvek škodu, a preto Vám v prílohe urýchlene zasielam originálne spisy.

S úctou
gróf Oliver Yolland,
dedičný pán Denhamu“

Zaujímavá ženská. Teraz zasa plače.

3

Mechanicky šľapali v horúcom nekonečne pieskového oceánu. Tmavočervené odrazy tmavnúceho neba zahalili smrteľne unavenú pochodovú kolónu do tieňov poletujúcich pieskových vírov.

Už sa len ťahali. Kam? Kade? Nik nevedel... Trubač Houben sa zmietať na voze v horúčke, z autíčkarovho príkazu ho teraz zastupo-

val Jordan a rota pochodovala za doprovodu akordeónu. Houben už asi trúbiť nebude. Nikdy. Dostal výron krvi do pľúc a keď sa vylízal natoľko, že mohol kráčať s ostatnými, fúkať nevládal, iba dirigoval Jordana.

- Aidu, - povedal smutne, keď zaznel povel na odchod. - Dva-krát zrepetuješ.

Muža v overale sa báli všetci rovnako. Toutain im prezradil, že je to sám diabol. Slobodníčka Izabella vliekla ustavične dve pušky, pretože Duke of Roswang sa zlomil načisto. Stratili už päť mulíc a Durienova nádherná rovnošata sa dotrhala a zašpinila, takže kaderník Felix, dobyvateľ ženských srdiec vyzeral ako starý žobrák... Ale zato kráčali. Kam? Ako dlho? Načo? Čert vie, hádam iba ten nezmar, čo ide vpredu, pretože ten sa nikdy neunaví, nikdy zbytočne nerozpráva a nemôžu si pomôcť, púšť pozná iba on.

Nadporučík Renoir sedí na voze v polovičnom bezvedomí. Bol chorý. Poťažne slabý, veľmi slabý. Maršal je načisto ošklbaný, no v sedle sa drží ako svieca.

V poludňajších hodinách sa ich tieň navidomoči skrátili, blížili sa k rovníku. Z tieňa vlastne zostal škaredý, neforemný fľak pod nohami... Bože, čo tu bude s nami? Ďaleko, veľmi ďaleko pred nimi černela sa medzi nebom a púšťou čiara.

Džungľa. Tam sa Sahara končí.

Tábor je pravidelný a poriadny, Sahara dokončila výcvik: stali sa vojakmi.

Fleur de Bac si natieral zapálené oči olejom.

Duke of Roswang ležal so zatáтыми zubami. Nehýbal sa. Muž v overale prikázal, aby ho vyložili na voz, zabalili do prikrývky a keď sa začne potiť, ul'avi sa mu. Slobodník Izabella zúfalo tľapkala studené ruky milovaného syna a potom vyskočila.

- Diabol! - zrevala na muža v overale. - Kam nás vediete? Okamžite odpovedzte!

V pravici zvierala útočný nôž. Muža v overale obkolesil výhrazný huf.

- Čo s nami zamýšľate? - reval Wolfram.

- Zdochneme!

V povetrí sa zdvihli päste a hrozili.

- Kým som tu, - vravel muž v overale pokojne, - zatiaľ nemôžete zahynúť, lebo má kto útvaru veliť.

Päste ovisli. Vedeli, veľmi presne vedeli, že sú v diablových rukách. Teraz už iba on vie, kde vlastne sú.

- Správajte sa slušne a disciplinovane. Potom sa nebudete musieť sťažovať. Zapamätajte si to.

Neskoršie, akoby si to bol rozmyslel, podišiel k Jordanovi.

- Zahrajte nástup!

Houben malátne dirigoval:

- A dur.

Zaznel signál k nástupu. Aj tento rytmus sa na nepoznanie zmenil. Namiesto čerstvého švitoenia pistonu zaťahuje Aidu žalostná harmonika.

Po rýchlom nástupe sa muž v overale postavil pred nich.

- Chlapi, - oslovil ich. - Budeme hrať s otvorenými kartami. Chcel som vás zavádzať aj naďalej, no nemám na to dosť síl. Cieľ a poslanie, ktoré sledujem, ma síce zbavuje následkov akýchkoľvek činov, a predsa... Nevieam...

Otrhaný, uťahaný zbor Neviditeľnej légie stál a mlkvo čakal.

Teraz, teraz sa dozvedia pravdu... A tá bude hrozná... Vietor vláčil ťarbavé pieskové víry a zunivo ich rozosieval po táborisku.

- Podviedol som vás, - pokračoval muž v overale. - Zabiť ma nemôžete, lebo vyviest' zo Sahary vás môžem iba ja... No napriek tomu. Nevládzem sa s tým vyrovnáť, a preto vám vravím otvorene: vediem vás do takého boja, za ktorý nedostanete nič.

- Kto vlastne ste? - vykročil pred neho Toutain s vypätím všetkej vôle a odhodlania.

- Stotník Durien.

Zmeraveli v úžase. Felix zbledol ako mŕtvola.

- No a? - spýtala sa Izabella. - Kam ideme?

- Dobyjeme v prospech Francúzska veľmi významné černošské osídlenie. Pôjdeme do boja, za ktorý nedostaneme peniaze. Tento boj je vlastne našou povinnosťou. Mohol som vás viesť tak, aby ste potom boli donútení bojovať... Nevládzem. A preto ten, kto sa nechce biť, nech počká na výsledok boja v pokojnom bezpečí.

- Podviedli ste nás? - Jachtal Fleur de Bac.

- Áno. Povyťahoval som pred vami stĺpy a potom som útvar zaviedol po falošnej stope na druhý koniec Afriky, aby ste vo vedomí, že ste na území Urungi, obsadili územie Kinibalú, na ktorom sa francúzsky vojak nesmie biť. A bol som predsa len slabý, aby som pod-

vod dovedol až do konca. Opakujem: kto nechce bojovať zadarmo, z povinnosti, za vlast', nech vystúpi z radu.

- No, ak sa veci majú tak, ja sám za seba vyhlasujem, že nech zbesnie ten, čo ľutuje nejakú tú bitku za Francúzsko, - ozval sa pívny poručík.

- Ja som za to, - pridal sa Wolfram.

Nik nevystúpil z radu. Podvolili sa mužovi v modrákoch. Napokon, čo iné im aj zvyšovalo?

SEDEMNÁSTA KAPITOLA

1

Polchona ranili kopijou, pivnému poručíkovi vyrazil letiaci kameň dva zuby. Inakšie však boli všetci v poriadku a varili si večeru.

- Houben, - vravel muž v overale. - Dajte zahrať nástup.

Chlapi sa rýchle dvíhajú.

- Rozlúčime sa. To, čo ste urobili, je čin, za ktorý nemôžete očakávať vďačnosť národa. Ale ste statoční vojaci. Dostali ste sa sem preto, lebo ste hľadali naftové pramene sira Olivera Yollanda. Takto to musíte rozprávať všade. Keby ste roztrubovali, že vám velil francúzsky dôstojník, pozatvárajú vás. Do videnia, chlapi. O dva dni tu bude regulárna armáda a postará sa, aby ste sa v poriadku dostali domov.

Podal si so všetkými ruku.

Pred Polchonom sa pristavil.

- Ako si sa dozvedel, že som stotník Durien?

Teraz pochopili dávno zabudnutú scénu, keď červenobradý napísal na lístok slovo, ktoré podal mužovi v overale, aby dokázal svoju nevinu. Vedel, že mister Guliver je francúzskym stotníkom.

- On to iba tušil, - zamiešal sa maršal. - Istotu som mal ja.

- Ponúkli ste ma cigaretou, - vysvetľoval Polchon. - Pripomenul som si maršalove chválospevy o srbských cigaretách stotníka Duriena, čo boli takého lievikovitého tvaru. Vaše boli také isté. Ukázal som cigaretu maršalovi a on potvrdil moje podozrenie.

Potom narazili sud.

Muž v overale vyhľadal Renoira, ktorý sa už zotavoval.

- Mary, - oslovil „dôstojníka“, - nebolo od vás múdre, že ste sem išli. No napriek tomu verím, že teraz sa už budeme väčšmi ľúbiť.

- A... odpustíte mi?

Objal ju.

- Ani som sa nehneval. Iba som cítil, že nemôžem byť nikdy šťastný so ženou, ktorá nepochopí, čo znamená pre vojaka povinnosť. Zdá sa mi, že teraz ste videli, skúsili... a porozumeli.

Pritúlila sa k verencovi.

- A teraz poďte!

Odišli potichučky. Za nimi hrmeli zvuky zábavy. Nezašli ďaleko. Tam, kde vyúsťovala cesta z pralesa do púšte, čakalo ich malé trojmotorové lietadlo.

Stroj sa zdvihol, zakrúžil a zamieril na sever.

- Och, Jules, - plakalo dievča, - bola som hlúpa... nekonečne hlúpa... Ozaj mi odpúšťáš?

- Vybavili sme si všetko podľa najprísnejších rytierskych zásad, pán nadporučík.

Šťastne sa objali a lietadlo nabralo výšku. Sahara pod nimi oneľho zmizla.

2

Sir Yolland skončil cestu so zlomenou, unavenou dušou. Keď mu Kratochvíl, načisto vyjašený hlásil, že vo viazači našiel namiesto svojho románu záhadný spis, lord si bol zaraz načistom.

Muž v overale sedel raz s týmto rukopisom v jeho stane a kým on spal, chlap vymenil román za spisy. Stáva sa, že aj vrana vrane vykole oko.

Hrdlo mu zovreľa horkosť. Dáma s mnohými priezviskami sa dala napáliť.

Nech si teda spisy má! Vie, kto ju sem poslal. Vie, kam má namierené. Goghur-Sokolov vypovedal, že ho čakajú jeho chlebdarcovia. Odošlime krásnej dobrodružke listiny, nech neškoduje, nech celú záležitosť zavŕši úspešne, nech sa teší...

A dobrú noc tejto veľmi, veľmi smutnej historke...

3

Keď sa vrátil do Marakešu, oznámil personálu, že nikoho neprijíma. Chcel si oddýchnuť iba jediný deň.

Dost'... Stačilo... Odíde na more... Na rok... Áno... Celý rok bude na mori a neuvidí nič a nikoho, iba more.

- Mister Wilkie, - ohlásil komorník.

- Povedzte mu, že na tajomníka má k dispozícii z titulu zálohovaných výloh dvetisíc libier, no rozhodne ho nemôžem prijať. V nijakom prípade.

- Mister Wilkie vám musí oznámiť...

- Žiaľ, ako som vravel...

Andreas odišiel.

Lord sedel pri okne.

- Mister Wilkie oznámil, že ak ho neprijmete, tak sa tu, vo dverách zastrelí.

- Prosím... Ak si nevie vybrať vchod do iného apartmánu... ale rozhodne iba v takom prípade... nech vojde.

A už sa aj valil maličký človečik. Schudnutý, opálený, no naširoko vyškerený.

- Sadnite si, mister Wilkie. Nechcel som vám ublížiť, ale cesta ma vyčerpala. Chcem byť sám...

- Sir, váš lokaj mi oznámil, že nečítate noviny. To ma donútilo takto sa k vám vlámať.

- Žiaľ, nemám vás čím utešiť.

- Lenže ja vám musím referovať. Či viete, sir, že celý svet sa rehoce na Harlingtonovom prípade?

- Hm... Naozaj? - spýtal sa kyslo.

- Pozvoľával do Urungi svetovú tlač, zaplatil čarodejníkom a náčelníkom celý majetok a napokon vysvitlo... ha haha... prepáčte... hahaha...

- Ale, mister Wilkie!

- Nedá sa bez rehotu... Taký podvod tu ešte nebol... Náčelník z Urungi sa spriahol s naším inžinierom a pod vrtnou vežou bola nádrž, do ktorej vháňali čerpadlom... hahaha... preboha, prepáčte... Nafta, čo vytryskla, nevyvierala spod zeme, ale ju... haha... tlačili čerpadlom... v prítomnosti tlače... experti zistili, že... haha...

- Prosím vás!

- Sir! Spod zeme vyvieral rafinovaný petrolej!

To už zaujalo aj lorda. A potom mu začala zalievať tvár červeň. Pretože, bože môj, ak to dievča neukradne aktovku... Teraz by sa re-

hotal celý svet na debakle sira Olivera Yollanda. On by ta bol zašiel... Ani nevedel, prečo, mu zrazu srdce búcha ako zvon.

Yolland, si hlupák. Azda si len nenahováraš, že dievča nechcelo kradnúť, ale ťa zachrániť? Starneš, vravel si.

- Pod vrtnou vežou bola cisterna. Chystali sa na tento podvod už celé mesiace. Aj inžinier bol ich človekom... hahaha...

- Náš inžinier?

- Figú... prepáčte. Kdeže! Inžinier aj panovník Urungi sú členmi jednej a tej istej podvodníckej bandy. Navalili do príprav päťtisíc libier, ale stálo to zato. Dostali päťdesiat tisíc. Vo všetkých novinách sveta písali o tom palcovými literami. Černoch je už za horami aj s päťdesiat tisícmi aj s vašim inžinierom. Harlington tam stál vo svetle fotobleskov, uprostred tlačových potentátov sveta a spod zeme vyviera rafináda... Okrem toho Sunday Evening Post pustil do sveta úvodník, vraj „Prirodzené benzínové čerpadlo v Afrike. Nič nové pod slnkom, ale pod zemou hej!“ Nuž, to vám uchmatol spreď nosa lord Harlington.

- Nechápem... - ledva sa zmohol na slovo gróf.

- Sir, v pozadí celej tejto záležitosti stojí váš geniálny súper.

- Livingstone!

- Správne. Obetoval všetko, aby vás zosmiešnil, sir, no do pasce vletel Harlington. A tento nenásytný naháňač reklamy si tam pozve nielen Forstera, ale aj miss Mildstonovú, najostrejšiu reportérku...

- Čože? Koho?

- Miss Mildstonová. Tú, čo sa preslávila v súvislosti s Adrienou Grovescu. Získala od nebezpečnej špiónky interview počas jej úteku na lodi.

- A... ako sa volá?

- Mildstonová. Ale ani to nie je jej skutočné meno.

- Má táto dáma vôbec nejaké skutočné meno? - zmalomysel'nel gróf.

- Pravdaže. Je to dcéra tamtoho pána, ktorého máte česť už dávno nepoznať. Volá sa Anne Livingstonová.

4

Jeho dcéra! Livingstonova dcéra! Ale potom vedela o otcovom pláne! A ukradla tašku jedine preto, aby jeho...

„Zaujímavé,“ povedal si Wilkie, „ako sa grófovi ligocú oči. Že by si bol viacej vypil?“

Nepil. A napriek tomu sa ho zmocnil akýsi čudný, omamný pocit. Dievča ho vlastne zachránilo tým... že tú aktovku...

- Táto ženská, - pokračoval mister Wilkie, - vykývala napokon aj s nami. Dozvedel som sa, že sa dohodla s Forsterom na honoráre sto libier za článok. Zaumienila si, že sa votrie do nášho prostredia a napíše reportážny seriál o naftovej vojne. A teraz, prepáňte mi, sir, že som sa takto k vám vlámal.

Vtedy lord vyhlásil také čosi, čo z jeho úst ešte nikto nepočul:

- Mister Wilkie, - povedal. - Odteraz môžete vojsť ku mne bez ohlásenia, kedy sa vám zachce.

DOKONČENIE

1

Lord sa veľmi začudoval sám sebe, keď zistil, že stojí pred zrkadlom a pri uväzovaní kravaty si píska. Večer ho totiž očakával štátny tajomník, ktorý ho mal informovať o osude strateného vojska. A potom konečne cestujeme...

Posledný deň v hoteli Mammunia.

Na hotelovej chodbe stretol podplukovníka.

Muž s autom!

- Mister Guliver...

- Ráčite? Volám sa Durien...

Lord prižmúril oči a chytil sa za čelo.

Zarazil sa pred ním. Zastal aj podplukovník, zdvorilo, začudovane.

- Želáte si niečo? - informoval sa podplukovník prívetivo.

- Pane... pane... chcete azda tvrdiť, že ma nepoznáte?

- Nepamätám sa, že by som mal tú česť... Azda v Nizze? Včera som sa totiž vrátil z dovolenky. Zotavoval som sa na Riviére.

Lord si hľadel na konce topánok a kýval hlavou.

- Naozaj! Prepáčte, pán podplukovník. Až teraz vidím, že som sa mýlil. Dotyčný, ktorého mi pripomínate, je oveľa vyšší ako vy... Ľutujem...

- Nič sa nestalo, ozaj ma tešilo... - povedal podplukovník; zdvorilo a vrelo stisol ponúknutú lordovu pravicu.

Neporovnateľne úprimnejšie, ako bolo potrebné po takomto stručnom rozhovore.

Na podplukovníkovej hrudi skvel sa novučičký dôstojnícky kríž Čestnej légie.

2

Lord sa dozvedel pravdu vlastne až vtedy, keď napokon zostali so štátnym tajomníkom medzi štyrmi očami. Už ho neprekvapilo, že jeho útvár urobil poriadok v krajine kráľa Kinibalu.

- Statoční chlapci, - chválil štátny tajomník. - Už sú na ceste, všetci sú živí a zdraví. Štát sa im nejakým spôsobom odmení.

- Ja im, prirodzene, zaplatím všetko tak, akoby som bol dospel na ono miesto. Postarám sa o nich...

- Ste naozaj veľkorysý.

- No a potom je tu akýsi stotník, čo sa na dovolenke na Riviére tak hrdinsky zrekreoval, že sa stal podplukovníkom a udelili mu Čestnú légiu.

Štátny tajomník si hľadel zamyslene na nechty.

- Vynikajúci chlap!

- Akiste.

Vrátnik v hoteli mu prezradil, že Podvinecz so svojím priateľom chystajú v stotníkovom mene akýsi podvod. Ale Durien ich nechal na pokoji. Bol práve na dovolenke, a tak v civile a pod cudzím menom dirigoval celú záležitosť podľa svojej vôle. Pomaličky dostal vašich ľudí pod svoje velenie a namiesto Sudánu zaviedol ich na územie kráľa Kinibalu. Predtým sa mi zdôveril, čo vlastne zamýšľa. Keby bol vypukol škandál, pomýlil sa anglický gentleman, čo zháňal naftu, ale keby vysvitlo, že Kinibalu nevlastní zbrane, jeho územie obsadíme. Takto sa to zbehlo, sir, a vy ráčite byť jedným z piatich ľudí, čo poznajú celé pozadie.

Pred bránou rezidencie sa lord posadil do drožky.

- Pán Strudl, ideme do Anglicka!

- Tolko ten knoň nevydrží. Déz is doch ká dromedár.

- Nebojte sa, drožku už na takéto dlhé cesty nebudeme používal.

- Hé... Hóóó..

3

Do Denhamu zavítala jeseň. Staručký sir Archibald ešte žil, ale už ledva vládol chodiť. Sir Yolland prezeral svoju poštu. Gratulácie zahadzoval bez čítania. V novinách uverejnili, že pri svojej naftovej

expedícii vybavil aj účet Francúzska so zbojnickým náčelníkom Kinibalu.

Nezaujímal sa o tieto veci.

Listy, vyúčtovania... Píše nám Kratochvíl. Všetci vospolok úctivo ďakujú za lordovu veľkorysú odmenu. Houben a Jordán si už otvorili tanečný lokál. Fleur de Bac a Toutain kúpili loď a pokrstili ju na Lucrétiu, no zaprisahali sa, že za búrlivých nocí nebudú hrať...

A toto je čo?

„Johanes Livingstone a Anne Livingstonová navštívia 15. t. m. grófov Archibalda a Olivera Yollanda...“

Dlho sedel lord nad týmto papierom a potom napísal odpoveď. Že ich radi privítajú.

Pätnásteho prišli hostia.

Žiaľ, tón a správanie dievčat a sa vôbec nezmenili a jej ľudovosť vyznievala medzi starodávnymi múrmi akosi čudne. Ale lord to nezbadal. A vôbec, nevidel okolo seba nič, iba dievča.

- Strašný chlap si ty, starký, - povedal Livingstone. - Dvadsať rokov ťa poznám a ešte neviem, aký si.

- A to ja zasa hej, - zamiešala sa Anne a len tak žiarila. - Tvrdohlavý je! Svojhlavé decko! Áno, tak je to, darmo na mňa gáňte, pán dobyvateľ. Votrela som sa vám do blízkosti iba preto, aby som vás zosmiešnila. Napokon som sa zosmiešnila sama... Otec vám chystal v Urungi pekelnú blamáž a ja som ju mala vytrúbiť do sveta. Nenávidela som vás, lebo som sa nazdala, že všetko zlo nás stíha jedine kvôli vám. Potom... naraz som vás už nevládala nenávidieť... A teraz sme na tom takto...

- Ako? - spýtal sa lord dychtivo.

Dievča očervenelo.

- Vtedy, keď ste mi v nemoci všetko rozpovedali... a nadiktovali závet... Vtedy už... Chcela som vás zachrániť... Lenže reportáže som už sľúbila, už som sa dohodla s Forsterom. Zbalila som aktovku a zanesla som ju Harlingtonovi. A reportáž bola! Len tak hrmelo. Ten darebák Harlington si to aj zaslúžil. Viem si predstaviť, čo ste si o mne vtedy mysleli. Lenže záležitosť s Urungi som vám rozpovedať nemohla, lebo som nesmela vyzradiť otca... Ani vám...

- Bol to zlý pocit, - vzdychol si lord.

Neskoršie zostali sami. Sir Archibald zaviedol hostí prezerat akési vzácne zbierky do svojej pracovne, ale Anne a lord zostali v erbovej sieni.

- Nuž ako? - prehovorilo dievča. - Vyliečili ste sa načisto? Horúčka sa vám už nevracia?

- Ale hej... občas to všetko znovu vidím... Mávam najmä jednu víziu... Azda sa mi to prisnilo... Ako keby ste ma boli pobožkali...

Mlčali.

- To sa vám neprisnilo, - zašepkalo dievča.

- Pamätáte sa ešte?

Anne rozmýšľala.

- Nie celkom... Počkajte... Ako to bolo?... Ja som sedela takto... naklonila som sa bližšie.. áno, už viem... - šepkala.

A zopakovali si to.

Za vzdušnou záclonou na sklených dverách zaligotali sa obrovské snehové vločky.

- Keď sme sa videli prvý raz, nenávidela som vás, - priznávala sa Anne. - Pokladala som vás za nadutého, márnomyseľného, podlého chlapa... Najradšej by som vás bola zabila... Neskoršie som sa veľmi hanbila, keď som videla, že ste dobrý, odvážny a verný.

- Naozaj som takýto?

- Áno.

Chystali sa práve zopakovať scénu, ktorú vraj už dávno zabudli, ale otvorili sa dvere a z vestibulu sa blížil domovník. Striasol z pláštenky prvý sneh a zadupotal nohami.

- Guten Abend, herr gráf... So a blödsin voa no nett dá... Jeden múzeum chce kúpiť Diendl... Déz Rindfi...

- Dáte ju?

- Déz scho nett. Človek musí mať volakoho, kerého šimfuje aj lúbi... Herr gráf má jeden snúbanka, starý fíjakrista má jeden kuóň... Déz Rindfi is svetoznáma gvorn... Dobrý chuť...

A

odčaptal

sa

preč.

Z maďarského originálu:

Jenő Rejtő: A láthatatlan légió,
Magvető, Budapešt 1956 preložil Peter Hajdúk

Dobrodružné romány č. 213

Vydala Smena, vydavateľstvo SÚV SZM, Pražská ul, č. 9,
897 14 Bratislava, ako 1902. publikáciu.

Obálku navrhol Jozef Dusík

Výtvarný redaktor Jozef Gális

Zodpovedná redaktorka publikácie Marica Horváthova

Technická redaktorka Františka Karásková.